

II./4. NÉMET NEMZETISÉGI HELYI TANTERV

NÉMET NYELV ÉS IRODALOM

a német nemzetiségi osztályokban

1-4. évfolyam

Német nyelv és irodalom

Az általános iskola alsó tagozatán a német nyelv és irodalom tantárgy elsődleges célja a nyelvi kommunikációs képességek fejlesztése, és az ehhez elengedhetetlen ismeretek elsajátítása. A nyelvi képességek fejlesztése nem csak cél, hanem eszköz is a személyiség harmonikus fejlődéséhez, a kognitív és érzelmi fejlődéshez, valamint mindezek katalizátora is egyben.

A nyelvi nevelésnek kisiskolás korban is alapvető szerepe van a kulcskompetenciák kialakításában, fejlesztésében, mert erre építve, ez által válik lehetővé a kultúra aktív befogadása, a társas-társadalmi érintkezés, az identitás kialakulása, az önálló ismeretszerzés és a tanulás.

A német nyelv és irodalom tantárgy további fontos feladata a szóbeli és az írásbeli kommunikáció önálló és kreatív, integrált használatának elsajátításához szükséges alapvető képességek intenzív fejlesztése, a modern társadalom különféle színterein gyakorolt nyelvhasználati módok tanítása, illetve a nyelvhasználat változatos, adekvát, tanulói tevékenységekre épülő, folyamatos gyakoroltatása.

A kor szükségleteinek és a társadalom elvárásainak megfelelően tehát az alsó tagozatos német nyelv és irodalom tantárgy középpontjába helyi tantervünk az olvasás-szövegértés képességének fejlesztését helyezi, mint kiemelt területet, és ennek új elemeiként megjelennek az olvasási stratégiák is. Az olvasás és az írás képességének elsajátítása kulcs az önálló tanuláshoz, majd pedig a boldoguláshoz a mindennapi életben.

A kisiskolások az iskolai tanulmányaik megkezdésekor különféle szinten birtokolják és használják a német nyelvet. A tanító feladata nem az elméleti rendszerezés, hanem a változatos és egyre magasabb szinten történő gyakoroltatás a különféle kommunikációs helyzetekben, illetve a szorongásmentes, motivált nyelvi fejlődési környezet megteremtése. A játékos, önkifejező gyakorlatok lehetőséget teremtenek a nyelvi tudatosság, a kreativitás, az árnyalt önkifejezés, a másik megértésének igényére, a képességek fejlesztésére. E fejlesztési folyamatra épülhet majd a továbbiakban a német nemzetiségi nyelvi és az irodalmi kultúra megismertetése.

Az irodalmi nevelés kialakítja és fejleszti a művekkel folytatott aktív párbeszéd képességét. Elsődleges feladata az olvasás megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése és megerősítése. Az irodalmi műveltség megalapozásához kisiskolás korban a szövegolvasáshoz kapcsolódó szövegelemző és értelmező együttgondolkodás, a közismereti és az irodalmi szövegekkel kapcsolatos tapasztalatszerzés, az esztétikai, erkölcsi értékek felfedezése, érzelmileg is megalapozott befogadása nyit utat. Mindez komoly hatást gyakorolhat az érzelmi élet, az önismeret és a társas kapcsolatok fejlődésére.

A különféle kommunikációs helyzetekhez kapcsolódó tevékenységek kedvező feltételeket teremtenek az önálló tanulás képességeinek célirányos fejlesztéséhez.

1–2. évfolyam

A tanuló érzelmi érzékenysége, erkölcsi gondolkodása legalább olyan szintre kerül, hogy bekapcsolódik a jó és a rossz, a szép és a csúnya fogalmak tartalmáról szóló órai beszélgetésekbe. Megismeri a nagy ünnepekörök egy-egy szöveghagyományát, ezeket évszakok szerint is képes elhelyezni, valamint ismer ezekhez kapcsolódó alkotásokat (népdalokat, mondákat, meséket, műalkotásokat). Részt vesz a ritmusérzékét, mozgáskultúráját is fejlesztő önismereti gyakorlatokban, szerepjátékokban. Képesse válik az olvasmányaihoz kapcsolódó személyes ismeretek, élmények felidézésére és megosztására. Szívesen részt vállal ritmusos, énekes rögtönzésekben, különböző kreatív játékokban. Képes mindennapi konfliktusok átélésére bábjátékban, drámajátékban. A német nyelv és irodalom foglalkozások feladatmegoldásaiban, közös tevékenységeiben tapasztalatot szerez a társakkal való együttműködésről, tevékenységek kezdeményezéséről. A tanuló játékos gyakorlatok révén elsajátít néhány, a koncentrációs képességét fejlesztő memóriagyakorlatot.

A gyerekek az iskolába lépés előtt szerencsés esetben legkorábban az óvodában, vagy szűkebb környezetükben ismerik meg a német nyelvet. A tantárgy feladata az ösztönös nyelvtudásnak a formálása, a német nemzetiség nyelvén történő spontán szóbeli és írásbeli megnyilatkozás elősegítése.

Az 1-2. évfolyam egyik legfontosabb feladata a második évfolyamtól az olvasás és az írás megtanítása, amely egyben a további nyelvi nevelés alapja is. Az első olvasási sikerek meghatározó erejűek az olvasóvá válás, az olvasással kapcsolatos pozitív viszonyulások kialakulásának folyamatában. Ezért a 2. osztályban a tanulók egyedi sajátosságainak, haladási tempójának figyelembe vételével valósul meg az olvasástanulás folyamatának megszervezése.

A német nemzetiségi nyelvi nevelés területeit arányosan fejlesztjük annak érdekében, hogy elérjük, a különböző területek képességfejlesztése és ismeretanyaga egységet alkosson. Kiemelt feladat a szókincs gyarapítása, mert a nyelvi kommunikáció egyik feltétele a szókincs árnyalt ismerete.

Olyan írástempóra kell szert tenniük a tanulóknak, amely kiszolgálja a tanulási igényüket. Ebben a tantárgy támaszkodik a magyar nyelv és irodalom órákon elsajátítottakra.

1. évfolyam

Éves óraszám: 180 Heti óraszám: 5

TÉMAKÖRÖK ÉS ÓRASZÁMOK

Témakör	Óraszám a témakör feldolgozására
1. SZEMÉLYES ÉLETVITEL A tanuló személye Rokoni kapcsolatok Testrészek, testápolás	35 óra
2. TÁRSADALMI ÉLET Ünnepek az iskolában és a családban Étkezés	35 óra
3. ISKOLA, KÉPZÉS, HIVATÁS Iskolaszerek, tantárgyak Osztályterem	25 óra
4. KULTURÁLIS ÉLET ÉS MÉDIA Dalok és táncok Mondókák, versek	25 óra
5. GAZDASÁG, TECHNIKA, KÖRNYEZET Lakóhely, lakás Bevásárlás Közlekedés Természet	40 óra
6. POLITIKA ÉS TÖRTÉNELEM Szabályok az osztályteremben	2 óra
ISMÉTLÉS, RENDSZEREZÉS, ELLENŐRZÉS	18 óra
Összesen:	180 óra

Tematikai egység / Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia I. Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Órakeret 55 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanórai nyelvtanulási folyamatban való értő részvétel, a német nyelv szóbeli kommunikáció alapjainak, vagyis a beszédértés, hallás utáni értés és az önálló kifejezés alapjainak elsajátítása.	

Tevékenységek – Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
A jellegzetes német beszédhangok, hangkapcsolatok helyes kiejtése. A szóbeli kommunikáció során a helyes hanglejtés, hangsúly alkalmazása. Élmény, gondolat, érzés egyszerű kifejezése, megfogalmazása a beszédhelyzetnek megfelelő egyszerű kifejezésekkel. Kérdések, utasítások, kérések, információk, közvetített ismeretek megértése. Szókinés bővítése, pontosítása szövegkörnyezetben történő értelmezéssel és képek, képi kompozíciók fogalmi megfeleltetésével.	<i>A tanuló képes</i> – egyszerű felvilágosításokat adni, kérdéseket feltenni; – megértési nehézségeit egyszerűen kifejezni; – megszokott tanórai helyzetekben előre megadott nyelvi eszközöket felhasználni; – megérteni az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit; – kérdésekre válaszolni; – használni a bemutatkozás, köszönés nyelvi formáit.	<i>Német népismeret:</i> A tanuló saját személye a családban, a családtagok elnevezése, az alapvető családi és rokoni kapcsolatok ismerete. Személyek és tárgyak leírása fotók alapján, a témához kapcsolódó kérdések megválaszolása. A családtagok ábrázolása játékos formában. <i>Ének-zene:</i> német gyermekdalok. <i>Vizuális kultúra:</i> képek, egyszerű pl. kitalált vagy átélt cselekmény megjelenítése képekkel (pl. rajzzal, képsorozattal, fotóval).
Kulcsfogalmak	Megértés, kiejtés, bemutatkozás, család, köszönés, kérés, köszönetnyilvánítás.	

Tematikai egység / Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia V. Általános interakciós készség	Órakeret 55 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A sikeres kommunikációhoz szükséges kompetenciák elsajátíttatása különböző szituációs összefüggésekben.	

Tevékenységek– Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Sikeres kommunikáció a különböző szituatív helyzetekben, páros és csoportos beszélgetés, a felnőttek és kortársak udvarias megszólítása. Önismereti gyakorlatok, szerepjátékok. A szókinccs aktivizálása adekvát helyzetekben szemléltető eszközök segítségével. Szavak, szókapcsolatok, kifejezések szituációkban való alkalmazása. A mindennapi nyelvhasználatban meghonosodott kiejtési és hanglejtés alapján történő gyakorlás.	A tanuló képes – szokásos tanórai helyzeteket megadott nyelvi kifejezőeszközökkel, sikerrel megoldani; – különböző szociális és munkaformákban dolgozni, a tananyagok, taneszközök és szokásos tanulásegítő eszközök használatára vonatkozó utasításokat eredményesen alkalmazni; – megadott nyelvi kifejezőeszközökkel az udvariassági elvárásokat betartani; – dicséretet/jókívánságot, valamint részvétet/sajnálatot kifejezni; – mások rövid, egyszerű nyelvi közléseit követni és verbálisan vagy nonverbálisan reagálni azokra; – a tanórai gyakorlatban rutinszerűnek számító kommunikációs helyzetekben részt venni és tananyagot elsajátítani; – a német nyelv tanult szókészletét érezhető akcentus ellenére kevés hibával és hanglejtéssel kiejteni.	<i>Etika:</i> emberek közötti kapcsolatok; a viselkedés általános normái.
Kulcsfogalmak	Tempó, hangerő, ritmus, hangsúly, arcjáték, köszönés, megszólítás, kérdés, köszönetnyilvánítás, mondóka, kiejtés, intonáció.	

Tematikai egység / Fejlesztési cél	Nyelvtani és nyelvhelyességi kompetencia		Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A mai német nyelv használatához szükséges nyelvtani ismeretek, egyszerű nyelvi struktúrák elsajátítása és alkalmazása a szövegértés, szövegalkotás folyamatában. Az alapvető morfológiai és mondattani törvényszerűségek használatának gyakorlása az önálló szóbeli kommunikáció során.		
Tevékenységek – Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
Mondattani ismeretek: Mondatfajták (modalitás szerint: kijelentő, kérdő, felszólító; szerkezet alapján: egyszerű és összetett.)	A tanuló képes – egyszerű morfológiai és szintaktikai struktúrákat megérteni; – gyakran előforduló alaktani és mondattani szerkezeteket megfelelően használni.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Szószerkezetek, mondatok.	
Kulcsfogalmak	Szószerkezet, mondatalkotás.		

Tematikai egység / Fejlesztési cél	Irodalmi kultúra	Órakeret 18 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az irodalmi kultúra megalapozása és fejlesztése műalkotások megismertetésével. Egyszerűbb irodalmi olvasmányok tartalmához kapcsolódva szóbeli kommunikáció folytatása. Az elsajátított tudásanyag összekapcsolása gyakorlati tevékenységelemekkel: játékokkal, feladatokkal.	
Tevékenységek – Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
A hazai német irodalomból vett rövid, gyermekeknek szóló népköltészeti alkotások megismerése, mondókák, rigmusok, rímes versek megtanulása. Irodalom: Katharina Wild, Regine Metzler: <i>Hoppe, hoppe Reiter</i>; Grete und Karl Horak: <i>Kinderlieder, Reime und Spiele der Ungarndeutschen (Ungarndeutsche Studien 2)</i>. Gyűjtemények: <i>Igele-Bigele</i>; Josef Michaelis: <i>Der Zauberhut</i>.	A tanuló képes – néhány mondókát, verset kívülről elmondani; – dramatikus játékokban társaival együtt játszani.	<i>Ének-zene</i>: ritmus. <i>Vizuális kultúra</i>: jelmez, kellék, díszlet. <i>Magyar nyelv és irodalom</i>: népköltészeti alkotások, műfajok.
Kulcsfogalmak	Vers, rím, ritmus, mese, jelenet, szereplő.	

Tematikai egység / Fejlesztési cél	Közismereti témák	Órakeret 22 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Közismereti témák megismertetése. Egyszerűbb közismereti témákról szóbeli kommunikáció folytatása. Az elsajátított tudásanyag összekapcsolása gyakorlati tevékenységelemekkel: játékokkal, feladatokkal.	
Tevékenységek – Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Alapvető ismeretek, elsajátítása, tapasztalatok megfogalmazása a közismereti témák vonatkozásában. A közismereti témák alapszókincsének elsajátítása. A szóbeli kommunikáció formáinak gyakorlása a következő témakörökben: Témák: - Személyes életvitel: a tanuló személye, rokoni kapcsolatok. - Társadalmi élet: családi ünnepek, étkezés. - Kulturális élet, média: mondókák, versek. - Iskola, képzés, hivatás: osztályterem, tantárgyak. - Gazdaság, technika, környezet: lakóhely, lakás. - Politika és történelem: szabályok az osztályteremben.	A tanuló képes – alapvető szókinccsel és egyszerű mondatmodellekkel a témáról beszélni.	<i>Környezetismeret:</i> a tanuló közvetlen környezete.
Kulcsfogalmak	Család, családtagok, testápolás, hobbi, születésnap, étkezés, ünnep, iskola, tantárgy, falu, város, osztály.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése		Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önálló, hatékony tanulás képességének megalapozása.		
Tevékenységek – Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
A tanulás szerepe és módjai. Tanulási módok, stratégiák. Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált (koncentrációs) memóriagyakorlatok, szövegtanulási technikák. Ismerkedés különböző információhordozókkal.	A tanuló – tanári segédlettel „képes szótárfüzetet” vezet és használ; – a tanult szókinccset ismert technikákkal önállóan is gyakorolja: képkártyák, gyakorlatok, játékok; – egyszerű hallott szövegből többszöri meghallgatás után alapvető információkat szerez; – egyszerű kifejezésekkel információkat érthetően kifejez; – érdeklődő a tanulás terén, saját érdeklődésének megfelelően információt keres.	<i>Környezetismeret:</i> információszerzés. <i>Vizuális kultúra:</i> képi analógiák keresése a tanult szövegekhez. Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan.	
Kulcsfogalmak	Információ, tudás, könyvtár, tanulás.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ítéloképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történeti érzék fejlesztése		Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Erkölcsi, esztétikai kategóriák megismerése, ítéletalkotás egyszerű szituációban, közismereti és irodalmi szövegek alapján.		
Tevékenységek – Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
Egyszerű ítéletek alkotása a mesék, versek, hallott irodalmi művek szereplőiről. Alapvető erkölcsi, esztétikai fogalmak, kategóriák kialakítása (szép, csúnya, jó, rossz, igaz, hamis). Mindennapi konfliktusok átélése dramatikus játékokban, drámajátékokban (pl. bábjáték).	<i>A tanuló</i> – képes beleélésre, azonosulásra az életkori sajátosságainak megfelelő művek befogadása során; – dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat, azokat életkori szintjén kezelni.	<i>Német népismeret:</i> élő hagyományok. <i>Vizuális kultúra:</i> átélt vagy elképzelt esemény vizuális kifejezése. <i>Etika:</i> családtagok, szeretet, barátkozás. <i>Környezetismeret:</i> az ember és környezete.	
Kulcsfogalmak	Tanulság, konfliktus, közmondás.		

A fejlesztés várt eredményei az 1. évfolyam végén	A tanuló alkalmazza a szóbeli kommunikáció alapvető szabályait. Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre a szituációnak megfelelően válaszoljon. Aktivizálja a szókincsét a feladatokban. Használja a bemutatkozás, a megszólítás és köszöntés udvarias nyelvi formáit. Legyen képes néhány mondat alkotására. Szöveghűen mondja el a memoritereket. Rutinszerűen használjon szavakat, alapvető kifejezéseket. Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítéloképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált a német nyelvi képességek fejlesztése területén. A német nyelvi részképességeinek fejlettsége arányos legyen.

2. évfolyam

Éves óraszám: 180 Heti óraszám: 5

TÉMAKÖRÖK ÉS ÓRASZÁMOK

Témakör	Óraszám a témakör feldolgozására
1. SZEMÉLYES ÉLETVITEL A tanuló személye Rokoni kapcsolatok Test és testápolás Öltözködés Szabadidő	35 óra
2. TÁRSADALMI ÉLET Ünnepek az iskolában és a családban Étkezés	35 óra
3. ISKOLA, KÉPZÉS, HIVATÁS Iskolaszerek, tantárgyak Osztályterem	25 óra
4. KULTURÁLIS ÉLET ÉS MÉDIA Dalok és táncok Mondókák és versek	25 óra
5. GAZDASÁG, TECHNIKA, KÖRNYEZET Lakóhely, lakás Bevásárlás Közlekedés Természet	40 óra
6. POLITIKA ÉS TÖRTÉNELEM Szabályok az osztályteremben	2 óra
ISMÉTLÉS, RENDSZEREZÉS, ELLENŐRZÉS	18 óra
Összesen:	180 óra

Tematikai egység / Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia I. Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása		Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	A mindennapi kommunikáció alapformáinak alkalmazása a szokás szintjén. Kérdések, utasítások, kérések megértése.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanórai nyelvtanulási folyamatban való értő részvétel, a német nyelv szóbeli kommunikáció alapjainak, vagyis a beszédértés, hallás utáni értés és az önálló kifejezés alapjainak elsajátítása.		
Tevékenységek – Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
A jellegzetes német beszédhangok, hangkapcsolatok helyes kiejtése. A szóbeli kommunikáció során a helyes hanglejtés, hangsúly alkalmazása. Élmény, gondolat, érzés egyszerű kifejezése, megfogalmazása a beszédhelyzetnek megfelelő egyszerű kifejezésekkel. Kérdések, utasítások, kérések, információk, közvetített ismeretek megértése. Szókincs bővítése, pontosítása szövegkörnyezetben történő értelmezéssel és képek, képi kompozíciók fogalmi megfeleltetésével.	<i>A tanuló képes</i> – egyszerű felvilágosításokat adni, kérdéseket feltenni; – megértési nehézségeit egyszerűen kifejezni; – megszokott tanórai helyzetekben előre megadott nyelvi eszközöket felhasználni; – megérteni az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit; – kérdésekre válaszolni; – használni a bemutatkozás, köszönés nyelvi formáit.	<i>Német népismeret:</i> A tanuló saját személye a családban, a családtagok elnevezése, az alapvető családi és rokoni kapcsolatok ismerete. Családfa készítése. Személyek és tárgyak leírása fotók alapján, a témához kapcsolódó kérdések megválaszolása. A családtagok ábrázolása játékos formában. <i>Ének-zene:</i> német gyermekdalok. <i>Vizuális kultúra:</i> képek, egyszerű pl. kitalált vagy átélt cselekmény megjelenítése képekkel (pl. rajzzal, képsorozattal, fotóval).	
Kulcsfogalmak	Megértés, kiejtés, bemutatkozás, család, családfa, köszönés, kérés, köszönetnyilvánítás.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia II. Szóbeli és írásbeli szövegek megértése és értelmezése		Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Nyelvre vonatkozó, az adott korosztály képességfejlődése szempontjából releváns ismeretek.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A korosztálynak megfelelő olvasási és szövegértési képességek elsajátítása. Az értő hangos és néma olvasás.		
Tevékenységek – Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
Ismert nyelvtani szerkezetű és szókincsű olvasott szöveg megértése egészében (adott esetben ismétlést követően) célirányos feladatok segítségével. Egy adott feladat megoldása során elért eredmények ismertetése. Ismert olvasott szövegek kiegészítése.	A tanuló képes – biztonsággal olvasni szavakat, szó szerkezeteket, ismert rövid szöveget; – írott szöveg elolvasását követően meg tud oldani a megértést igazoló feladatokat.	<i>Német népismeret:</i> személyek, élőlények, tárgyak, jelenségek szóanyagának biztos olvasása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> utasítások olvasása és megértése német nyelven is. <i>Vizuális kultúra:</i> a szövegértést segítő képi ábrázolások használata. <i>Éne-zene:</i> hallásfejlesztés.	
Kulcsfogalmak	Betűelem, szókincs, szöveg kiegészítés, szöveg átalakítás.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia III. Az írott betűalakok tanítása - írástechnikát fejlesztő gyakorlatok		Órakeret 45 óra
Előzetes tudás	Szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok másolása írott és nyomtatott mintáról. (magyar nyelv és irodalom – 1. osztály)		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az írás jelrendszerének elsajátíttatása. A helyes írásszokások kialakítása az egyéni képességek különbségei figyelembevételével. Az írástechnika és a tetszetős, rendezett kézírás megalapozása, fejlesztése.		
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
Betűkapcsolatok, rövid szavak írása. A hangok időtartamának jelölése. Másolás írott, majd nyomtatott mintáról: szavak, szókapcsolatok, rövid mondatok írása. Hat betűnél nem hosszabb szavak tollbamondásra írása. Rövid szavak írása emlékezetből. Rövid mondatok írása tollbamondásra és emlékezetből.	A tanuló – ismeri és használja a német ábécé betűinek írott alakjait; – írása folyamatos gyakorlással fokozatosan rendezetté válik: a betűket olvashatóan alakítja és kapcsolja egymáshoz; – képes szavakat, szókapcsolatokat minta és tollbamondás alapján leírni.	<i>Vizuális kultúra:</i> irányváltásokat segítő vonalkombinációk használata.	
Kulcsfogalmak	Nyomtatott betű, írott betű, írásjegy, egyjegyű betű, kétjegyű betű, háromjegyű betű, kisbetű, nagybetű, szótag, szó, mondat, szöveg.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia IV. Az írástechnika fejlesztése - az eszközszintű írás előkészítése		Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Mondatalkotás		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az elsajátított új nyelvhasználati módok készségeinek továbbfejlesztése: az írásmozgások automatizmusainak és az íráshoz kapcsolódó helyes szokásoknak a megerősítése.		
Tevékenységek – Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
Az íráshasználat normáinak megtartása. Két-három összefüggő mondat leírása másolással, tollbamondás után vagy emlékezetből.	A tanuló – másoláskor nem vét írástechnikai hibát; – jelöli a mondatkezdést és a mondatzárást; – a gyakorolt szóképlet körében alkalmazza a szókezdő nagybetűt, különös tekintettel a főnevek nagybetűs írására; – ismeri az időtartam jelölési módját; – ismeri a hangok magyartól eltérő jelölési módját: sch – s, z, ß.	<i>Vizuális kultúra:</i> térérzékelés, finommotorika, esztétikai igényesség; különféle vonaltípusok készségfejlesztő alkalmazása. <i>Testnevelés és sport:</i> harmonikus mozgás. <i>Ének-zene:</i> tempó, ritmus.	
Kulcsfogalmak	Margó, mondatkezdés, mondatzárás.		

Tematikai egység / Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia V. Általános interakciós készség	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	A sikeres kommunikációhoz szükséges alapvető kompetenciák elsajátítása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A sikeres kommunikációhoz szükséges kompetenciák elsajátítása különböző szituációs összefüggésekben.	
Tevékenységek– Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Sikeres kommunikáció a különböző szituatív helyzetekben, páros és csoportos beszélgetés, a felnőttek és kortársak udvarias megszólítása. Önismereti gyakorlatok, szerepjátékok. A szókincs aktivizálása adekvát helyzetekben szemléltető eszközök segítségével. Szavak, szókapcsolatok, kifejezések szituációkban való alkalmazása. A mindennapi nyelvhasználatban meghonosodott kiejtési és hanglejtés alapján történő gyakorlás.	A tanuló képes – szokásos tanórai helyzeteket megadott nyelvi kifejezőeszközökkel, sikerrel megoldani; – különböző szociális és munkaformákban dolgozni, a tananyagok, taneszközök és szokásos tanulássegítő eszközök használatára vonatkozó utasításokat eredményesen alkalmazni; – megadott nyelvi kifejezőeszközökkel az udvariassági elvárásokat betartani; – dicséretet/jókívánságot, valamint részvétet/sajnálatot kifejezni; – mások rövid, egyszerű nyelvi közléseit követni és verbálisan vagy nonverbálisan reagálni azokra; – a tanórai gyakorlatban rutinszerűnek számító kommunikációs helyzetekben részt venni és tananyagot elsajátítani; – a német nyelv tanult szókészletét érezhető akcentus ellenére kevés hibával és hanglejtéssel kiejteni.	<i>Etika:</i> emberek közötti kapcsolatok; a viselkedés általános normái.
Kulcsfogalmak	Tempó, hangerő, ritmus, hangsúly, arcjáték, köszönés, megszólítás, kérés, köszönetnyilvánítás, mondóka, kiejtés, intonáció.	

Tematikai egység / Fejlesztési cél	Nyelvtani és nyelvhelyességi kompetencia	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Megismert nyelvi jelenségek helyes használata.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A mai német nyelv használatához szükséges nyelvtani ismeretek, egyszerű nyelvi struktúrák elsajátítása és alkalmazása a szövegértés, szövegalkotás folyamatában. Az alapvető morfológiai és mondattani törvényszerűségek használatának gyakorlása az önálló írásbeli és szóbeli kommunikáció során.	
Tevékenységek – Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
A német ábécé hangjainak felsorolása. A betűrend használata feladatokban. Szófajok: – ige (főigék, segédigék); – főnév (nemek, egyes szám, többes számú alakok); – névmások (személyes, kérdő, mutató,); – kötőszók (egyenes szórenddel állók); – határozószó (helyhatározó); – módosító szó (tagadósók). Mondattani ismeretek: Mondatfajták (modalitás szerint: kijelentő, kérdő, felszólító; szerkezet alapján: egyszerű és összetett.)	A tanuló képes – egyszerű morfológiai és szintaktikai struktúrákat megérteni; – gyakran előforduló alaktani és mondattani szerkezeteket megfelelően használni.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Szószerkezetek, mondatok.
Kulcsfogalmak	Ábécé, szófajok, szószerkezet, mondatalkotás.	

Tematikai egység / Fejlesztési cél	Irodalmi kultúra	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Az elemi irodalmi ismeretek szövegértés szintjén.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az irodalmi kultúra megalapozása és fejlesztése műalkotások megismertetésével. Egyszerűbb irodalmi olvasmányok tartalmához kapcsolódva szóbeli kommunikáció folytatása, írásbeli feladatok megoldása. Az elsajátított tudásanyag összekapcsolása gyakorlati tevékenységelemekkel: játékokkal, feladatokkal.	
Tevékenységek – Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
A hazai német irodalomból vett rövid, gyermekeknek szóló népköltészeti alkotások elolvasása, mondókák, rigmusok, rímes versek megtanulása. Irodalom: Katharina Wild, Regine Metzler: <i>Hoppe, hoppe Reiter</i>; Grete und Karl Horak: <i>Kinderlieder, Reime und Spiele der Ungarndeutschen (Ungarndeutsche Studien 2)</i>. Gyűjtemények: <i>Igele-Bigele</i>; Josef Michaelis: <i>Der Zauberhut</i>.	A tanuló képes – néhány mondókát, verset kívülről elmondani; – rövid terjedelmű epikai műveket és lírai alkotásokat tanári segédlettel olvasni; – dramatikus játékokban társaival együtt játszani.	<i>Ének- zene:</i> ritmus. <i>Vizuális kultúra:</i> jelmez, kellék, díszlet. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> népköltészeti alkotások, műfajok.
Kulcsfogalmak	Vers, rím, ritmus, mese, jelenet, szereplő.	

Tematikai egység / Fejlesztési cél	Közismereti témák	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Egyszerűbb közismereti témákról szóbeli kommunikáció folytatása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Közismereti témák megismertetése. Egyszerűbb közismereti témákról szóbeli kommunikáció folytatása, írásbeli feladatok megoldása. Az elsajátított tudásanyag összekapcsolása gyakorlati tevékenységelemekkel: játékokkal, feladatokkal.	
Tevékenységek – Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Alapvető ismeretek, elsajátítása, tapasztalatok megfogalmazása a közismereti témák vonatkozásában. A közismereti témák alapszókincsének elsajátítása. Az írásbeli és szóbeli kommunikáció formáinak gyakorlása a következő témakörökben: Témák: - Személyes életvitel: a tanuló személye, rokoni kapcsolatok. - Társadalmi élet: családi ünnepek, étkezés. - Kulturális élet, média: mondókák, versek. - Iskola, képzés, hivatás: osztályterem, tantárgyak. - Gazdaság, technika, környezet: lakóhely, lakás. - Politika és történelem: szabályok az osztályteremben.	A tanuló képes – alapvető szókinccsel és egyszerű mondatmodellekkel a témáról beszélni; – a tananyagot tanári segédlettel feldolgozni.	<i>Környezetismeret:</i> a tanuló közvetlen környezete.
Kulcsfogalmak	Család, családtagok, testápolás, hobbi, születésnap, étkezés, ünnep, iskola, tantárgy, falu, város, osztály.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése		Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Az önismeret életkornak megfelelő szintje, személyes tanulási sikerek és nehézségek felmérése.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önálló, hatékony tanulás képességének megalapozása.		
Tevékenységek – Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
A tanulás szerepe és módjai. Tanulási módok, stratégiák. Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált (koncentrációs) memóriagyakorlatok, szövegtanulási technikák. Ismerkedés különböző információhordozókkal.	A tanuló – tanári segédlettel „szótárfüzetet” vezet és használ; – a tanult szókinccset ismert technikákkal önállóan is gyakorolja: szó-/képkártyák, gyakorlatok, játékok; – információszerezéshez tanári segédlettel használ gyermekszótárt és képes szótárt; – egyszerű hallott szövegből többszöri meghallgatás után alapvető információkat szerez; – egyszerű kifejezésekkel információkat érthetően kifejez; – érdeklődő a tanulás terén, saját érdeklődésének megfelelően információt keres.	<i>Környezetismeret:</i> információszerezés. <i>Vizuális kultúra:</i> képi analógiák keresése a tanult szövegekhez. Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan.	
Kulcsfogalmak	Információ, tudás, könyvtár, tanulás.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ítéloképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történeti érzék fejlesztése	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Erkölcsi, esztétikai kategóriák ismerete, véleménynyilvánítás egyszerű szituációban.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai:	Erkölcsi, esztétikai kategóriák megismerése, ítéletalkotás egyszerű szituációban, közismereti és irodalmi szövegek alapján.	
Tevékenységek – Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Egyszerű ítéletek alkotása a mesék, versek, olvasott, hallott irodalmi művek szereplőiről. Alapvető erkölcsi, esztétikai fogalmak, kategóriák kialakítása (szép, csúnya, jó, rossz, igaz, hamis). Mindennapi konfliktusok átélése dramatikus játékokban, drámajátékban (pl. bábjáték).	<i>A tanuló</i> – képes beleélésre, azonosulásra az életkori sajátosságainak megfelelő művek befogadása során; – dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat, azokat életkori szintjén kezelni.	<i>Német népismeret:</i> élő hagyományok. <i>Vizuális kultúra:</i> átélt, elképzelte vagy olvasott esemény vizuális kifejezése. <i>Etika:</i> családtagok, szeretet, barátkozás. <i>Környezetismeret:</i> az ember és környezete.
Kulcsfogalmak	Tanulság, konfliktus, közmondás.	

A fejlesztés várt eredményei a 2. évfolyam végén	A tanuló beszéljen érthetően, alkalmazza a szóbeli kommunikáció alapvető szabályait. Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre a szituációnak megfelelően válaszoljon. Aktivizálja a szókincsét a feladatokban. Használja a bemutatkozás, a megszólítás és köszöntés udvarias nyelvi formáit. Legyen képes néhány összefüggő mondat alkotására. Szöveghűen mondja el a memoritereket. Rutinszerűen használjon szavakat, alapvető kifejezéseket. Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel. Irányított feladatok segítségével emelje ki az olvasottak lényegét. Írása legyen rendezett, pontos. Jelölje helyesen a <i>sch, s, z, v, ä</i> hangokat a tanult szavakban, tudja a tanult szavakat helyesen leírni. Válassza el helyesen az egyszerű szavakat. Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítéloképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált a német nyelvi képességek fejlesztése területén. A német nyelvi részképességeinek fejlettsége arányos.

3-4. évfolyam

A beszédkésztség, a szóbeli megnyilvánulások és szövegek megértésének, értelmezésének és alkotásának fejlesztése a nemzetiségi tanító folyamatos feladata.

Az olvasástechnika eszközzé fejlesztése feltételt teremt az írott szövegek megértéséhez. A szövegek értelmezésével és feldolgozásával felkészít az alapvető szövegműveletek önálló alkalmazására. Az olvasmányok feldolgozása fejleszti a tanulók kritikai érzékét, ítélőképességét és empátiáját, az idegen vélemény elfogadásának, a saját vélemény megfogalmazásának képességét, a kifejezés nyelvi megvalósulására való figyelmet. Lehetőséget teremt egyszerű köznapi és irodalmi szövegformákkal kapcsolatos tapasztalatok szerzésére, köznapi és irodalmi kifejezésformák felfedezésére, a német nyelv és a német nemzetiségi kultúra hagyományainak megismerésére, az olvasás megszerettetésére.

Az írásbeli szövegalkotás egyszerű technikáinak megtanítása különböző témájú és szövegtípusú olvasmányok feldolgozásával valósul meg. Ezek szolgálnak mintául a gyermekek fogalmazásaihoz, nyitnak utat a későbbi kreatív alkotásokhoz, a képzelet, az érzelmek, a gondolatok önálló kifejezéséhez. A szövegek a szókincs kialakításának forrásai is hozzájárulnak az önkifejezés igényének kielégítéséhez és képességének fejlődéséhez.

Az önálló tanulás képességének kialakítása az olvasás-szövegértés képességének fejlesztésébe ágyazva az ismeretszerző képességek intenzív fejlesztését szolgálja. Fontos a tanulási szokások és technikák tanulása. A 3-4. évfolyamon az írás-helyesírás tanításának célja az életkornak és az oktatás igényeinek megfelelő írástechnika differenciált kialakítása, a tanulást és az írásos önkifejezést szolgáló eszközzé fejlesztése az olvashatóság, a rendezettség és a helyesség igényével.

3. évfolyam

Éves óraszám: 180 Heti óraszám: 5

TÉMAKÖRÖK ÉS ÓRASZÁMOK

Témakör	Óraszám a témakör feldolgozására
1. SZEMÉLYES ÉLETVITEL A család Napirend Testápolás	25 óra
2. TÁRSADALMI ÉLET Ünnepek az iskolában és a családban Étkezés	30 óra
3. ISKOLA, KÉPZÉS, HIVATÁS Tantárgyak, osztályterem Olvasás, képregények Nemzetiségi gyermekjátékok	30 óra
4. KULTURÁLIS ÉLET ÉS MÉDIA Tv, számítógép Magyarországi német táncok, dalok és népi játékok	25 óra
5. GAZDASÁG, TECHNIKA, KÖRNYEZET Otthon Természet, évszakok, időjárás	40 óra
6. POLITIKA ÉS TÖRTÉNELEM Szerepek Az együttélés szabályai az osztályban és az iskolán belül Munkamegosztás A német nemzetiség mindennapjai	7 óra
7. NÉMET NYELV Az egyes témákkal kapcsolatos néhány helyi nyelvjárási kifejezés	5 óra
ISMÉTLÉS, RENDSZEREZÉS, ELLENŐRZÉS	18 óra
Összesen:	180 óra

Tematikai egység / Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia I. Beszéd-készség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Órakeret 35 óra
Előzetes tudás	A mindennapi kommunikáció alapformáinak alkalmazása a szokás szintjén. Kérdések, utasítások, kérések, információk, közvetített ismeretek megértése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A beszéd-készség, a szóbeli szövegek megértésének, értelmezésének és alkotásának fejlesztése. A beszéd és a megértés szintjének továbbfejlesztése. A nyelvi önállóság fejlesztése, a tanítói utasítások, feladatok helyes értelmezése, megoldása. A szóbeli szövegalkotási készség fejlesztése.	

Tevékenységek – Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
A szóbeli kommunikáció során, mondatok, szövegek, olvasásakor, memoriterek elmondásakor, a helyes hanglejtés, hangsúly alkalmazása. Lírai, elbeszélő és dramatizált szövegek érthető előadása. A nyelvi kommunikációs folyamatban egyszerű szöveg üzenetének, érzelmi tartalmának megértése; tartalmának megadott szempontok alapján történő visszaidézése. Élmény, gondolat, érzés, tárgyak ábrázolása, események felidézése, bemutatása, megfogalmazása a beszédhelyzetnek megfelelő egyszerű és összetett mondatokban előzetesen megadott szempontok alapján, a tanult nyelvi eszközökkel. Kérdések, utasítások, kérések, információk, közvetített ismeretek megértése. Hallott szöveg és/vagy az azt kísérő szemléltető anyagok értelmezése alapján a szöveg megértése, képek, illusztrációk alapján megadott szöveg alkotása. Szókincs bővítése, pontosítása szövegkörnyezetben történő értelmezéssel és képek, képzetek, képi kompozíciók fogalmi megfeleltetésével.	<i>A tanuló képes</i> – párbeszédés helyzetben rövid, érthető, a beszédhelyzetnek megfelelő hozzászólással részt venni; – felvilágosítást adni, kérdéseket feltenni; – megértési nehézségeit kifejezni; – szóban elhangzó gyakori fordulatokat magyarul és németül megnevezni; – megszokott tanórai helyzetekben előre megadott nyelvi eszközöket felhasználni; – tanítói kérdésekre válaszolni, utasításokat végrehajtani; – eseményeket, tárgyakat, jelenségeket, előzetesen megadott rendszer szerint egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazni; – hallott szöveg és/vagy az azt kísérő szemléltető anyagok értelmezése alapján a szöveg lényegi információit megnevezni; – képekről beszélni, szöveg tartalmára vonatkozó kérdésekre reagálni.	<i>Minden tantárgy:</i> összefüggő beszéd. <i>Német népismeret:</i> családtagok jellemzése. <i>Ének-zene:</i> német gyermekdalok. <i>Vizuális kultúra:</i> mesék, történetek illusztrálása, saját médiaélmények felidézése, megjelenítése (pl. szerepjáték).

Kulcsfogalmak	Párbeszéd, szókincsbővítés, előadás, mondatszerkesztés, tartalom, illusztráció, lírai szöveg, elbeszélő szöveg, dramatizált szöveg.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia II. Szóbeli és írásbeli szövegek megértése és értelmezése.	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Nyelvre, írott nyelvre, olvasásra vonatkozó, az adott korosztály képességfejlődése szempontjából releváns ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a folyékony olvasás kialakításának segítése, olvasási stratégiák bevezetése, az értő olvasás kialakítása.	

Tevékenységek – Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Olvasástechnikák gyakorlása, folyamatos javítása, biztos olvasási készség kialakítása. Életkori sajátosságoknak megfelelő szépirodalmi, tankönyvi szövegek megismerése, ezek megértése. Grafikus szervezők (ábrák, táblázatok,) alkalmazása a hatékonyabb szövegértés érdekében. Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek, személyes élmények, tapasztalatok felidézése és megosztása. Olvasási stratégiák, olvasásértési folyamatot segítő technikák ismerete, alkalmazása a hatékonyabb megértés érdekében.	<i>A tanuló</i> – az olvasás terén motivált, érdeklődő; – folyékony, automatizált olvasástechnikával rendelkezik a hangos és a néma olvasás területén is; – értelmezi az életkori szintjének megfelelő szöveg információit és gondolatait; – ismeri és tanítói segítséggel használja a tanult olvasási stratégiákat.	<i>Matematika:</i> szöveges feladatok. <i>Környezetismeret:</i> önálló tanulás, szövegfeldolgozás kialakítása. <i>Etika:</i> én magam; az én világom. <i>Vizuális kultúra:</i> személyes élmények és irodalmi szöveg alapján képek készítése. Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan.
Kulcsfogalmak	Szöveg, szövegértés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia III. Az íráshasználat fejlesztése	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok másolása írott és nyomtatott mintáról, tollbamondás után.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az írás eszközszintre emelésének segítése. Az írástempó fokozása mellett a helyesség, az íráskép rendezettségének, esztétikumának értékékként való elfogadtatása.	
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Az írástechnika fejlesztése, helyes írásszokások megszilárdítása. Az írás lendületének és tempójának fokozása. Szó sorok, mondatok írása másolással, tollbamondás után. Az egyéni írás kialakítása a rendezett, tiszta és olvasható íráskép igényével. Szükség esetén az olvashatóság javítása.	<i>A tanuló képes</i> – az írást eszközszinten használni, a szöveget gazdaságosan elrendezni; – egy adott helyzetre vonatkozó elemi szó-és kifejezőkészlettel írni.	<i>Minden tantárgy:</i> olvasható, tetszetős és rendezett fűzetvezetés.
Kulcsfogalmak	Íráskép, szövegekép, olvashatóság.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia IV. Szövegalkotási gyakorlatok	Órakeret 18 óra
Előzetes tudás	Mondatalkotás. Mondatok összekapcsolása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Történetalkotás szóban. Az írásbeli szövegalkotó készség megalapozása.	
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Alapvető ismeretek a cím szerepéről, jellemzőiről. Leírások készítése egyszerű tárgyról, növényről, állatról. Jellemzés készítése emberről. Párbeszéd megfogalmazása ismert témákban. Rövid szöveges üzenetek megfogalmazása. A fogalmazások javítása a tanító segítségadása mellett.	<i>A tanuló képes</i> – a tanult fogalmazási ismereteket felhasználni; – írása jól olvasható, lendületes, fűzetei rendezettek, tiszták; – a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával kb. 3-4 mondat terjedelmű leíró fogalmazást készít; – tanítója útmutatásai alapján kijavítja helyesírási hibáit.	<i>Környezetismeret:</i> a tanultak bemutató leírása. <i>Vizuális kultúra:</i> A természeti látványok megfigyelése, a tapasztalatok leírása, megjelenítése. Egyszerű cselekmény megjelenítése képsorozattal.
Kulcsfogalmak	Párbeszéd, leírás, jellemzés, üzenet.	

Tematikai egység / Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia V. Általános interakciós készség	Órakeret 22 óra
Előzetes tudás	A sikeres kommunikációhoz szükséges alapvető kompetenciák elsajátítása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Növekvő önállóság a tanulók nyelvi megnyilatkozásaiban, szóbeli és írásbeli feladatok utasításainak végrehajtásában. A legkülönbözőbb helyzetekben folytatott sikeres szóbeli kommunikációra törekvés.	

Tevékenységek– Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Fokozott tanulói önállóság a feladatok megoldásában. A szövegben lényeges információk megtalálása. Már tanult nyelvi szerkezeteket és szókinccset használó szöveg megértése kiegészítő feladatok segítségével. Kommunikáció különböző szituatív helyzetekben, páros és csoportos beszélgetésekben. A mindennapi nyelvhasználatban leggyakrabban előforduló szókinccs használata.	<i>A tanuló képes</i> – fontos információkat egyszerű megfogalmazású szövegben szövegértési feladatok, gyakorlatok alkalmazásával, a vizuális megjelenítés eszközeivel értelmezni; – szövegekben az igaz és hamis állításokat megkülönböztetni; – szövegeket tagolni, részekből egész szöveget összeállítani; – konfliktusos helyzeteket felismerni; – az általa elvégzett feladat megoldását, eredményét bemutatni; – a tanórai kommunikációs helyzetekben rövid, érthető, tárgyyszerű válaszokat adni; – egyetértését, kételyét, bizonytalanságát kifejezni; – szerepet játszani; – egyszerű felvilágosítást adni; – megértési nehézségeit kifejezni; – a tanítási óra nyelvi eszközkészletét rutinszerűen használni; – a nyelvileg egyszerűbb, rövid kijelentéseket követni és azokra verbálisan vagy nonverbálisan reagálni.	<i>Német népismeret:</i> együttműködés és felelősségvállalás a mindennapokban. <i>Etika:</i> emberek közötti kapcsolatok; a viselkedés általános normái.

Kulcsfogalmak	Szövegértés, vélemény, beszélgetés.

Tematikai egység / Fejlesztési cél	Nyelvtani és nyelvhelyességi kompetencia	Órakeret 22 óra
Előzetes tudás	Megismert nyelvi jelenségek helyes használata.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nyelvi kommunikációs képesség, a nyelvhasználat minőségének fejlesztése. Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek alkalmazása a mondatfajták, szavak, szófajok vonatkozásában.	

Tevékenységek – Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
A nyelvtani ismeretek utánzásra alapuló alkalmazása a mai német nyelv normáinak megfelelően. A nyelvi kultúra fejlesztése a nyelvtani formák megközelítőleg adekvát használatával. Nyelvi mintakövetés alapvető kommunikációs helyzetekben. Szavak jelentése, szókincs: állandósult szókapcsolatok, közmondások, szólások. <i>Szófajok:</i> – ige (főigék, segédigék); – főnév (nemek, egyes szám, többes számú alakok, esetek, alany és tárgyest); – melléknév (állítmányi szerepben); – számnév; – névelő (határozott, határozatlan, névelő nélküli használat); – előjárósók (helyviszonyt kifejező: in, auf); – névmások (személyes, kérdő, mutató, tagadó névmás); – kötőszók (egyenes szórenddel állók: <i>und, oder, aber</i>); – határozószó (helyhatározó); – módosító szó (tagadószó, indulatszó). Mondatfajták (modalitás szerint: kijelentő, kérdő, felszólító; szerkezet alapján: egyszerű és mellérendelő összetett). Leggyakrabban használt nyelvhelyességi és helyesírási szabályok és írásjelek alkalmazása.	<i>A tanuló képes</i> – mondatok, szókapcsolatok képzésére és használatára; – helyesen használni a tanórai gyakorlatban, rutinszerűnek számító kommunikációs helyzetekben nélkülözhetetlen mondatokat, mondatszerkezeteket; – a német főigék, a <i>sein, haben</i> segédigék jelen idejű alakjait helyesen képezni; – a főnevek nemeit, egyes és többes számú alakjait, alany, tárgy és részes esetben álló példáit felismerni; – mellékeveket felismerni, – tőszámneveket használni; – a tanult helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet körében biztonsággal alkalmazni.	<i>Német népismeret:</i> rövid rímes szövegek nyelvjárási kifejezései.
Kulcsfogalmak	Szófaj, főnév, tulajdonnév, határozott névelő, határozatlan névelő, ige, igeragozás, melléknév, számnév, személyes névmás, mutató névmás, kérdő névmás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalmi kultúra	Órakeret 24 óra
Előzetes tudás	Az elemi irodalmi ismeretek szövegértés szintjén.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az irodalmi alkotások megismerése. A szövegértésben való jártasság elmélyítése, az irodalmi mű befogadása nyújtotta öröm átélésének segítése. Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a német nemzetiség hagyományainak megismertetése. Az elemi irodalmi ismeretek elsajátítása tapasztalati úton (pl. vers, mondóka, mese, szereplő) a beleélés, a képzelet, az asszociációs készség fejlesztése, a játék, a ritmusgyakorlatok, énekek és a zene révén.	

Tevékenységek – Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Irodalmi szövegek témájának megfigyelése. A német és magyarországi német irodalomból vett művek olvasása és tartalmának megértése. A mozgás és a szövegmondás összekapcsolása. Rövid mesék, történetek dramatikus, bábos megjelenítése. Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált memóriagyakorlatok. Részvétel csoportos játékokban. A tanult népszokások dramatizálása. <i>Irodalmi művek</i> Népköltészet: német és magyarországi német mondókák, népdalok, kiszámolók, népi játékok, találós kérdések, mesék, mesefajták. Gyűjtemények: pl. Katharina Wild, Regine Metzler: <i>Hoppe, hoppe Reiter</i>; Grete und Karl Horak: <i>Kinderlieder, Reime und Spiele der Ungarndeutschen (Ungarndeutsche Studien 2)</i>. Német szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései, pl. Christian Morgenstern, James Krüss, Josef Guggenmos, Christine Nöstlinger. Gyűjtemények: Edina Rieder-Erdőfy: <i>Kinderstimmen</i>; Hans-Joachim Gelberg: <i>Überall und neben dir – Gedichte für Kinder</i>. Magyarországi német szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései, pl. Erika Áts, Georg Fath, Josef	<i>A tanuló képes</i> – az egyes művekhez kapcsolódó szövegértési feladatokat megoldani; – az olvasmányok alapján a német nemzetiség hagyományainak megismerésére; – tanári segédlettel meghallgatni, olvasni verset, mesét, életkori sajátosságának megfelelő irodalmi műveket, képregényeket önállóan olvasni, tartalmukat összefoglalni; – egyszerű irodalmi szövegek felismerésére műfaji jellemzőinek alapján (pl. mese, vers, mondóka); – egyszerű szókinccsel és kifejezőkészséggel, mondatmodellekkel a történetekben bemutatott témákról beszélni, szóbeli játékos feladatokat megoldani; – olvasmányai szerzőjét, szereplőit és azok tulajdonságait megnevezni.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> népköltészet. Lírai, epikus és dramatikus szövegek előadása, szerepjátékok alakítása. Mondókák, közmondások megtanulása, versek, mesék olvasása. <i>Vizuális kultúra:</i> mesék, történetek és azok animációs, filmes adaptációi.

Michaelis, Valeria Koch. Gyűjtemények: <i>Igele-Bigele</i> ; Josef Michaelis: <i>Der Zauberhut</i> .		
Kulcsfogalmak	Mese, mesebeli szereplő, vers, versszak, verssor, rím, ritmus, ismétlődés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Közismereti témák	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Egyszerűbb közismereti témákról szóbeli kommunikáció folytatása, írásbeli feladatok megoldása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A közismereti témák ismeretanyagának elsajátítása. A szókinccs és a szövegértésben való jártasság elmélyítése. Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemet nemzetiség hagyományainak megismertetése.	
Tevékenységek – Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Országismereti témák szókinccsének, ismeretanyagának elsajátítása. Az írásbeli és szóbeli kommunikáció formáinak gyakorlása a következő témakörökben: – Személyes életvitel: A család, napirend, testápolás. – Társadalmi élet: Étkezés, családi ünnepek, születésnap. – Iskola, képzés, hivatás: Tantárgyak, osztályterem, olvasás, képregények, nemzetiségi gyermekjátékok. – Kulturális élet és média: tv, számítógép, magyarországi német táncok, dalok, népi játékok. – Környezet, gazdasági élet, technika: Otthon, települések, természet, évszakok, időjárás. – Politika és történelem: Együttműködés, szerepek, az együttélés szabályai az osztályon és iskolán belül, munkamegosztás, a német nemzetiség mindennapjai. – Német nyelv: az egyes témákkal kapcsolatos néhány helyi nyelvjárási kifejezés.	<i>A tanuló képes</i> – az egyes témakörökhöz kapcsolódó szövegértési feladatokat megoldani; – változatos munkaformákban témaegységeket bemutatni; – egyszerű szókinccsel és kifejezőkészlettel, mondatmodellekkel a bemutatott témákról beszélni, szóbeli játékos feladatokat megoldani.	<i>Német népismeret:</i> a tárgyalt témákkal kapcsolatos ismeretek. <i>Vizuális kultúra:</i> az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített változatokhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, festéssel).
Kulcsfogalmak	Társadalmi szerepek, média, közösségi kultúra.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Az önismeret életkornak megfelelő szintje, személyes tanulási sikerek és nehézségek felmérése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önálló, hatékony tanulás képességének fejlesztése.	
Tevékenységek – Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
A tanulás szerepe és módjai. Saját tanulási folyamat megismerése. Egyszerű tanulási módok, stratégiák. Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált (koncentrációs) memóriagyakorlatok, szövegtanulási technikák. Ismerkedés különböző információhordozókkal. Alapismeretek a könyvtár tereiről és állományrészeiről. A szótárak szerkezeti jellemzői (betűrend, címszó), a szótárhasználat módja. Képes szótár használata. Ismerkedés gyermekek számára készült folyóiratokkal.	<i>A tanuló</i> – segítséggel szótárfüzetet vezet és használ; – a tanult szókincset ismert technikákkal önállóan gyakorolja: szó-/képkártyák, gyakorlatok, játékok; – egyszerű szövegtanulási technikákat alkalmaz; – nyomtatott forrásokat és médiát használ információszerezésre (gyermekszótár, képes szótár).	<i>Környezetismeret:</i> információszerezés az élő és élettelen környezetről. <i>Vizuális kultúra:</i> képi analógiák keresése a tanult szövegekhez. Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan.
Kulcsfogalmak	Információ, tudás, könyvtár, szótár, lexikon, tanulás.	

Tematikai egység / Fejlesztési cél	Az ítéloképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Erkölcsi, esztétikai kategóriák ismerete, véleménynyilvánítás egyszerű szituációban.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Mesehősök, történetek szereplőinek tulajdonságainak megítélése.	
Tevékenységek– Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Erkölcsi és esztétikai ítélet megfogalmazása.	<i>A tanuló képes</i> – erkölcsi kérdésekben egyszerű nyelvi eszközökkel véleményt mondani az olvasott művek, megbeszélte témák alapján.	<i>Etika:</i> Értékrend alakulása. Szűkebb és tágabb környezet, barátság.
Kulcsfogalmak	Tanulás, konfliktus, érték, önismeret.	

A fejlesztés várt eredményei a 3. évfolyam végén	A tanuló ismeri és alkalmazza a szóbeli kommunikáció alapvető szabályait. Megérti az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. Kérdésekre a megismert szókincsen belül érthető válaszokat ad. A bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit használja. A gyakorolt olvasástechnikával ismert szövegeket megfelelő tempóban olvas és megért. Írásképe rendezett, írástempója megfelelő. Írásbeli szövegalkotó képessége a rutinszerűen használt szó- és kifejezésanyagon belül életkorának megfelelő szintű. Feladatokat, utasításokat megért, azokra megfelelően reagál. A megismert nyelvi szabályokat viszonylag kevés hibával alkalmazza. Közismereti témák és irodalmi művek gondolati tartalmát megérti. A szereplőket meg tudja ítélni erkölcsi szempontból is. A tanulásban motivált, képes egyedül is megoldani a feladatokat.

4. évfolyam

Éves óraszám: 180 Heti óraszám: 5

TÉMAKÖRÖK ÉS ÓRASZÁMOK

Témakör	Óraszám a témakör feldolgozására
1. SZEMÉLYES ÉLETVITEL A család Napirend Testápolás	25 óra
2. TÁRSADALMI ÉLET Ünnepek az iskolában és a családban Étkezés	30 óra
3. ISKOLA, KÉPZÉS, HIVATÁS Tantárgyak, osztályterem Olvasás, képregények Nemzetiségi gyermekjátékok	30 óra
4. KULTURÁLIS ÉLET ÉS MÉDIA Tv, számítógép Magyarországi német táncok, dalok és népi játékok	25 óra
5. GAZDASÁG, TECHNIKA, KÖRNYEZET Otthon Természet, évszakok, időjárás	40 óra
6. POLITIKA ÉS TÖRTÉNELEM Szerepek Az együttélés szabályai az osztályban és az iskolán belül Munkamegosztás A német nemzetiség mindennapjai	7 óra
7. NÉMET NYELV Az egyes témákkal kapcsolatos néhány helyi nyelvjárási kifejezés	5 óra
ISMÉTLÉS, RENDSZEREZÉS, ELLENŐRZÉS	18 óra
Összesen:	180 óra

Tematikai egység / Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia I. Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Órakeret 35 óra
Előzetes tudás	A mindennapi kommunikáció alapformáinak alkalmazása a szokás szintjén. Kérdések, utasítások, kérések, információk, közvetített ismeretek megértése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A beszédkészség, a szóbeli szövegek megértésének, értelmezésének és alkotásának fejlesztése. A beszéd és a megértés szintjének továbbfejlesztése. A nyelvi önállóság fejlesztése, a tanítói utasítások, feladatok helyes értelmezése, megoldása. A szóbeli szövegalkotási készség fejlesztése.	

Tevékenységek – Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
A szóbeli kommunikáció során, mondatok, szövegek, olvasásakor, memoriterek elmondásakor, a helyes hangleadás, hangsúly alkalmazása. Lírai, elbeszélő és dramatizált szövegek érthető előadása. A nyelvi kommunikációs folyamatban egyszerű szöveg üzenetének, érzelmi tartalmának megértése; tartalmának megadott szempontok alapján történő visszaidézése. Élmény, gondolat, érzés, tárgyak ábrázolása, események felidézése, bemutatása, megfogalmazása a beszédhelyzetnek megfelelő egyszerű és összetett mondatokban előzetesen megadott szempontok alapján, a tanult nyelvi eszközökkel. Kérdések, utasítások, kérések, információk, közvetített ismeretek megértése. Hallott szöveg és/vagy az azt kísérő szemléltető anyagok értelmezése alapján a szöveg megértése, képek, illusztrációk alapján megadott szöveg alkotása. Szókincs bővítése, pontosítása szövegkörnyezetben történő értelmezéssel és képek, képzetek, képi kompozíciók fogalmi megfeleltetésével.	<i>A tanuló képes</i> – párbeszédes helyzetben rövid, érthető, a beszédhelyzetnek megfelelő hozzászólással részt venni; – felvilágosítást adni, kérdéseket feltenni; – megértési nehézségeit kifejezni; – szóban elhangzó gyakori fordulatokat magyarul és németül megnevezni; – megszokott tanórai helyzetekben előre megadott nyelvi eszközöket felhasználni; – tanítói kérdésekre válaszolni, utasításokat végrehajtani; – eseményeket, tárgyakat, jelenségeket, előzetesen megadott rendszer szerint egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazni; – hallott szöveg és/vagy az azt kísérő szemléltető anyagok értelmezése alapján a szöveg lényegi információit megnevezni; – képekről beszélni, szöveg tartalmára vonatkozó kérdésekre reagálni.	<i>Minden tantárgy:</i> összefüggő beszéd. <i>Német népismeret:</i> családtagok jellemzése. <i>Ének-zene:</i> német gyermekdalok. <i>Vizuális kultúra:</i> mesék, történetek illusztrálása, saját médiaélmények felidézése, megjelenítése (pl. szerepjáték).

Kulcsfogalmak	Párbeszéd, szókincsbővítés, előadás, mondatszerkesztés, tartalom, illusztráció, lírai szöveg, elbeszélő szöveg, dramatizált szöveg.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia II. Szóbeli és írásbeli szövegek megértése és értelmezése.	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Nyelvre, írott nyelvre, olvasásra vonatkozó, az adott korosztály képességfejlődése szempontjából releváns ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a folyékony olvasás kialakításának segítése, olvasási stratégiák bevezetése, az értő olvasás kialakítása.	

Tevékenységek – Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Olvasástechnikák gyakorlása, folyamatos javítása, biztos olvasási készség kialakítása. Életkori sajátosságoknak megfelelő szépirodalmi, tankönyvi szövegek megismerése, ezek megértése. Grafikus szervezők (ábrák, táblázatok,) alkalmazása a hatékonyabb szövegértés érdekében. Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek, személyes élmények, tapasztalatok felidézése és megosztása. Olvasási stratégiák, olvasásértési folyamatot segítő technikák ismerete, alkalmazása a hatékonyabb megértés érdekében.	<i>A tanuló</i> – az olvasás terén motivált, érdeklődő; – folyékony, automatizált olvasástechnikával rendelkezik a hangos és a néma olvasás területén is; – értelmezi az életkori szintjének megfelelő szöveg információit és gondolatait; – ismeri és tanítói segítséggel használja a tanult olvasási stratégiákat.	<i>Matematika:</i> szöveges feladatok. <i>Környezetismeret:</i> önálló tanulás, szövegfeldolgozás kialakítása. <i>Etika:</i> én magam; az én világom. <i>Vizuális kultúra:</i> személyes élmények és irodalmi szöveg alapján képek készítése. Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan.
Kulcsfogalmak	Szöveg, szövegértés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia III. Az íráshasználat fejlesztése	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok másolása írott és nyomtatott mintáról, tollbamondás után.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az írás eszközszintre emelésének segítése. Az írástempó fokozása mellett a helyesség, az íráskép rendezettségének, esztétikumának értékékként való elfogadtatása.	
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Az írástechnika fejlesztése, helyes írásszokások megszilárdítása. Az írás lendületének és tempójának fokozása. Szó sorok, mondatok írása másolással, tollbamondás után. Az egyéni írás kialakítása a rendezett, tiszta és olvasható íráskép igényével. Szükség esetén az olvashatóság javítása.	<i>A tanuló képes</i> – az írást eszközszinten használni, a szöveget gazdaságosan elrendezni; – egy adott helyzetre vonatkozó elemi szó-és kifejezőkészlettel írni.	<i>Minden tantárgy:</i> olvasható, tetszetős és rendezett füzetvezetés.
Kulcsfogalmak	Íráskép, szövegkép, olvashatóság.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia IV. Szövegalkotási gyakorlatok	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Mondatalkotás. Mondatok összekapcsolása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Történetalkotás szóban. Az írásbeli szövegalkotó készség megalapozása.	
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Alapvető ismeretek a cím szerepéről, jellemzőiről. Leírások készítése egyszerű tárgyról, növényről, állatról. Jellemzés készítése emberről. Párbeszéd megfogalmazása ismert témákban. Rövid szöveges üzenetek megfogalmazása. A fogalmazások javítása a tanító segítségadása mellett.	<i>A tanuló képes</i> – a tanult fogalmazási ismereteket felhasználni; – írása jól olvasható, lendületes, füzetei rendezettek, tiszták; – a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával kb. 6-8 mondat terjedelmű leíró fogalmazást készít; – tanítója útmutatásai alapján kijavítja helyesírási hibáit.	<i>Környezetismeret:</i> a tanultak bemutató leírása. <i>Vizuális kultúra:</i> A természeti látványok megfigyelése, a tapasztalatok leírása, megjelenítése. Egyszerű cselekmény megjelenítése képsorozattal.
Kulcsfogalmak	Párbeszéd, leírás, jellemzés, üzenet.	

Tematikai egység / Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia V. Általános interakciós készség	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	A sikeres kommunikációhoz szükséges alapvető kompetenciák elsajátítása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Növekvő önállóság a tanulók nyelvi megnyilatkozásaiban, szóbeli és írásbeli feladatok utasításainak végrehajtásában. A legkülönbözőbb helyzetekben folytatott sikeres szóbeli kommunikációra törekvés.	

Tevékenységek– Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Fokozott tanulói önállóság a feladatok megoldásában. A szövegben lényeges információk megtalálása. Már tanult nyelvi szerkezeteket és szókincset használó szöveg megértése kiegészítéses feladatok segítségével. Kommunikáció különböző szituatív helyzetekben, páros és csoportos beszélgetésekben. A mindennapi nyelvhasználatban leggyakrabban előforduló szókincs használata.	<i>A tanuló képes</i> – fontos információkat egyszerű megfogalmazású szövegben szövegértési feladatok, gyakorlatok alkalmazásával, a vizuális megjelenítés eszközeivel értelmezni; – szövegekben az igaz és hamis állításokat megkülönböztetni; – szövegeket tagolni, részekből egész szöveget összeállítani; – konfliktusos helyzeteket felismerni; – az általa elvégzett feladat megoldását, eredményét bemutatni; – a tanórai kommunikációs helyzetekben rövid, érthető, tárgyyszerű válaszokat adni; – egyetértését, kételyét, bizonytalanságát kifejezni; – szerepet játszani; – egyszerű felvilágosítást adni; – megértési nehézségeit kifejezni; – a tanítási óra nyelvi eszközkészletét rutinszerűen használni; – a nyelvileg egyszerűbb, rövid kijelentéseket követni és azokra verbálisan vagy nonverbálisan reagálni.	<i>Német népismeret:</i> együttműködés és felelősségvállalás a mindennapokban. <i>Etika:</i> emberek közötti kapcsolatok; a viselkedés általános normái.

Kulcsfogalmak	Szövegértés, vélemény, beszélgetés.

Tematikai egység / Fejlesztési cél	Nyelvtani és nyelvhelyességi kompetencia	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Megismert nyelvi jelenségek helyes használata.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nyelvi kommunikációs képesség, a nyelvhasználat minőségének fejlesztése. Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek alkalmazása a mondatfajták, szavak, szófajok vonatkozásában.	

Tevékenységek – Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
A nyelvtani ismeretek utánzásos alapuló alkalmazása a mai német nyelv normáinak megfelelően. A nyelvi kultúra fejlesztése a nyelvtani formák megközelítőleg adekvát használatával. Nyelvi mintakövetés alapvető kommunikációs helyzetekben. Szavak jelentése, szókincs: állandósult szókapcsolatok, közmondások, szólások. <i>Szófajok:</i> – ige (főigék, segédigék); – főnév (nemek, egyes szám, többes számú alakok, esetek, alany és tárgyest); – melléknév (állítmányi szerepben); – számnév; – névelő (határozott, határozatlan, névelő nélküli használat); – elöljárószók (helyviszonyt kifejező); – névmások (személyes, kérdő, mutató, tagadó névmás); – kötőszók (egyenes szórenddel állók: <i>und, oder, aber</i>); – határozószó (helyhatározó); – módosító szó (tagadószó, indulatszó). Mondatfajták (modalitás szerint: kijelentő, kérdő, felszólító; szerkezet alapján: egyszerű és mellérendelő összetett). Leggyakrabban használt nyelvhelyességi és helyesírási szabályok és írásjelek alkalmazása.	<i>A tanuló képes</i> – mondatok, szókapcsolatok képzésére és használatára; – helyesen használni a tanórai gyakorlatban, rutinszerűnek számító kommunikációs helyzetekben nélkülözhetetlen mondatokat, mondatszerkezeteket; – a német főigék, a <i>sein, haben</i> segédigék jelen idejű alakjait helyesen képezni; – a főnevek nemeit, egyes és többes számú alakjait, alany, tárgy és részes esetben álló példáit felismerni, használni; – melléknveket felismerni, – tőszámneveket használni; – a személyes névmásokat tárgyestben ragozni; – különböző mondatfajtákat önállóan alkotni; – a tanult helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet körében biztonsággal alkalmazni.	<i>Német népismeret:</i> rövid rímes szövegek nyelvjárási kifejezései.
Kulcsfogalmak	Szófaj, főnév, tulajdonnév, határozott névelő, határozatlan névelő, ige, igeragozás, melléknév, számnév, személyes névmás, mutató névmás, kérdő névmás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalmi kultúra	Órakeret 22 óra
Előzetes tudás	Az elemi irodalmi ismeretek szövegértés szintjén.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az irodalmi alkotások megismerése. A szövegértésben való jártasság elmélyítése, az irodalmi mű befogadása nyújtotta öröm átélésének segítése. Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a német nemzetiség hagyományainak megismertetése. Az elemi irodalmi ismeretek elsajátítása tapasztalati úton (pl. vers, mondóka, mese, szereplő) a beleélés, a képzelet, az asszociációs készség fejlesztése, a játék, a ritmusgyakorlatok, énekek és a zene révén.	

Tevékenységek – Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Irodalmi szövegek témájának megfigyelése. A német és magyarországi német irodalomból vett művek olvasása és tartalmának megértése. A mozgás és a szövegmondás összekapcsolása. Rövid mesék, történetek dramatikus, bábos megjelenítése. Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált memóriagyakorlatok. Részvétel csoportos játékokban. A tanult népszokások dramatizálása. <i>Irodalmi művek</i> Népköltészet: német és magyarországi német mondókák, népdalok, kiszámolók, népi játékok, találós kérdések, mesék, mesefajták. Gyűjtemények: pl. Katharina Wild, Regine Metzler: <i>Hoppe, hoppe Reiter</i>; Grete und Karl Horak: <i>Kinderlieder, Reime und Spiele der Ungarndeutschen (Ungarndeutsche Studien 2)</i>. Német szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései, pl. Christian Morgenstern, James Krüss, Josef Guggenmos, Christine Nöstlinger. Gyűjtemények: Edina Rieder-Erdőfy: <i>Kinderstimmen</i>; Hans-Joachim Gelberg: <i>Überall und neben dir – Gedichte für Kinder</i>. Magyarországi német szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései, pl. Erika Áts, Georg Fath, Josef Michaelis, Valeria Koch. Gyűjtemények: <i>Igele-Bigele</i>; Josef Michaelis: <i>Der Zauberhut</i>.	<i>A tanuló képes</i> – az egyes művekhez kapcsolódó szövegértési feladatokat megoldani; – az olvasmányok alapján a német nemzetiség hagyományainak megismerésére; – tanári segédlettel meghallgatni, olvasni verset, mesét, életkori sajátosságának megfelelő irodalmi műveket, képregényeket önállóan olvasni, tartalmukat összefoglalni; – egyszerű irodalmi szövegek felismerésére műfaji jellemzőinek alapján (pl. mese, vers, mondóka); – egyszerű szókinccsel és kifejezőkészséggel, mondatmodellekkel a történetekben bemutatott témákról beszélni, szóbeli játékos feladatokat megoldani; – olvasmányai szerzőjét, szereplőit és azok tulajdonságait megnevezni.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> népköltészet. Lírai, epikus és dramatikus szövegek előadása, szerepjátékok alakítása. Mondókák, közmondások megtanulása, versek, mesék olvasása. <i>Vizuális kultúra:</i> mesék, történetek és azok animációs, filmes adaptációi.
Kulcsfogalmak	Mese, mesebeli szereplő, vers, versszak, verssor, rím, ritmus, ismétlődés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Közismereti témák	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Egyszerűbb közismereti témákról szóbeli kommunikáció folytatása, írásbeli feladatok megoldása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A közismereti témák ismeretanyagának elsajátítása. A szókinccs és a szövegértésben való jártasság elmélyítése. Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemet nemzetiség hagyományainak megismertetése.	
Tevékenységek – Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Országismereti témák szókinccsének, ismeretanyagának elsajátítása. Az írásbeli és szóbeli kommunikáció formáinak gyakorlása a következő témakörökben: – Személyes életvitel: A család, napirend, testápolás. – Társadalmi élet: Étkezés, családi ünnepek, születésnap. – Iskola, képzés, hivatás: Tantárgyak, osztályterem, olvasás, képregények, nemzetiségi gyermekjátékok. – Kulturális élet és média: tv, számítógép, magyarországi német táncok, dalok, népi játékok. – Környezet, gazdasági élet, technika: Otthon, települések, a magyarországi németek települései, épületek. természet, évszakok, időjárás. – Politika és történelem: Együttműködés, szerepek, az együttélés szabályai az osztályon és iskolán belül, munkamegosztás, a német nemzetiség mindennapjai. – Német nyelv: az egyes témákkal kapcsolatos néhány helyi nyelvjárási kifejezés.	<i>A tanuló képes</i> – az egyes témakörökhöz kapcsolódó szövegértési feladatokat megoldani; – változatos munkaformákban témaegységeket bemutatni; – egyszerű szókinccsel és kifejezőkészlettel, mondatmodellekkel a bemutatott témákról beszélni, szóbeli játékos feladatokat megoldani.	<i>Német népismeret:</i> a tárgyalt témákkal kapcsolatos ismeretek. <i>Vizuális kultúra:</i> az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített változatokhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, festéssel).
Kulcsfogalmak	Társadalmi szerepek, média, közösségi kultúra.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Az önismeret életkornak megfelelő szintje, személyes tanulási sikerek és nehézségek felmérése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önálló, hatékony tanulás képességének fejlesztése.	
Tevékenységek – Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
A tanulás szerepe és módjai. Saját tanulási folyamat megismerése. Egyszerű tanulási módok, stratégiák. Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált (koncentrációs) memóriagyakorlatok, szövegtanulási technikák. Ismerkedés különböző információhordozókkal. Alapismeretek a könyvtár tereiről és állományrészeiről. A szótárak szerkezeti jellemzői (betűrend, címszó), a szótárhasználat módja. Képes szótár használata. Ismerkedés gyermekek számára készült folyóiratokkal.	<i>A tanuló</i> – segítséggel szótárfüzetet vezet és használ; – a tanult szókincset ismert technikákkal önállóan gyakorolja: szó-/képkártyák, gyakorlatok, játékok; – egyszerű szövegtanulási technikákat alkalmaz; – nyomtatott forrásokat és médiát használ információszerezésre (gyermekszótár, képes szótár).	<i>Környezetismeret:</i> információszerezés az élő és élettelen környezetről. <i>Vizuális kultúra:</i> képi analógiák keresése a tanult szövegekhez. Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan.
Kulcsfogalmak	Információ, tudás, könyvtár, szótár, lexikon, tanulás.	

Tematikai egység / Fejlesztési cél	Az ítéloképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése		Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Erkölcsi, esztétikai kategóriák ismerete, véleménynyilvánítás egyszerű szituációban.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Mesehősök, történetek szereplőinek tulajdonságainak megítélése.		
Tevékenységek– Ismeretek	Követelmények		Kapcsolódási pontok
Erkölcsi és esztétikai ítélet megfogalmazása.	<i>A tanuló képes</i> – erkölcsi kérdésekben egyszerű nyelvi eszközökkel véleményt mondani az olvasott művek, megbeszélte témák alapján.		<i>Etika:</i> Értéktrend alakulása. Szűkebb és tágabb környezet, barátság.
Kulcsfogalmak	Tanulás, konfliktus, érték, önismeret.		

A fejlesztés várt eredményei a 4. évfolyam végén	A tanuló ismeri és alkalmazza a szóbeli kommunikáció alapvető szabályait. Megérti az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. Kérdésekre a megismert szókincsen belül érthető válaszokat ad. A bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit biztosan használja. A gyakorolt olvasástechnikával ismert szövegeket folyékonyan olvas és megért. Írásképe rendezett, írástempója megfelelő. Írásbeli szövegalkotó képessége a rutinszerűen használt szó- és kifejezésanyagon belül életkorának megfelelő szintű. Feladatokat, utasításokat megért, azokra szóban és írásban megfelelően reagál. A megismert nyelvi szabályokat jól alkalmazza. Közismereti témák és irodalmi művek gondolati tartalmát megérti, esztétikai sajátosságait felfedezi. A szereplőket meg tudja ítélni erkölcsi szempontból is. A tanulásban motivált; önálló tanulásra is képes.

5 – 8. évfolyam

Az 5–8. évfolyamon a német nyelv és irodalom tantárgy alapvető célja és feladata az alsóbb évfolyamokon megalapozott szövegértés, szövegalkotás képességének továbbfejlesztése, újabb olvasási stratégiák megismerése és alkalmazása; a szövegalkotás folyamatának megfigyelése, gyakorlása, különböző, a kommunikációs helyzetnek megfelelő szóhasználatú és jelentésű szövegtípusokban történő fogalmazás; az elsajátított írástechnika, helyesírás gyakorlása, továbbfejlesztése.

A tantárgy jellegéből adódóan fontos feladat a tanulók nyelvi és irodalmi kultúrájának fejlesztése, az egyéni ismeretszerzés módjainak, technikáinak előkészítése, gyakoroltatása, a kritikus, problémamegoldó és a fogalmi gondolkodás fejlesztése.

A német nyelvi nevelés területén kiemelt feladat a diákok meglévő, gyakorlati nyelvi tudására építve – a nyelvet használó nézőpontjából kiindulva – a nyelvnek, mint működő, változó rendszernek a megtapasztalása, megfigyeltetése, e tapasztalatokra építve néhány alapvető rendszerszerűség bemutatása, összefüggésének felismerése, megnevezése.

A helyi tanterv azzal a kettős célkitűzéssel készült, hogy a tanulók nyelvi szintjének megfelelő német és német nemzetiségi irodalmi alkotásokból keresztmetszetet adjon, felhívja a kortárs és ifjúsági irodalomra is a figyelmet, valamint értéket közvetítsen.

A német és magyarországi német népköltészeti alkotásokkal indul a felső tagozatos irodalom: ezek visszautalnak az alsó tagozatra, amelyek egyben középpontba állítják az irodalom örök kulcselemét, a fantáziát, hiszen ez minden emberi alkotásban jelen van. A tananyag a továbbiakban egyre inkább közelít a reális világhoz, miközben a fantázia továbbra sem tűnik el az irodalommal való ismerkedésből.

A német nyelv és irodalom tantárgy fontos célja még, hogy a tanulók olyan önálló gondolkodású fiatalokká váljanak, akik erkölcsi kérdésekben is képesek önálló ítéletalkotásra. A német nyelv és irodalom tantárgy a nemzetiségi nyelvi kulcskompetencia fejlesztésében játszik döntő szerepet, továbbá a NAT-ban megfogalmazott kulcskompetenciák fejlesztésére is szolgál. A hatékony, önálló tanulás készségeinek-képességeinek fejlesztése szintén kitüntetett szerepet kap a német órákon.

5–6. évfolyam

A tantárgy elsődleges célja a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulás eredményességéhez szükséges kulcskompetenciák, készség együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása: a tanulók szóbeli és írásbeli szövegértési és szövegalkotási kompetenciáinak fejlesztése a kognitív folyamatok, az életkori sajátosságok és az egyéni képességek figyelembevételével; a nyelvről szerzett tapasztalati (élményalapú) és tárgyi ismeretek mélyítése, bővítése.

Az 5–6. évfolyamon a tanulók már jól olvasnak, közepes hosszúságú szövegeket is meg tudnak ismerni. A helyi tanterv irodalomtanítási részének ez a szakasza úgy tekint erre a fejlesztési periódusra, mint amely már lehetőséget ad az irodalom megértésére. A közműveltségi tartalmak alapján válogatott szemelvények és a közismereti témák, olvasmányok a tanuló életkorának megfelelő világlátás keresztmetszetét adják. Kérdéseket tesznek fel a környezetükhöz, élethelyzetükhöz kapcsolódóan. Az 5–6. évfolyamon számos képesség területén a megfelelő szintet el kell érni. A tanuló beszédének artikulációja továbbfejlődik. A hallott szövegről képes rövid szóbeli összefoglalást adni. Képes néhány mondatos vélemény szóbeli és írásbeli megfogalmazására az olvasottakról, valamint képes rövidebb szövegek alkotására, személyes élmények megfogalmazására. Szükséges a globális, információkereső, értelmező olvasás, továbbá tartalommondás. A tanuló ebben a szakaszban megfigyeli az irodalmi nyelv néhány sajátosságát, felismeri a tanult műfajokat. Megismerkedik a tetszésnyilvánítás nyelvi formáival, a különböző kultúrák és eltérő vélemények tiszteletben tartásának fontosságával.

Az anyanyelv (nemzetiség nyelve) és irodalom kapcsolata az európai nyelvi szintekkel

A szintek összhangban vannak az európai hatfokú skálán meghatározott szintekkel.

Nemzetiségi nyelv	6. évfolyam	8. évfolyam
Hagyományos nyelvoktató forma	A1	A2

Az európai minimumszint fele: A1

Ezen a szinten a diák megérti és használja a gyakoribb mindennapi kifejezéseket és a nagyon alapvető fordulatokat, amelyeknek célja a mindennapi szükségletek konkrét kielégítése. Be tud mutatkozni, és be tud mutatni másokat. Képes egyszerű interakcióra, amennyiben a másik személy lassan, világosan beszél és segítőkész.

Beszédértés

Megérti a tanár egyszerű utasításait, az ismerős szavakat, fordulatokat, melyek személyére, családjára, közvetlen környezetére, a nemzetiségre vonatkoznak. Legyen képes megoldani a hallás utáni értési feladatokat.

Beszédkézség

Képes legyen megszólalni a nemzetiség nyelvén, fokozatosan növekedjen beszédbátorsága és önbizalma. Képes legyen egyszerű beszélgetésben részt venni, amennyiben a partner lassan, jól artikulálva beszél. Képes feltenni és megválaszolni egyszerű kérdéseket ismerős témára és helyzetre vonatkozóan. Lakóhelyét, ismerőseit képes egyszerű fordulatokkal leírni, információt adni és kérni valós beszédhelyzetekben. Megértési problémák esetén tudjon segítséget kérni. Mondjon el emlékezetből néhány dalt, mondókát, verset az adott nyelven.

Olvasásértés

Megérti az ismerős szavakat, egyszerű mondatokat feliratokon, reklámokban, katalógusokban. Ébredjen fel érdeklődése népcsoportja kultúrája iránt. A megértést cselekvéssel, szóban vagy írásban jelezze vissza. Legyen gyakorlata egyszerű, ismert nyelvi elemekből álló szöveg néma olvasással történő megértésére. Tudjon egy adott szövegből egyszerű információkat kiemelni.

Írás

Képes a nemzetiségi nyelven egyszerű szöveg lemásolására és tollbamondás után helyes leírására. Tudjon egyszerű, tényszerű információkat írni az adott nyelven. Képes minta alapján több mondatból álló, összefüggő szöveget írni (párbeszéd, üzenet, üdvözlő képeslap, bemutatkozás). Képes egyszerű nyomtatványt kitölteni.

Az európai alapszint: A2

Ezen a szinten a diák megért olyan mondatokat és gyakrabban használt kifejezéseket, amelyek az őt közvetlenül érintő területekhez kapcsolódnak: nagyon alapvető személyes és családdal kapcsolatos információk, a nemzetiségre vonatkozó információk, vásárlás, helyismeret, állás, foglalkozás. Az egyszerű és begyakorolt nyelvi helyzetekben tud kommunikálni úgy, hogy egyszerű és direkt módon információt cserél családi, nemzetiségi vagy mindennapi dolgokról. Tud egyszerű nyelvi eszközöket használva beszélni saját háttéréről, szűkebb környezetéről, a nemzetiségi közösségről és a közvetlen szükségleteivel kapcsolatos dolgokról.

Beszédértés

Megérti a leggyakoribb fordulatokat és szókinccset, ha számára ismert, közvetlen dologról és a nemzetiségi közösségről van szó. Megérti a rövid, világos és egyszerű üzeneteket, bejelentéseket, egyéb gyakori szövegek lényegét.

Beszédkézség

Részt tud venni egyszerű, begyakorolt, hétköznapi témáról szóló beszélgetésben, mely közvetlen információcserét igényel ismert tevékenységgel kapcsolatban. Képes magát megértetni társasági beszélgetésben. Röviden le tudja írni például családját, lakóhelyét, a nemzetiségi közösséget, tanulmányait.

Olvasásértés

Megérti rövid, egyszerű szövegek, köztük történetek lényegét. A kért információt ki tudja keresni. Képes a nemzetiség nyelvén való kifejező olvasásra (megfelelő hangsúlyokkal, a szöveg lényegének visszaadásával).

Írás

Rövid feljegyzéseket, üzeneteket, magánlevelet tud írni.

5. évfolyam

Éves óraszám: 180 Heti óraszám: 5

TÉMAKÖRÖK ÉS ÓRASZÁMOK

Témakör	Óraszám a témakör feldolgozására
1. SZEMÉLYES ÉLETVITEL Sport, felszerelés, szabályok Zene, hangszerek Híres/kedvenc zenész, sportoló Egészség, betegség, orvosnál	60 óra
2. KÖZÖSSÉGI ÉLET Barátság Konfliktusok a családban Házimunka Családi ünnepek	60 óra
3. KÖRNYEZETÜNK Otthonom, szűkebb környezetem Napirend, otthoni tevékenységek Bútorok, berendezés	42 óra
ISMÉTLÉS, RENDSZEREZÉS, ELLENŐRZÉS	18 óra
Összesen:	180 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia I. Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Órakeret 35 óra
Előzetes tudás	Az elsajátított kommunikatív kompetencia alapformáinak alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	A beszédkészség, a szóbeli szövegek megértésének, értelmezésének és alkotásának fejlesztése. A nyelvi kommunikációs képesség fejlesztése révén törekvés az önálló szóbeli szövegalkotásra.	

Tevékenységek – Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Önálló szóbeli szöveg szerkesztése. Különböző beszédhelyzetekben jól formált, a kommunikációs célt közvetítő szóbeli szöveg alkotása. Adekvát kommunikáció folytatása személyes beszámolóban, történetmeséléskor. A tantárgyi témákhoz kapcsolódó párbeszédben való aktív közreműködés, szaktárgyi ismeretanyag befogadása,	<i>A tanuló képes</i> – a társalgásban aktívan részt venni; – gondolatait szóban, önállóan kifejezni; – feladatokat, tanári utasításokat értelmezni, összefoglalni, másokkal megosztani; – a tanítási órákon kívüli beszédhelyzetekben tájékozódni, magát másokkal megértetni; – adott szövegre, témára irányuló kérdésekre válaszolni;	<i>Német népismeret:</i> Unser Bildschirm gyermekműsorainak megtekintése. <i>Informatika:</i> német nyelvű portálok gyermek számára összeállított online feladatai, hírei.

közvetítése; összefüggések felismerése, a közvetített információk továbbítása. A szóbeli kommunikáció során, szövegek, történetek elmondásakor, olvasásakor a helyes hanglejtés, hangsúly alkalmazása. Hallásértés fejlesztése megfelelő hanganyaggal, dramatikus játékkal, szövegmondással, interaktív olvasásértéssel. A tanult kiejtésbeli sajátosságok alapján észlelt akcentus ellenére megfelelő a beszéd hangzása (hangsúly, hanglejtés, beszédtempó).	– szöveg tartalmát segítséggel összefoglalni; – megfelelő kifejezőkészség segítségével a kommunikációs folyamat bármely szereplőjeként megnyilatkozni; – különféle kommunikációs szituációk konvencióinak eleget tenni; – érzéseket, kívánságokat, kifejezni, mások hasonló megnyilvánulásaira reagálni, – a kommunikációs partner egyszerű megnyilvánulásait követni, verbálisan vagy a nonverbális eszközök segítségével reagálni; – rövid német nyelvű szóbeli megnyilatkozások tartalmát magyar nyelven kifejezni; – hallott egyszerű szövegből többszöri meghallgatás után az alapinformációkat megérteni; – magyar nyelven megfogalmazott kijelentések, megnyilatkozások értelmét németül visszaadni; – rövid hallott szöveg tartalmát a másik nyelven összefoglalni.	
Kulcsfogalmak	Kommunikációs helyzetek, hanglejtés, intonáció, tartalom.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia II. Írásbeli szövegek megértése és értelmezése	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	A tanult olvasási stratégiák adekvát alkalmazása olvasás előtt, alatt és után.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	A mindennapi kifejezések, alapvető fordulatok megértése, amelyek a tanuló mindennapi életére, a családjára, környezetére, nemzetiségére vonatkoznak. Az olvasott szöveg tartalmának reprodukálása, az információk visszakeresése, a szöveg lényegének kiemelése. A tanuló aktív és passzív szókincsének gazdagítása.	

Tevékenységek– Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Az olvasás stratégiái: pl. adatok visszakeresése, a nyomtatott és az elektronikus szövegek feldolgozásakor. A megértés egységei – szó, kifejezés, tagmondat, mondat, bekezdés, teljes szöveg. A szövegben fellelhető tények és személyes vélemények közötti különbség észlelése. Egyszerűbb autentikus szövegek, ifjúsági folyóiratok írásainak megértése. Ábrák, képek, illusztrációk kapcsolata a szöveggel. Képleírás egyszerű nyelvi eszközökkel.	<i>A tanuló képes</i> – ismert nyelvtani szerkezetű és szókincsű szöveget (adott esetben ismétlést követően) az arra vonatkozó feladatok segítségével egészében megérteni; – valóságos vagy képzelt tartalmú szövegeket kiegészíteni; – a szöveg jellemzői alapján a szöveg műfaját megnevezni; – egy szöveg (szövegrészlet) gondolati tartalmát általánosan megnevezni; – nem lineáris szöveg lényegi tartalmát leírni; – egyszerűen megfogalmazott információkat a szövegben elkülöníteni és egy adott feladatra vonatkozóan felhasználni; – képeket, illusztrációkat egyszerű nyelvi eszközökkel leírni; – írott szövegben részletre vonatkozó információkat megtalálni, egyszerűbb szöveg lényegi elemeit megjelölni.	<i>Minden tantárgy:</i> szövegértés, a feladatok szövegének értelmezése. <i>Informatika:</i> tájékozódás, információkeresés. <i>Vizuális kultúra:</i> szöveg és kép összefüggéseinek feltárása.
Kulcsfogalmak	Üzenet, szövegtípus, tartalomjegyzék.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia III. Írásbeli szövegalkotás	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Megfelelő, kialakult egyéni írástechnika alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Olvasható, áttekinthető, a mondanivalót tükröző tagolt íráskép kialakítása. Saját álláspont kifejtésének fejlesztése.	

Tevékenységek– Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Szövegalkotás: leírás. Szöveg tartalmának, cselekményének írott formában történő összefoglalása. A mindennapokban használatos írott és elektronikus szövegek írása (meghívó, e-mail, SMS). Kreatív szövegalkotás, kitalált történet írása	<i>A tanuló képes</i> – képeket és egyéb szemléltető anyagokat egyszerű nyelvi eszközökkel leírni; – adott szöveget átalakítani, kiegészíteni vagy továbbfejleszteni (pl. megkezdett történetet folytatni és befejezni); – egy szövegminta tartalmi és formai jegyeinek ismeretében hasonló szöveget alkotni vagy egy megkezdettet befejezni;	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> udvariassági formulák, egyszerű üzenetek megfogalmazása magyar nyelven, ennek összevetése a hasonló helyzetben használt német megfelelővel. <i>Történelem:</i> narratív szövegek, történetmondás történelmi eseményekről,

(pl. mese, képregény). Szövegek, ill. illusztráció közötti kapcsolat megfogalmazása. A szövegben található adatok megadott szempontok alapján történő rendszerezése.	– egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel a feladatnak megfelelő szöveget alkotni; – adott témát egyszerű nyelvi eszközökkel a lényegi elemek említésével összefoglalni; – ismert szövegeket felidézni, szövegeket megfigyelni, lényeges tartalmi elemeit feladatokkal kiemelni; – rövid német és magyar nyelvi fordulatokat értelemszerűen, szótár segítségével lefordítani.	hősökről. <i>Természetismeret:</i> anyaggyűjtés, vázlatkészítés. <i>Vizuális kultúra:</i> a szöveg képe. <i>Informatika:</i> internetes források adatainak megkeresése; internetes kapcsolattartó műfajok nyelvi jellemzői.
Kulcsfogalmak	Anyaggyűjtés, vázlat, elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, e-mail.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia IV. Általános interakciós készség	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Alapvető szövegalkotási képesség. Aktív szókincs az eddig tárgyalt közismereti és irodalmi témakörökben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A beszédképesség fejlesztése. Az aktív szókincs és szóbeli szövegalkotási készség fejlesztése, különös tekintettel a véleményalkotás nyelvi kifejezésére.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Különböző szituatív helyzetekben szót kérni, a beszéd jogát másnak átadni. A nyelvi udvariassági szabályokat alkalmazni. A témához kapcsolódó érzéseket nyelvi eszközökkel kifejezésre juttatni. A szókincs aktivizálása adekvát helyzetekben külső segítséggel. A magyar és a német kultúra interakciós különbségeinek tudatosítása a tárgyalt közismereti témakörökben: pl. szókincsfejlesztés, szófordulatok, rokon értelmű szavak, körülírás.	A tanuló képes – feladatokat, utasításokat összefoglalni, adott esetben továbbadni; – szokásos tanórai helyzeteket megadott nyelvi kifejezőeszközökkel, sikerrel megoldani; – a számítógép és a világháló német nyelvű programjait használni; – megfelelő nyelvi eszközökkel kifejezni, ha szót kér, vagy ha másnak engedi át a beszéd jogát; – nyelvhasználati kompetenciáját az általános udvariassági szabályokhoz igazítva alkalmazni; – dicséretet és kívánságot, érdeklődést kifejezni; – mások rövid, egyszerű nyelvi közléseit követni, azokra saját álláspontja közlésével verbálisan vagy nonverbálisan reagálni;	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a szókincs adekvát alkalmazása. <i>Dráma és tánc:</i> önismereti gyakorlatok, szerepjátékok.

	– rövid német nyelvű tartalmak/kijelentések értelmét tükröztetve magyarra fordítani; – magyar nyelvű kijelentések értelmét megtartva németül összefoglalni.	
Kulcsfogalmak	Érdeklődés, utasítás, beszélgetés, udvariassági szabály, szómagyarázat, körülírás, szófordulat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvtani és nyelvhelyességi kompetencia	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	A nyelvi kommunikációs képességnek megfelelő nyelvhasználat és adekvát szövegalkotás. Alapszintű morfológiai-szintaktikai ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	A megismert nyelvi szerkezetek egyre nagyobb biztonsággal történő alkalmazása. A kommunikációs helyzetek normái ismeretének fejlesztése. A kapcsolatteremtés és a kapcsolattartás szóbeli és írásbeli formáinak tudatosítása. A nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek használata.	
Tevékenységek – Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A nyelvtani ismeretek alkalmazása a mai német nyelv normáinak megfelelően, nyelvi mintakövetés alapvető kommunikációs helyzetekben. Morfológiai ismeretek: <i>Szófajok:</i> - Ige: főigék: igeidők (Präsens, Perfekt); segédigék: sein, haben; módbeli segédigék: müssen, können, dürfen (Präsens); igei vonzatok, tárgyessettel állók. - Főnév: nemek, egyes és többes szám, esetek. - Elöljárószók: időhatározói viszonyok, tárgyessettel álló elöljárószók. - Számnevek, tőszámnevek, idő kifejezése. - Névmás: személyes, birtokos, kérdő, tagadó, mutató névmások. <i>Mondattan:</i> Kijelentő, kérdő, felszólító mondat; szerkezet alapján: egyszerű és összetett mondatok. Helyesírás és az írásjelek használata. Az alapvető nyelvtani szerkezetek használata.	<i>A tanuló képes</i> - alapvető kommunikációs helyzetekben viszonylagos jó nyelvhelyességgel részt venni; - a tananyagot az alapszókincs és egyszerű sablonok segítségével feldolgozni; - a tanórán gyakran használt alaktani és mondattani szerkezeteket önállóan képezni és helyesen alkalmazni; - a tanórán használt egyszerű szintaktikai szerkezeteket hibátlanul alkalmazni; - ismert szavakat, szerkezeteket biztos helyesírással, kielégítő biztonsággal leírni.	<i>Magyar nyelv és irodalom: a kommunikációnak, közlési szándéknak megfelelő nyelvi jelek, nem nyelvi jelek.</i>
Kulcsfogalmak	Ige, személyes, birtokos, kérdő, tagadó, mutató névmások, mondatfajták, kötőszavak.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalmi kultúra	Órakeret 14 óra
Előzetes tudás	Rövid terjedelmű irodalmi alkotások olvasása, témájuk felismerése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Rövid terjedelmű irodalmi alkotások önálló olvasása, értelmezése, egyéni és csoportos feldolgozás révén. Irodalmi alkotások, szövegek, történetek alkotó jellegű vizuális eszközökkel történő megjelenítésének, előadásának, dramatizálásának fejlesztése.	

Tevékenységek – Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Mondókák, közmondások. Rövid történetek, mesék, Az olvasott epikai művekben a szereplők, hely, idő, a cselekményt alkotó elemek, kulcsszavak megnevezése. Az irodalmi szöveg egyes szakaszainak összefoglalása; szövegrészekhez találó cím megfogalmazása; a befejezés megváltoztatása. Gyermekregény részleteinek elolvasása. Képek, illusztrációk, reklámszövegek megismerése. Mesék eljátszása. Gyermekversek, szójátékok, vidám versek. Lírai alkotások egyszerűbb költői eszközei. A kortárs magyarországi német irodalom néhány lírai és prózai művének megismerése, a szerepek alakítása a tartalomnak megfelelően. <i>Népköltészet:</i> Német és magyarországi német mondókák, népdalok, népi játékok, népmesék, mondák, közmondások. A lakóhelyhez fűződő monda. <i>Kiadványok:</i> pl. Katharina Wild, Regine Metzler: <i>Hoppe, hoppe Reiter</i>; Grete und Karl Horak: <i>Kinderlieder, Reime und Spiele der Ungarndeutschen</i> (<i>Ungarndeutsche Studien</i> 2). <i>Szerzők és művek:</i> pl. Janosch:	A tanuló képes – rövid terjedelmű epikai és lírai műveket önállóan elolvasni, tartalmukat összefoglalni és műfajukat megnevezni; – lírai, epikai, drámajáték/jelenet szövegeit megfelelő megjelenítési módon előadni; – a hazai német irodalomból vett rövid terjedelmű műköltészeti és népköltészeti alkotásokat elolvasni, tartalmukat összefoglalni; – valós vagy fikciós szövegeket kiegészíteni, gondolatmenetüket továbbfejlesztani; – mind a hallott, mind az olvasott történet tartalmát elmesélni; – mesealakokat bemutatni, jellemezni; – mesét, történetet kép, illusztráció alapján rekonstruálni; – rövid történeteket dramatizálni; – a modern irodalmi műfajok közül meséket, képregényeket elolvasni, eljátszani, hagyományos mese alapján képregényt készíteni; – a korosztálynak megfelelően hangjátékot meghallgatni, színdarabot, musicalt megtekinteni, a művek befogadását követően élményeiről beszámolni.	<i>Etika:</i> önbecsülés, közösséghez tartozás. <i>Német népismeret:</i> NZ Junior. Unser Bildschirm gyerekműsorai.

<i>Tiger und Bär im Straßenverkehr</i>; Josef Guggenmos; Grimm mesék; Wilhelm Busch: <i>Max und Moritz</i>, történetek Münchhausenől, Till Eulenspiegelről. Magyarországi német szerzők versei, meséi, elbeszélései: pl. Erika Áts, Georg Fath, Josef Michaelis, Engelbert Rittinger, Valeria Koch. Gyűjtemények: <i>Igele-Bigele</i>, <i>Zauberhut</i>.		
Kulcsfogalmak	Szerepjáték, képregény, hangjáték, színdarab.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Közismereti témák	Órakeret 21 óra
Előzetes tudás	A szövegértésben való jártasság. A közismereti témák ismeretanyagának elsajátításához szükséges tájékozottság.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	A közismereti témákat feldolgozó szövegekben a téma és a fontos információk felismerése. Az olvasási technika fejlesztése, a szöveg feldolgozása, értelmezése közismereti szövegek egyéni és csoportos feldolgozása révén. Az országismereti témákat tartalmazó szövegekhez kapcsolódó ábrák, mellékletek szerepének felismerése az összefüggések értelmezésében.	

Tevékenységek – Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Az írásbeli és szóbeli kommunikáció formáinak gyakorlása a következő témakörökben: <i>Személyes életvitel</i> – Egészség, betegségek. – Szabadidős tevékenységek, hobbi. – Mindennapi tevékenységek, emberi kapcsolatok. <i>Közösségi élet</i> – Étkezés. – Ünnepek. <i>Iskola, képzés, hivatás</i> – Az iskolai mindennapok, osztályterem. – Szakmák. <i>Kulturális élet, média</i> - A korcsoportnak megfelelő német nyelvű média.	<i>A tanuló képes</i> – a közismereti témák tartalmát, információit értelmezni, a témát ismertetni; – dolgokat, jelenségeket, eseményeket egyszerű nyelvi eszközökkel, érthetően, nyelvileg követhetően bemutatni és összehasonlítani; – párbeszédekben társainak megállapításaira reagálni, kapcsolódni a gondolatmenethez; – a témákhoz kötődően véleményét kifejezni; – a különféle kommunikációs szituációknak megfelelő	<i>Etika: önbecsülés, közösséghez tartozás.</i> <i>Német népismeret: a családra, tevékenységekre, ünnepekre, a társas együttlétre vonatkozó témák.</i>

<i>Gazdaság, technika, környezet</i> – Lakóhely, otthon. – Tájékozódás. – A mindennapi élet. – Állatok. <i>Politika és történelem</i> – Szabályok felállítása és betartása az osztályban és iskolán kívül.	véleményt alkotni, egyetértését, elutasítását kifejezni; – szerepet játszani.	

Kulcsfogalmak	Média, tömegkommunikációs eszközök, kommunikációs szituációk, párbeszéd, információkérés.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Az életkornak megfelelő tanulási technikák ismerete, az azokban való jártasság.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Az alapműveltség elsajátításához, a hatékony tanuláshoz szükséges tudás megszerzésének és feldolgozásának csoportos és egyéni technikái, a tanulást segítő különböző eljárások megismerése, használatuk gyakorolása. Kulturált és hatékony könyvtár- és internethasználat.	

Tevékenységek – Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Olvasási technikák alkalmazása. Könyvtárhasználat. Tanulást támogató eljárások alkalmazása: Lényegkiemelés, kulcsszavak jelölése. Szótanulás (pl. szókérték segítségével), szótárhasználat.	<i>A tanuló képes</i> – szótárfüzetet önállóan vezetni és használni, kétnyelvű szótárakat, gyermeklexikont a nyelvsajátításban alkalmazni; – könyveket kölcsönözni és azokat az ismeretszerzésben, felkészülésben használni; – feladatokat könyvek, gyermeklapok segítségével megoldani; – a szavak jelentését a szöveggörnyezetből megérteni; – a nyomtatott médiát (pl. kétnyelvű szótár) információszerzésre, szókincsbővítésre, egyszerűbb fogalmazások elkészítéséhez tanári segítséggel használni; – információkat, adatokat tanári irányítással visszakeresni.	<i>Informatika:</i> könyvtár-, internet használat. <i>Vizuális kultúra:</i> Képi analógiák keresése a tanult szövegekhez. Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan.

Kulcsfogalmak	Szövegösszefüggés, információszerzés, lexikon, képes nyelvi szótár.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ítéloképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Erkölcsi, esztétikai kategóriák ismerete, ítéletalkotás egyszerűbb helyzetekben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	A kulturális és történeti másság felismerése, megértése és tisztelete. Véleményalkotás társadalmi, történeti, morális és esztétikai kérdésekről. Konfliktuskezelési eljárások megismerése és alkalmazása szimulált helyzetekben. Irányítással önálló ismeretszerzés erkölcsi, esztétikai kategóriákról.	

Tevékenységek – Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Erkölcsi választások, érzelmi tartalmak (szeretet, együttérzés, segítőkészség). Zenei, képzőművészeti vonatkozások a német nemzetiség kultúrájából. Az irodalom társművészete: filmes és színházi feldolgozások megismerése.	<i>A tanuló képes</i> – rövid véleményt megfogalmazni az élmények és olvasmányok hatásáról; – a jót és a rosszat, az igazságot és az igazságosságot felismerni mindennapi irodalmi és közműveltségi szövegekben; – konfliktushelyzeteket felismerni; – a kulturális sokszínűséget érzékelni, a hétköznapi életből vett egyes jelenségeket bemutatni.	<i>Etika:</i> erkölcsi választások, érzelmi tartalmak (szeretet, együttérzés, segítőkészség). <i>Ének-zene, vizuális kultúra:</i> képzőművészeti vonatkozások a német nemzetiség kultúrájából. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> filmes és színházi feldolgozások.

Kulcsfogalmak	Konfliktus, érték, erkölcsi választás, kulturális sokszínűség.

A fejlesztés várt eredményei az 5. évfolyam végén	Ezen a szinten a diák megérti és használja a gyakoribb mindennapi kifejezéseket és az alapvető fordulatokat. Be tud mutatkozni, és be tud mutatni másokat. Képes egyszerű interakcióra, amennyiben a másik személy lassan, világosan beszél és segítőkész. Megérti a tanár egyszerű utasításait, az ismerős szavakat, fordulatokat, melyek személyére, családjára, közvetlen környezetére vonatkoznak. Képes megoldani a hallás utáni értési feladatokat. Fokozatosan növekszik beszédbátorsága és önbizalma. Lakóhelyét, ismerőseit képes egyszerű fordulatokkal leírni, információt adni és kérni valós beszédhelyzetekben. Megértési problémák esetén segítséget tud kérni. Megérti az ismerős szavakat, egyszerű mondatokat feliratokon, katalógusokban. Felébred érdeklődése népcsoportjának kultúrája iránt. Gyakorlata van egyszerű, ismert nyelvi elemekből álló szöveg néma olvasással történő megértésében. Képes egy adott szövegből egyszerű információkat kiemelni. Képes egyszerű szöveg lemásolására és tollbamondás után helyes leírására. Tud egyszerű, tényszerű információkat írni az adott nyelven. Képes minta alapján több mondatból álló, összefüggő szöveget írni (párbeszéd, üzenet, üdvözlő képeslap, bemutatkozás).

6. évfolyam

Éves óraszám: 180 Heti óraszám: 5

TÉMAKÖRÖK ÉS ÓRASZÁMOK

Témakör	Óraszám a témakör feldolgozására
1.SZEMÉLYES ÉLETVITEL Öltözködés, divat Divat régen és ma Emberi kapcsolatok Érzések kifejezése Szabadidő, utazás	55 óra
1. KULTURÁLIS ÉLET ÉS MÉDIA TV-nézési szokások TV műsor	54 óra
2. GAZDASÁG, TECHNIKA, KÖRNYEZET Város, közlekedési eszközök Tájékozódás Térkép, útleírás	53 óra
ISMÉTLÉS, RENDSZEREZÉS, ELLENŐRZÉS	18 óra
Összesen:	180 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia I. Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Az elsajátított kommunikatív kompetencia alapformáinak alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	A beszédkészség, a szóbeli szövegek megértésének, értelmezésének és alkotásának fejlesztése. A nyelvi kommunikációs képesség fejlesztése révén törekvés az önálló szóbeli szövegalkotásra.	
Tevékenységek – Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Önálló szóbeli szöveg szerkesztése. Különböző beszédhelyzetekben jól formált, a kommunikációs célt közvetítő szóbeli szöveg alkotása. Adekvát kommunikáció folytatása személyes beszámolóban, történetmeséléskor. A tantárgyi témákhoz kapcsolódó párbeszédben való aktív közreműködés, szaktárgyi ismeretanyag befogadása, közvetítése; összefüggések felismerése, a közvetített információk továbbítása. A szóbeli kommunikáció során, szövegek, történetek elmondásakor,	<i>A tanuló képes</i> – a társalgásban aktívan részt venni; – gondolatait szóban, önállóan kifejezni; – feladatokat, tanári utasításokat értelmezni, összefoglalni, másokkal megosztani; – a tanítási órákon kívüli beszédhelyzetekben tájékozódni, magát másokkal megértetni; – adott szövegre, témára irányuló kérdésekre válaszolni; – szöveg tartalmát segítséggel összefoglalni;	<i>Német népismeret:</i> Unser Bildschirm gyermekműsorainak megtekintése. <i>Informatika:</i> német nyelvű portálok gyermekek számára összeállított online feladatai, hírei.

olvasásakor a helyes hanglejtés, hangsúly alkalmazása. Hallásértés fejlesztése megfelelő hanganyaggal, dramatikus játékkal, szövegmondással, interaktív olvasásértéssel. A tanult kiejtésbeli sajátosságok alapján észlelt akcentus ellenére megfelelő a beszéd hangzása (hangsúly, hanglejtés, beszédtempó).	– megfelelő kifejezőkészlet segítségével a kommunikációs folyamat bármely szereplőjeként megnyilatkozni; – különféle kommunikációs szituációk konvencióinak eleget tenni; – érzéseket, kívánságokat, kifejezni, mások hasonló megnyilvánulásaira reagálni, – a kommunikációs partner egyszerű megnyilvánulásait követni, verbálisan vagy a nonverbális eszközök segítségével reagálni; – rövid német nyelvű szóbeli megnyilatkozások tartalmát magyar nyelven kifejezni; – hallott egyszerű szövegből többszöri meghallgatás után az alapinformációkat megérteni; – magyar nyelven megfogalmazott kijelentések, megnyilatkozások értelmét németül visszaadni; – rövid hallott szöveg tartalmát a másik nyelven összefoglalni.	
Kulcsfogalmak	Kommunikációs helyzetek, hanglejtés, intonáció, tartalom.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia II. Írásbeli szövegek megértése és értelmezése	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	A tanult olvasási stratégiák adekvát alkalmazása olvasás előtt, alatt és után.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	A mindennapi kifejezések, alapvető fordulatok megértése, amelyek a tanuló mindennapi életére, a családjára, környezetére, nemzetiségére vonatkoznak. Az olvasott szöveg tartalmának reprodukálása, az információk visszakeresése, a szöveg lényegének kiemelése. A tanuló aktív és passzív szókincsének gazdagítása.	

Tevékenységek– Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Az olvasás stratégiái: pl. adatok visszakeresése, a nyomtatott és az elektronikus szövegek feldolgozásakor. A megértés egységei – szó, kifejezés, tagmondat, mondat, bekezdés, teljes szöveg. A szövegben fellelhető tények és személyes vélemények közötti különbség észlelése. Egyszerűbb autentikus szövegek, ifjúsági folyóiratok írásainak megértése. Ábrák, képek, illusztrációk kapcsolata a szöveggel. Képleírás egyszerű nyelvi eszközökkel.	<i>A tanuló képes</i> – ismert nyelvtani szerkezetű és szókincsű szöveget (adott esetben ismétlést követően) az arra vonatkozó feladatok segítségével egészében megérteni; – valóságos vagy képzelte tartalmú szövegeket kiegészíteni; – a szöveg jellemzői alapján a szöveg műfaját megnevezni; – egy szöveg (szövegrészlet) gondolati tartalmát általánosan megnevezni; – nem lineáris szöveg lényegi tartalmát leírni; – egyszerűen megfogalmazott információkat a szövegben elkülöníteni és egy adott feladatra vonatkozóan felhasználni; – képeket, illusztrációkat egyszerű nyelvi eszközökkel leírni; – írott szövegben részletre vonatkozó információkat megtalálni, egyszerűbb szöveg lényegi elemeit megjelölni.	<i>Minden tantárgy:</i> szövegértés, a feladatok szövegének értelmezése. <i>Informatika:</i> tájékozódás, információkeresés. <i>Vizuális kultúra:</i> szöveg és kép összefüggéseinek feltárása.
Kulcsfogalmak	Üzenet, szövegtípus, tartalomjegyzék.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia III. Írásbeli szövegalkotás	Órakeret 28 óra
Előzetes tudás	Megfelelő, kialakult egyéni írástechnika alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Olvasható, áttekinthető, a mondanivalót tükröző tagolt íráskép kialakítása. Saját álláspont kifejtésének fejlesztése.	

Tevékenységek– Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Szövegalkotás: leírás. Szöveg tartalmának, cselekményének írott formában történő összefoglalása. A mindennapokban használatos írott és elektronikus szövegek írása (meghívó, e-mail, SMS). Kreatív szövegalkotás, kitalált történet írása (pl. mese, képregény). Szövegek, ill. illusztráció közötti kapcsolat megfogalmazása. A szövegben található adatok megadott szempontok alapján történő rendszerezése.	<i>A tanuló képes</i> – képeket és egyéb szemléltető anyagokat egyszerű nyelvi eszközökkel leírni; – adott szöveget átalakítani, kiegészíteni vagy továbbfejleszteni (pl. megkezdett történetet folytatni és befejezni); – egy szövegmintá tartalmi és formai jegyeinek ismeretében hasonló szöveget alkotni vagy egy megkezdettet befejezni; – egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel a feladatnak megfelelő szöveget alkotni; – adott témát egyszerű nyelvi eszközökkel a lényegi elemek említésével összefoglalni; – ismert szövegeket felidézni, szövegeket megfigyelni, lényeges tartalmi elemeit feladatokkal kiemelni; – rövid német és magyar nyelvi fordulatokat értelemszerűen, szótár segítségével lefordítani.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> udvariassági formulák, egyszerű üzenetek megfogalmazása magyar nyelven, ennek összevetése a hasonló helyzetben használt német megfelelővel. <i>Történelem:</i> narratív szövegek, történetmondás történelmi eseményekről, hősökről. <i>Természetismeret:</i> anyaggyűjtés, vázlatkészítés. <i>Vizuális kultúra:</i> a szöveg képe. <i>Informatika:</i> internetes források adatainak megkeresése; internetes kapcsolattartó műfajok nyelvi jellemzői.
Kulcsfogalmak	Anyaggyűjtés, vázlat, elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, e-mail.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia IV. Általános interakciós készség	Órakeret 24 óra
Előzetes tudás	Folyamatos beszéd. Alapvető szövegalkotási képesség. Aktív szókinccs az eddig tárgyalt közismereti és irodalmi témakörökben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A beszédképesség fejlesztése. Az aktív szókinccs és szóbeli szövegalkotási készség fejlesztése, különös tekintettel a véleményalkotás nyelvi kifejezésére.	

Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Különböző szituatív helyzetekben szót kérni, a beszéd jogát másnak átadni. A nyelvi udvariassági szabályokat alkalmazni. A témához kapcsolódó érzéseket nyelvi eszközökkel kifejezésre juttatni. A szókincs aktivizálása adekvát helyzetekben külső segítséggel. A magyar és a német kultúra interakciós különbségeinek tudatosítása a tárgyalt közismereti témakörökben: pl. szókincsfejlesztés, szófordulatok, rokon értelmű szavak, körülírás.	A tanuló képes – feladatokat, utasításokat összefoglalni, adott esetben továbbadni; – szokásos tanórai helyzeteket megadott nyelvi kifejezőeszközökkel, sikerrel megoldani; – a számítógép és a világháló német nyelvű programjait használni; – megfelelő nyelvi eszközökkel kifejezni, ha szót kér, vagy ha másnak engedi át a beszéd jogát; – nyelvhasználati kompetenciáját az általános udvariassági szabályokhoz igazítva alkalmazni; – dicséretet és kívánságot, érdeklődést kifejezni; – mások rövid, egyszerű nyelvi közléseit követni, azokra saját álláspontja közlésével verbálisan vagy nonverbálisan reagálni; – rövid német nyelvű tartalmak/kijelentések értelmét tükröztetve magyarra fordítani; – magyar nyelvű kijelentések értelmét megtartva németül összefoglalni.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a szókincs adekvát alkalmazása. <i>Dráma és tánc:</i> önismereti gyakorlatok, szerepjátékok.
Kulcsfogalmak	Érdeklődés, utasítás, beszélgetés, udvariassági szabály, szómagyarázat, körülírás, szófordulat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvtani és nyelvhelyességi kompetencia	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	A nyelvi kommunikációs képességnek megfelelő nyelvhasználat és adekvát szövegalkotás. Alapszintű morfológiai-szintaktikai ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	A megismert nyelvi szerkezetek egyre nagyobb biztonsággal történő alkalmazása. A kommunikációs helyzetek normái ismeretének fejlesztése. A kapcsolatteremtés és a kapcsolattartás szóbeli és írásbeli formáinak tudatosítása. A nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek használata.	
Tevékenységek – Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A nyelvtani ismeretek alkalmazása a mai német nyelv normáinak megfelelően, nyelvi mintakövetés alapvető kommunikációs helyzetekben. Morfológiai ismeretek: <i>Szófajok:</i> - Ige: főigék: igeidők (Präsens, Perfekt); segédigék: sein, haben, werden; módbeli segédigék: sollen, wollen, mögen (Präsens); igei vonzatok, tárgyessel és részes esettel állók. - Főnév: nemek, egyes és többes szám, esetek. - Elöljárószók: időhatározói viszonyok, tárgy és részes esettel álló elöljárószók. - Számnevek, tőszámnevek, idő kifejezése. - Névmás: személyes, birtokos, kérdő, tagadó, mutató névmások. <i>Mondattan:</i> Kijelentő, kérdő, felszólító mondat; szerkezet alapján: egyszerű és összetett mondatok. Helyesírás és az írásjelek használata. Az alapvető nyelvtani szerkezetek használata.	<i>A tanuló képes</i> - alapvető kommunikációs helyzetekben viszonylagos jó nyelvhelyességgel részt venni; - a tananyagot az alapszókinccs és egyszerű sablonok segítségével feldolgozni; - a tanórán gyakran használt alaktani és mondattani szerkezeteket önállóan képezni és helyesen alkalmazni; - a tanórán használt egyszerű szintaktikai szerkezeteket hibátlanul alkalmazni; - ismert szavakat, szerkezeteket biztos helyesírással, kielégítő biztonsággal leírni.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a kommunikációnak, közlési szándéknak megfelelő nyelvi jelek, nem nyelvi jelek.
Kulcsfogalmak	Ige, személyes, birtokos, kérdő, tagadó, mutató névmások, Wechselpräpositionen, mondatfajták, kötőszavak.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalmi kultúra	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Rövid terjedelmű irodalmi alkotások olvasása, témájuk felismerése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Rövid terjedelmű irodalmi alkotások önálló olvasása, értelmezése, egyéni és csoportos feldolgozás révén. Irodalmi alkotások, szövegek, történetek alkotó jellegű vizuális eszközökkel történő megjelenítésének, előadásának, dramatizálásának fejlesztése.	

Tevékenységek – Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Mondókák, közmondások. Rövid történetek, mesék, Az olvasott epikai művekben a szereplők, hely, idő, a cselekményt alkotó elemek, kulcsszavak megnevezése. Az irodalmi szöveg egyes szakaszainak összefoglalása; szövegrészekhez találó cím megfogalmazása; a befejezés megváltoztatása. Gyermekregény részleteinek elolvasása. Képek, illusztrációk, reklámszövegek megismerése. Mesék eljátszása. Gyermekversek, szójátékok, vidám versek. Lírai alkotások egyszerűbb költői eszközei. A kortárs magyarországi német irodalom néhány lírai és prózai művének megismerése, a szerepek alakítása a tartalomnak megfelelően. <i>Népköltészet:</i> Német és magyarországi német mondókák, népdalok, népi játékok, népmesék, mondák, közmondások. A lakóhelyhez fűződő monda. <i>Kiadványok:</i> pl. Katharina Wild, Regine Metzler: <i>Hoppe, hoppe Reiter</i>; Grete und Karl Horak: <i>Kinderlieder, Reime und Spiele der Ungarndeutschen</i> (<i>Ungarndeutsche Studien</i> 2).	A tanuló képes – rövid terjedelmű epikai és lírai műveket önállóan elolvasni, tartalmukat összefoglalni és műfajukat megnevezni; – lírai, epikai, drámajáték/jelenet szövegeit megfelelő megjelenítési módon előadni; – a hazai német irodalomból vett rövid terjedelmű műköltészeti és népköltészeti alkotásokat elolvasni, tartalmukat összefoglalni; – valós vagy fikciós szövegeket kiegészíteni, gondolatmenetüket továbbfejleszteni; – mind a hallott, mind az olvasott történet tartalmát elmesélni; – mesealakokat bemutatni, jellemezni; – mesét, történetet kép, illusztráció alapján rekonstruálni; – rövid történeteket dramatizálni; – a modern irodalmi műfajok közül mesét, képregényeket elolvasni, eljátszani, hagyományos mese alapján képregényt készíteni; – a korosztálynak megfelelően hangjátékot meghallgatni, színdarabot, musicalt megtekinteni, a művek befogadását követően élményeiről beszámolni.	<i>Etika:</i> önbecsülés, közösséghez tartozás. <i>Német népismeret:</i> NZ Junior. Unser Bildschirm gyerekműsorai.

<i>Szerzők és művek:</i> pl. Janosch: <i>Tiger und Bär im Straßenverkehr</i>; Josef Guggenmos; Grimm mesék; Wilhelm Busch: <i>Max und Moritz</i>, történetek Münchhausenól, Till Eulenspiegelről. Magyarországi német szerzők versei, meséi, elbeszélései: pl. Erika Áts, Georg Fath, Josef Michaelis, Engelbert Rittinger, Valeria Koch. Gyűjtemények: <i>Igele-Bigele</i>, <i>Zauberhut</i>.		
Kulcsfogalmak	Szerepjáték, képregény, hangjáték, színdarab.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Közismereti témák	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	A szövegértésben való jártasság. A közismereti témák ismeretanyagának elsajátításához szükséges tájékozottság.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	A közismereti témákat feldolgozó szövegekben a téma és a fontos információk felismerése. Az olvasási technika fejlesztése, a szöveg feldolgozása, értelmezése közismereti szövegek egyéni és csoportos feldolgozása révén. Az országismereti témákat tartalmazó szövegekhez kapcsolódó ábrák, mellékletek szerepének felismerése az összefüggések értelmezésében.	
Tevékenységek – Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Az írásbeli és szóbeli kommunikáció formáinak gyakorlása a következő témakörökben: <i>Személyes életvitel</i> – Egészség, betegségek. – Szabadidős tevékenységek, hobbi. – Mindennapi tevékenységek, emberi kapcsolatok. <i>Közösségi élet</i> – Étkezés. – Ünnepek. <i>Iskola, képzés, hivatás</i> – Az iskolai mindennapok, osztályterem. – Szakmák. <i>Kulturális élet, média</i> - A korcsoportnak megfelelő német nyelvű média.	<i>A tanuló képes</i> – a közismereti témák tartalmát, információit értelmezni, a témát ismertetni; – dolgokat, jelenségeket, eseményeket egyszerű nyelvi eszközökkel, érthetően, nyelvileg követhetően bemutatni és összehasonlítani; – párbeszédekben társainak megállapításaira reagálni, kapcsolódni a gondolatmenethez; – a témákhoz kötődően véleményét kifejezni; – a különféle kommunikációs szituációknak megfelelő véleményt alkotni, egyetértését, elutasítását kifejezni; – szerepet játszani.	<i>Etika:</i> önbecsülés, közösséghez tartozás. <i>Német népismeret:</i> a családra, tevékenységekre, ünnepekre, a társas együttlétre vonatkozó témák.

<i>Gazdaság, technika, környezet</i> – Lakóhely, otthon. – Tájékozódás. – A mindennapi élet. – Állatok. <i>Politika és történelem</i> – Szabályok felállítása és betartása az osztályban és iskolán kívül.			
Kulcsfogalmak		Média, tömegkommunikációs eszközök, kommunikációs szituációk, párbeszéd, információkérés.	
Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése		Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Az életkornak megfelelő tanulási technikák ismerete, az azokban való jártasság.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Az alapműveltség elsajátításához, a hatékony tanuláshoz szükséges tudás megszerzésének és feldolgozásának csoportos és egyéni technikái, a tanulást segítő különböző eljárások megismerése, használatuk gyakorolása. Kulturált és hatékony könyvtár- és internethasználat.		

Tevékenységek – Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Olvasási technikák alkalmazása. Könyvtárhasználat. Tanulást támogató eljárások alkalmazása: Lényegkiemelés, kulcsszavak jelölése. Szótanulás (pl. szókérttyák segítségével), szótárhasználat.	<i>A tanuló képes</i> – szótárfüzetet önállóan vezetni és használni, kétnyelvű szótárakat, gyermeklexikont a nyelvvelsajátításban alkalmazni; – könyveket kölcsönözni és azokat az ismeretszerzésben, felkészülésben használni; – feladatokat könyvek, gyermeklapok segítségével megoldani; – a szavak jelentését a szövegkörnyezetből megérteni; – a nyomtatott médiát (pl. kétnyelvű szótár) információszerzésre, szókincsbővítésre, egyszerűbb fogalmazások elkészítéséhez tanári segítséggel használni; – információkat, adatokat tanári irányítással visszakeresni.	<i>Informatika:</i> könyvtár-, internet használat. <i>Vizuális kultúra:</i> Képi analógiák keresése a tanult szövegekhez. Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan.

Kulcsfogalmak	Szövegösszefüggés, információszerzés, lexikon, képes nyelvi szótár.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ítéloképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Erkölcsi, esztétikai kategóriák ismerete, ítéletalkotás egyszerűbb helyzetekben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	A kulturális és történeti másság felismerése, megértése és tisztelete. Véleményalkotás társadalmi, történeti, morális és esztétikai kérdésekről. Konfliktuskezelési eljárások megismerése és alkalmazása szimulált helyzetekben. Irányítással önálló ismeretszerzés erkölcsi, esztétikai kategóriákról.	

Tevékenységek – Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Erkölcsi választások, érzelmi tartalmak (szeretet, együttérzés, segítőkészség). Zenei, képzőművészeti vonatkozások a német nemzetiség kultúrájából. Az irodalom társművészete: filmes és színházi feldolgozások megismerése.	<i>A tanuló képes</i> – rövid véleményt megfogalmazni az élmények és olvasmányok hatásáról; – a jót és a rosszat, az igazságot és az igazságosságot felismerni mindennapi irodalmi és közműveltségi szövegekben; – konfliktushelyzeteket felismerni; – a kulturális sokszínűséget érzékelni, a hétköznapi életből vett egyes jelenségeket bemutatni.	<i>Etika:</i> erkölcsi választások, érzelmi tartalmak (szeretet, együttérzés, segítőkészség). <i>Ének-zene, vizuális kultúra:</i> képzőművészeti vonatkozások a német nemzetiség kultúrájából. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> filmes és színházi feldolgozások.
Kulcsfogalmak	Konfliktus, érték, erkölcsi választás, kulturális sokszínűség.	

A fejlesztés várt eredményei a 6. évfolyam végén	A1-es szint. Ezen a szinten a diák megérti és használja a gyakoribb mindennapi kifejezéseket és az alapvető fordulatokat, amelyeknek célja a mindennapi szükségletek konkrét kielégítése. Be tud mutatkozni, és be tud mutatni másokat. Képes egyszerű interakcióra, amennyiben a másik személy lassan, világosan beszél és segítőkész. Megérti a tanár egyszerű utasításait, az ismerős szavakat, fordulatokat, melyek személyére, családjára, közvetlen környezetére, a nemzetiségre vonatkoznak. Képes megoldani a hallás utáni értési feladatokat. Fokozatosan növekszik beszédlátarsága és önbizalma. Lakóhelyét, ismerőseit képes egyszerű fordulatokkal leírni, információt adni és kérni valós beszédhelyzetekben. Megértési problémák esetén segítséget tud kérni. Megérti az ismerős szavakat, egyszerű mondatokat feliratokon, reklámokban, katalógusokban. Gyakorlata van egyszerű, ismert nyelvi elemekből álló szöveg néma olvasással történő megértésében. Képes egy adott szövegből egyszerű információkat kiemelni. Képes egyszerű szöveg lemásolására és tollbamondás után helyes leírására. Tud egyszerű, tényszerű információkat írni az adott nyelven. Képes minta alapján több mondatból álló, összefüggő szöveget írni (párbeszéd, üzenet, üdvözlő képeslap, bemutatkozás).

7–8. évfolyam

E szakaszban a fő cél, a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal összefüggésben a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése. További cél az információ felismerése, értékelése, és bemutatása, digitális tartalomalkotás és - megosztás, továbbá kommunikációs együttműködés az interneten keresztül; a nyelvről tanult ismeretek mélyítése, a nyelv szerkezetének, változó egységeinek megfigyelése mondat- és szövegalkotó eljárásokkal.

A tanulók számára ebben a szakaszban az olvasás és írás, a szövegértés és szövegalkotás már több technikai gyakorlatnál vagy egyszerű kódoló-dekódoló eljárásnál. Ennek megfelelően 7–8. évfolyamon számos képesség területén el kell érni egy ennek megfelelő fejlettségi szintet. A 7–8. évfolyamon a tanuló beszédében már nemcsak megfelelően artikulál, hanem kiejtésével közlő szándékát is jól tükrözi, továbbá a mondat- és szövegfonetikai eszközöket is megfelelően alkalmazza. Már nemcsak összefoglalni tudja az olvasottakat, hanem azokról véleményt mondani is képes, és a beszéd társsal együtt tud működni. Nemcsak a beszédhelyzethez alkalmazkodik, hanem különféle kommunikációs technikákat is képes alkalmazni.

Tanulásmódszertanát tekintve képes vázlatot készíteni. Szövegértés szempontjából már értelmezésre is képes. Ezen a szinten tetszésnyilvánításra és az eltérő vélemény tiszteletére képes, és érti az ízlés kontextuális összefüggéseit, kulturális, történeti, közösségi, családi, egyéni beágyazottságát is. Ismeri a média működésének, társadalmi hatásainak alapvető összefüggéseit.

7. évfolyam

Éves óraszám: 180 Heti óraszám: 5

TÉMAKÖRÖK ÉS ÓRASZÁMOK

Témakör	Óraszám a témakör feldolgozására
1. GAZDASÁG, TECHNIKA, KÖRNYEZET Időjárás Környezetvédelem, környezeti katasztrófák Állatok, állatvédelem	54 óra
2. SZEMÉLYES ÉLETVITEL Emberi kapcsolatok Öltözködés Étkezési szokások Egészséges életmód	55 óra
3. KULTURÁLIS ÉLET ÉS MÉDIA Modern technika, modern kommunikáció Az internet szerepe A német nyelvű média Újság, iskolaújság	53 óra
ISMÉTLÉS, RENDSZEREZÉS, ELLENŐRZÉS	18 óra
Összesen:	180 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia I. Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Az előző évfolyamok során elsajátított nyelvi kommunikatív kompetencia formáinak alkalmazása. Önálló kommunikáció, különféle beszédhelyzetekben való részvétel formái.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	A szöveg fontos gondolatainak, információs tartalmának pontos körülírása, egyszerű beszédpanelekkel történő összefoglalása. A kulturált véleménynyilvánítás tudatosítása. Különféle iskolai, közéleti beszédhelyzetek sémái, a helyzetnek és a kommunikációs célnak megfelelő beszédmód, szókinccs, nyelvi viselkedés gyakorlása.	

Tevékenységek – Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Szövegben a lényegi információk elkülönítése a lényegtelenről, feladatnak, beszédhelyzetnek, szituációnak, a problémafelvetés szempontjából elvárt alkalmazása. Szövegek megértése, értelmezése és önálló alkotása. Hallott szövegből egyszerű információk értelmezése. Tartalmak, közlések, információk hallás utáni megértése, reagálás azokra. A beszédkészség fejlesztésében az általános udvariassági szokásoknak megfelelő mondatmodellek és beszédegységek különböző szituációkban való használata. Élmények, benyomások elmesélése egyszerű mondatstruktúrákkal. Párbeszédben adott szituációnak megfelelő reagálás. Problémák megoldása, vitás kérdések tisztázása, önálló véleményformálás. Beszélgetés, egyszerű, összefüggő fordulatokkal. Szövegek megnyilatkozások összefoglalása, állásfoglalás. Informálódás, kívánságok kifejezése, felvilágosítás. Tárgyak, dolgok, személyek, állatok jellemzése. Akcentus ellenére megfelelő, világos, érthető beszéd a hangsúly, hanglejtés, a beszédtempó vonatkozásában.	A tanuló képes – szövegek tartalmának főbb gondolatait és információit a nyelv eszközeivel helyesen kifejezni; – tárgyak, leírások, események közvetítése során hasonlóságokat, illetve eltéréseket felfedezni, a megállapításokat logikus kritériumok alapján rendezni; – általános ismeretanyagot és speciális ismereteket is rendszerbe szedetten előadni; – a tanórán kívüli iskolai élethelyzetekben is tájékozódni és magát megértetni; – beszélgetésben részt venni, aktív szerepvállalást vállalni a dialógusban; – információhiány esetén célzottan dolgokra rákérdezni; – a beszélgetőpartner egyszerű, rövid megnyilvánulásait követni és spontán egyéni módon reagálni; – a kommunikációs folyamatban önmagát a beszélő és hallgató szerepében is felváltva kifejezni; – mások érzelmi megnyilvánulásaira megfelelően reagálni; – a szövegek tartalmát magyarul és németül összefoglalni, fő kijelentéseire reagálni; – jól érthetően és helyes hanglejtéssel beszélni.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Szövegfeldolgozási módok, adatkeresési technikák, olvasási formák, információkezelési módok. <i>Informatika:</i> Az elektronikus, internetes információforrások kezelése a megbízhatóság, hitelesség szempontjából.
Kulcsfogalmak	Beszélgetés, véleményformálás, önálló megnyilatkozás, informálódás, kívánság, felszólítás kifejezése.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia II. Írásbeli szövegek megértése és értelmezése	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	A tanult szövegértési, szöveg feldolgozási stratégiák alkalmazása. A saját szövegértési hiba felismerése, korrigálása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Szöveg feldolgozási módok, adatkeresési technikák, olvasási formák megismertetése, gyakoroltatása. A kifejező szövegtolmácsolás képességének fejlesztése.	

Tevékenységek – Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Adott szöveg információinak (esetleg ismétlést követően) megértése és a nyert információk felhasználása a feladatra, illetve a problémára irányulva. Egy szöveg információtartalmának, fő gondolatának nyelvi leírása. A szövegfeldolgozás eredményeinek kifejtése mások számára követhető módon. Szövegek átalakítása párbeszéddé. Német és magyar szövegek kulcsinformációinak tartalmilag helyes összefoglalása a másik nyelven.	<i>A tanuló képes</i> – életkorának megfelelő szövegeket értően olvasni; – nyomtatott és elektronikus szövegek feldolgozásakor az értő olvasás stratégiáit alkalmazni; – a megértés egységeit – szó, kifejezés, tagmondat, mondat, bekezdés, teljes szöveg – felismerni; – a szövegben meglévő tények és a személyes vélemény közötti különbséget kifejezni; – szövegfajták főbb jellemzőit felismerni (pl. szépirodalmi, ismeretterjesztő, tankönyvi és médiaszövegek); – egyszerűbb autentikus szövegek, ifjúsági folyóiratok írásait megérteni; – ábrák, képek, illusztrációk és a szöveg kapcsolatát felismerni; – egyszerű nyelvi eszközökkel képeket leírni.	<i>Minden tantárgy:</i> az egyes tantárgyakban olvasott szövegek feldolgozásának tantárgyi sajátosságai. <i>Informatika:</i> keresési eljárások. <i>Vizuális kultúra:</i> ábrák, képek, illusztrációk értelmezése.

Kulcsfogalmak	Olvasási stratégia, információtartalom, kulcsinformáció, szövegfajta.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia III. Írásbeli szövegalkotás	Órakeret 28 óra
Előzetes tudás	Megadott témához, problémához célzott anyaggyűjtés a könyvtár nyomtatott és elektronikus eszközeinek és forrásainak felhasználásával. A tanult műfajokban önálló szövegalkotás.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Néhány szövegfajta formai jellemzőinek megismerése, a műfaji sajátosságoknak megfelelő szövegalkotás.	

Tevékenységek – Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A szövegfajtának megfelelő formai jegyek használata (bekezdés, tagolás, levélforma). Szövegalkotás: élmények, kitalált történetek, jellemzés megfogalmazása. Szöveg tartalmának, cselekményének, fordulópontjainak, felvetett kérdéseinek, fontos információinak írott formában való összefoglalása. Kreatív szövegalkotás, kitalált történet írása pl. képvers, vers, mese, képregény. Szövegekkel kapcsolatos egyéni vélemény kifejezése. Kommunikációs célok megvalósítása; stilisztikai normák alkalmazása.	<i>A tanuló képes</i> – olvashatóan, áttekinthetően, a mondanivalót tükrözve, tagolt, írásképpel, a szövegtípusnak megfelelő formai jegyek használatával írni; – a mindennapokban megjelenő írott és elektronikus szövegeket írni (meghívó, e-mail, SMS, csetelés); – szövegek, ill. illusztráció közötti kapcsolatot megfogalmazni; – a szövegben fellelhető adatokat, megadott szempontok alapján rendszerezni; – szövegalkotási, stilisztikai, nyelvhelyességi és helyesírási normákat betartani.	<i>Informatika:</i> a szövegszerkesztő programok lehetőségei. <i>Vizuális kultúra:</i> tipográfia ismeretek. <i>Etika:</i> érintkezési formák; a személyiség tisztelete.
Kulcsfogalmak	Szövegszerkezet, kreatív szövegalkotás, szövegalkotási normák, kommunikációs cél.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia IV. Általános interakciós készség	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Megfelelő szókinccs és szóbeli szövegalkotási készség különös tekintettel a véleményalkotás nyelvi kifejezésére.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nyelvhasználati kompetencia fejlesztése különböző kommunikációs helyzetekben. A számítógép és a világháló német nyelvű programjainak megismertetése, azok alkalmazása információszerzés céljából.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Különböző módon, csatornán információhoz jutás. Nyelvi kommunikációs szituációkban megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása, a beszélgetőpartner megnyilvánulásaira adekvát formában reagálás. Szövegek tartalmának lényegre törő összegzése a másik nyelven (magyar, illetve német).	A tanuló képes – információhiány esetén célzott kérdéseket feltenni; – szokásos tanórai helyzeteken kívül, az iskolai hétköznapiakban is feltalálni és megértetni magát; – a német nyelvű médiát információszerzés céljából segítségül hívni; – megfelelő nyelvi eszközökkel a beszélő és a hallgató szerepét változtatni;	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a szókinccs adekvát alkalmazása. <i>Dráma és tánc:</i> önismereti gyakorlatok, szerepjátékok. <i>Informatika:</i>

	– nyelvhasználati kompetenciáját az általános udvariassági szabályokhoz igazítva különböző helyzetekben és kielégítő nyelvi kifejezőeszközökkel alkalmazni; – mások érzelemnyilvánításaira megfelelően reagálni; – mások közléseit követni és reagálni azokra; – német nyelvű tartalmak lényegi elemeit magyarul összefoglalni; – magyar nyelvű szövegek kulcsfogalmait tartalmilag helyesen, németül összefoglalni.	keresőprogramok.
Kulcsfogalmak	Kulcsfogalom, összefoglalás, reagálás, szerepváltás, információszerzés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvtani és nyelvhelyességi kompetencia	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Tájékozottság a német nyelv szófaji, alaktani és mondattani alapvető ismereteinek körében. A német nyelv eddig megismert nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretei.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Gyakran használt morfológiai szerkezetek törvényszerűségei. Lexikai, szófaji, alaktani, mondattani ismeretek bővítése, alkalmazása. A mondattani ismeretek további fejlesztése, helyes használatának fejlesztése.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
A szavak szerkezetének megfigyelése, szóelemek funkciói. Szóképzés, szóösszetételek révén új szavak alkotása. Az állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások értelmezése, használata. <i>Morfológiai ismeretek:</i> A gyakran használt alaktani ismeretek, képzési szabályok helyes alkalmazása. <i>Szófajok:</i> Ige – főigék (Präsens, Präteritum, Perfekt, Futur I.); – segédigék: sein, haben, werden; – módbeli segédigék (Präsens, Präteritum); – aktív, szenvedő szerkezetek jelen időben;	<i>A tanuló képes</i> – a tanórai témákhoz és a hétköznapi élet kommunikációs helyzeteihez kapcsolódó feladatokban helyes nyelvtani szerkezeteket alkalmazni; – az egyes kommunikációs helyzetekben biztonsággal részt venni és a tananyagot alapszókinccs és egyszerű sablonok segítségével feldolgozni; – a szócsaládok alkotásának segítségével szókinccsét bővíteni; – a tanórán gyakran előforduló alaktani szerkezeteket felismerni, következetesen jól használni; – különböző tartalmú és szerkezetű mondatokat önállóan szerkeszteni, szóban és írásban	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Alkalmazkodás a beszédhelyzethez, a kommunikációs célhoz. <i>Német népismeret:</i> A nyelvjárás néhány sajátossága.

– felszólító mód; – feltételes mód (würde+Infinitiv) – elváló, nem elváló igekötők; – igei vonzatok, tárgy és részes esettel állók. Főnév: – nemek, egyes és többes szám, esetek; Melléknév: - állítmányi használat, fokozás, ragozás. Számnév: – sorszámnevek. Névmás: – személyes, visszaható, vonatkozó, birtokos, mutató, kérdő, általános névmások. Határozószó: – hely-, idő -, módhatározók. <i>Mondattan:</i> A mondat felépítése, szerkezete, mondatfajták. Mondatrészek. Kijelentő-, kérdő-, óhajtó-, felszólító mondat. Célhatározói mellékmondat. Szerkezet alapján: összetett mondat (mellérendelő, alárendelő) <i>Helyesírás és az írásjelek használata</i> Szövegekben az alapvető helyesírási ismeretek helyes alkalmazása.	a beszédhelyzetnek és a kommunikációs szándéknak megfelelően átalakítani; – a tanult szerkezeteket megközelítően biztos helyesírással leírni, a központosítás alapvető formái és tartalmi szabályait megközelítően helyesen alkalmazni.	
Kulcsfogalmak	Mondatfajta, kijelentő, kérdő, felszólító, felkiáltó, óhajtó mondat. Egyszerű és összetett mondat, alárendelő és mellérendelő mondat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalmi kultúra	Órakeret 13 óra
Előzetes tudás	Az irodalmi alkotásokban megjelenített tartalmak értelmezése, az egyes összefüggések meglátása adott szempontok alapján, az egyéni tapasztalatok kifejezése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Az irodalmi művek tartalmának, mondanivalójának értelmezése, irányított feltárása. Az egyes műfajok jellemzőinek tudatosítása. Véleményalkotás képességének fejlesztése. Az irodalmi témákban kommunikáció folytatása.	

Tevékenységek – Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Epikai művek olvasása, értelmezése, elemzése. Gyermekregény cselekményének és problematikájának rövid összefoglalása megadott szempontok alapján. Az epikus művek jellemzői. Véleményalkotás egy színdarabról, hangjátékról, filmről. A szövegfeldolgozás során a fontos és lényegtelen elemek megkülönböztetése. Lírai művek felolvasása, értelmezése. Német nyelvű ifjúsági folyóiratok, hazai német nemzetiségi kiadványok irodalmi mellékleteinek ismerete, (<i>Neue Zeitung, Deutscher Kalender, JÖ</i> stb.), valamint német nyelvű ifjúsági internetes oldalakon való tájékozódás. Egy német nyelvű színdarab megtekintése, hangjáték meghallgatása. Szövegrészlet dramatizálása, előadása. <i>Szerzők és művek:</i> Német szerzők versei, elbeszélései, egyszerű szerkezetű ifjúsági regények, részletei (Helme Heine: <i>Freunde</i>; Luis Murschetz: <i>Der Maulwurf, Grabowski</i>; James Krüss, Hans Manz, Josef Guggenmos). Magyarországi német szerzők versei, mondái, elbeszélései. Szerzők: pl. Erika Áts, Georg Fath, Josef Michaelis, Engelbert Rittinger, Valeria Koch. Gyűjtemények: <i>Zauberhut, Teufelsgipfel</i>.	<i>A tanuló képes</i> – elbeszéléseket, rövid történeteket, lírai műveket önállóan elolvasni, a művek tartalmát összefoglalni, a szereplőket jellemezni; – az irodalmi művekkel kapcsolatban egyéni benyomásokat, érzelmeket megfogalmazni; – a hazai német irodalomból vett alkotásokat elolvasni és értelmezni, véleményt alkotni, jellemzést készíteni; – modern műfajú műveket elolvasni és értelmezni, kreatív írást alkalmazni; – egy színdarabot megtekinteni a hazai német színházban, a látottakat tanórán feldolgozni.	<i>Német népismeret:</i> a kortárs magyarországi német irodalom néhány lírai és prózai műve
Kulcsfogalmak	Műfajok, egyéni benyomások, érzelmek, véleményalkotás, jellemzés, kreatív írás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Közismereti témák	Órakeret 24 óra
Előzetes tudás	Mindennapi szövegek, cikkek, témáinak értelmezése, lényeges információ kiemelése. Az adott szöveghez kapcsolódó egyéni vélemény megfogalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	A közismereti témákban megjelenő tartalmak értelmezése. Szövegek értelmének irányított feltárása, majd az egyes összefüggések adott szempontok alapján történő kidolgozása, és az egyéni tapasztalatok kifejezése. A közismereti témákban kommunikáció folytatása, a beszélgető partner közlendőjének lényegi összefoglalása.	

Tevékenységek – Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A szóbeli és írásbeli kommunikáció formáinak alkalmazása a következő témakörökben: <i>Személyes életvitel:</i> – Emberi kapcsolatok. – Egészséges és egészségtelen életmód. – Sport, sportágak. <i>Társadalmi élet</i> – Ételek, étkezési szokások régen és ma. – Ünnepek. – Életmód ma és régen. <i>Iskola, képzés, hivatás</i> – Iskolai mindennapok, iskolán kívüli tevékenységek. – Továbbtanulás, pályaválasztás. <i>Kulturális élet, média</i> – Zene, tánc. – Zene, mint kulturális hagyomány. – A média világa, ifjúsági adások. <i>Gazdaság, technika, környezet</i> – Ipar, mezőgazdaság. Kézművesség. – Turizmus, nyaralás, utazás. – Német nyelvű országok – Környezetvédelem. <i>Politika és történelem</i> – Magyarországi nemzetiségek – A német nyelvterület országainak közigazgatási tagozódása.	<i>A tanuló képes</i> – érzelmeit megfelelő nyelvi eszközökkel kifejezni; – konfliktusok megoldásához szükséges szókapcsolatokat használni; – az egyes témákhoz kapcsolódó szóincset elsajátítani; – eseményeket bemutatni, élményekről beszámolni, a témára jellemző írásbeli szövegeket értelmezni, önállóan alkotni; – a legkülönbözőbb kommunikációs szituációkban nyelvileg reagálni; - életrajzot írni; – reklámok különböző formáinak gyűjtésére, megértésére; – szituációkban a jellegzetes beszédpanelek használni; – szóincset bővíteni, ugyanazt a tartalmat más-más szavakkal kifejezni.	<i>Etika:</i> érintkezési formák; a személyiség tisztelete. <i>Német népismeret:</i> A témákhoz kötődő népismereti tartalmak. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> konfliktuskezelés. <i>Informatika:</i> Az internetes adatkeresés, szöveghálók, a különböző forrásokból származó adatok megbízhatóságának és használhatóságának kérdése.
Kulcsfogalmak	Kritikai gondolkodás, információk értelmezése, kommunikációs helyzetek, egyéni vélemény, beszédpanelek, hírek, tudósítás, reklám, önéletrajz.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Az életkornak megfelelő tanulási technikák ismerete, az azokban való jártasság.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	A tanulási képesség fejlesztése: adatkeresési technikák, információkezelési módok megismertetése, gyakorlati alkalmazása nyomtatott és elektronikus szövegekben.	

Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Rendszerzett szókártya gyűjtemény készítése és használata. Kétnyelvű szótárak önálló alkalmazása a nyelvelsajátításban, információszerezéshez, szókincsbővítéséhez, fogalmazások elkészítéséhez.. A szókincs egyes szavainak hozzárendelése a közös alapszóhoz tartozó szócsaládhoz. A szöveg feldolgozása során a jelölési technikák alkalmazása, a kulcsszavak megjelölése. Prezentációs technikák gyakorlása.	<i>A tanuló képes</i> – a tanulást támogató eljárásokat alkalmazni; – szótanulási eljárásokat alkalmazni; – nyomtatott és elektronikus forrásokat, keresőprogramokat használni; – szótárt célszerűen használni; – vázlatot készíteni; – ismert prezentációs technikákat a feladatnak és a célcsoportnak megfelelően alkalmazni.	<i>Minden tantárgy:</i> internethasználat, prezentáció. <i>Vizuális kultúra:</i> képi analógiák keresése a tanult szövegekhez. Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan.

Kulcsfogalmak	Jegyzet, vázlat, prezentáció, szókártya gyűjtemény.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ítélőképesség, az erkölcsi, esztétikai és történelmi érzék fejlesztése	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Véleménynyilvánítás élmények és olvasmányok hatásáról. Konfliktuskezelési eljárások ismerete. A kulturális sokszínűség érzékelése hétköznapi jelenségekben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Önálló gondolkodás, az önkifejezés kulturáltsága. A saját kultúra sokrétű ismeretén nyugvó képesség a különbözőség felismerésére és megértésére	

Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
A tetszésnyilvánítás árnyaltabb nyelvi formáinak elsajátítása. A konfliktusok okait különböző szövegekben felismerni, megérteni. Törekvés az egyéni és közösségi konfliktusok kulturált kezelésére. Más kultúrák megismerése, megértése és azok összevetése egymással.	<i>A tanuló képes</i> – helyes erkölcsi döntést hozni; – érzelmi tartalmakat kifejezni; – az irodalom társművészeiből vett erkölcsi tartalmú tanulságokat megfogalmazni.	<i>Etika:</i> Erkölcsi választások, érzelmi tartalmak. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> filmes és színházi feldolgozások.

Kulcsfogalmak	Erkölcsei választás, empátia, konfliktuskezelés, interkulturális környezet.

A fejlesztés várt eredményei a 7. évfolyam végén	A tanuló eligazodik a mindennapi kommunikációs helyzetekben. Tud kommunikálni begyakorolt szituációkban, egyszerű és közvetlen információcsere során. Egyszerű nyelvi eszközöket használva tud beszélni saját szociális háttéréről, szűkebb környezetéről és a közvetlen szükségleteivel kapcsolatos dolgokról. Képes véleményét is elmondani. Figyeli és tudja értelmezni partnerei kommunikációs szándékát, nem nyelvi jeleit. El tud olvasni rövid, egyszerű szövegeket, irodalmi műveket. Egyszerű, hétköznapi szövegekben megtalálja a keresett információt és megérti a rövid, egyszerű magánleveleket. Képes a különböző megjelenésű és műfajú szövegek globális megértésére, a szövegből információk visszakeresésére. Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát. Képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni. Alkalmazza az írásbeli szövegalkotásban a mondatvégi, a tagmondatok, illetve mondatrészek közötti írásjeleket. Képes a köznapi és irodalmi szövegrészletekben megjelenő emberi kapcsolatok, cselekedetek, érzelmek felismerésére.

8. évfolyam

Éves óraszám: 180 Heti óraszám: 5

TÉMAKÖRÖK ÉS ÓRASZÁMOK

Témakör	Óraszám a témakör feldolgozására
1. SZEMÉLYES ÉLETVITEL Barátság, szerelem Konfliktusok a családban	52 óra
2. KÖZÖSSÉGI ÉLET Ünnepek, ünnepi étkezés Ünnepi szokások a világban	30 óra
3. GAZDASÁG, TECHNIKA, KÖRNYEZET Lakóhely, szűkebb környezet A vidéki és a városi élet előnyei és hátrányai Közlekedés, út az iskolába	30 óra
4. ISKOLA, KÉPZÉS ÉS HIVATÁS Diákmunka Álláskeresés, hirdetések Idegen nyelvek tanulása Tanulási módszerek	50 óra
ISMÉTLÉS, RENDSZEREZÉS, ELLENŐRZÉS	18 óra
Összesen:	180 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia I. Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Az előző évfolyamok során elsajátított nyelvi kommunikatív kompetencia formáinak alkalmazása. Önálló kommunikáció, különféle beszédhelyzetekben való részvétel formái.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	A szöveg fontos gondolatainak, információs tartalmának pontos körülírása, egyszerű beszédpanelekkel történő összefoglalása. A kulturált véleménynyilvánítás tudatosítása. Különböző iskolai, közéleti beszédhelyzetek sémái, a helyzetnek és a kommunikációs célnak megfelelő beszédmód, szókincs, nyelvi viselkedés gyakorlása.	

Tevékenységek – Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Szövegben a lényegi információk elkülönítése a lényegtelenről, feladatnak, beszédhelyzetnek, szituációnak, a problémafelvetés szempontjából elvárt alkalmazása. Szóbeli szövegek megértése, értelmezése és önálló alkotása. Hallott szövegből egyszerű információk értelmezése. Tartalmak, közlések, információk hallás utáni megértése, reagálás azokra. A beszédkészség fejlesztésében az általános udvariassági szokásoknak megfelelő mondatmodellek és beszédegységek különböző szituációkban való használata. Élmények, benyomások elmesélése egyszerű mondatszerkezetekkel. Párbeszédben adott szituációnak megfelelő reagálás. Problémák megoldása, vitás kérdések tisztázása, önálló véleményformálás. Beszélgetés, egyszerű, összefüggő fordulatokkal. Szóbeli megnyilatkozások összefoglalása, állásfoglalás. Informálódás, kívánságok kifejezése, felvilágosítás. Tárgyak, dolgok, személyek, állatok jellemzése. Akcentus ellenére megfelelő, világos, érthető beszéd a hangsúly, hanglejtés, a beszédtempó vonatkozásában.	A tanuló képes – szövegek tartalmának főbb gondolatait és információit a nyelv eszközeivel helyesen kifejezni; – tárgyak, leírások, események közvetítése során hasonlóságokat, illetve eltéréseket felfedezni, a megállapításokat logikus kritériumok alapján rendezni; – általános ismeretanyagot és speciális ismereteket is rendszerbe szedetten előadni; – a tanórán kívüli iskolai élethelyzetekben is tájékozódni és magát megértetni; – beszélgetésben részt venni, aktív szerepvállalást vállalni a dialógusban; – információhiány esetén célzottan dolgokra rákérdezni; – a beszélgetőpartner egyszerű, rövid megnyilvánulásait követni és spontán egyéni módon reagálni; - a kommunikációs folyamatban önmagát a beszélő és hallgató szerepében is felváltva kifejezni; - mások érzelmi megnyilvánulásaira megfelelően reagálni; – a szövegek tartalmát magyarul és németül összefoglalni, fő kijelentéseire reagálni; – jól érthetően és helyes hanglejtéssel beszélni.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Szövegfeldolgozási módok, adatkeresési technikák, olvasási formák, információkezelési módok. <i>Informatika:</i> Az elektronikus, internetes információforrások kezelése a megbízhatóság, hitelesség szempontjából.
Kulcsfogalmak	Beszélgetés, véleményformálás, önálló megnyilatkozás, informálódás, kívánság, felszólítás kifejezése.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia II. Írásbeli szövegek megértése és értelmezése	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	A tanult szövegértési, szöveg feldolgozási stratégiák alkalmazása. A saját szövegértési hiba felismerése, korrigálása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Szöveg feldolgozási módok, adatkeresési technikák, olvasási formák megismertetése, gyakoroltatása. A kifejező szövegtolmácsolás képességének fejlesztése.	

Tevékenységek – Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Adott szöveg információinak (esetleg ismétlést követően) megértése és a nyert információk felhasználása a feladatra, illetve a problémára irányulva. Egy szöveg információtartalmának, fő gondolatának nyelvi leírása. A szövegfeldolgozás eredményeinek kifejtése mások számára követhető módon. Szövegek átalakítása párbeszéddé. Német és magyar szövegek kulcsinformációinak tartalmilag helyes összefoglalása a másik nyelven.	<i>A tanuló képes</i> – életkorának megfelelő szövegeket értően olvasni; – nyomtatott és elektronikus szövegek feldolgozásakor az értő olvasás stratégiáit alkalmazni; – a megértés egységeit – szó, kifejezés, tagmondat, mondat, bekezdés, teljes szöveg – felismerni; – a szövegben meglévő tények és a személyes vélemény közötti különbséget kifejezni; – szövegfajták főbb jellemzőit felismerni (pl. szépirodalmi, ismeretterjesztő, tankönyvi és médiaszövegek); – egyszerűbb autentikus szövegek, ifjúsági folyóiratok írásait megérteni; – ábrák, képek, illusztrációk és a szöveg kapcsolatát felismerni; – egyszerű nyelvi eszközökkel képeket leírni.	<i>Minden tantárgy: az egyes tantárgyakban olvasott szövegek feldolgozásának tantárgyi sajátosságai.</i> <i>Informatika: keresési eljárások.</i> <i>Vizuális kultúra: ábrák, képek, illusztrációk értelmezése.</i>

Kulcsfogalmak	Olvasási stratégia, információtartalom, kulcsinformáció, szövegfajta.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia III. Írásbeli szövegalkotás	Órakeret 28 óra
Előzetes tudás	Megadott témához, problémához célzott anyaggyűjtés a könyvtár nyomtatott és elektronikus eszközeinek és forrásainak felhasználásával. A tanult műfajokban önálló szövegalkotás.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Néhány szövegfajta formai jellemzőinek megismerése, a műfaji sajátosságoknak megfelelő szövegalkotás.	

Tevékenységek – Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A szövegfajtának megfelelő formai jegyek használata (bekezdés, tagolás, levélforma). Szövegalkotás: élmények, kitalált történetek, jellemzés megfogalmazása. Szöveg tartalmának, cselekményének, fordulópontjainak, felvetett kérdéseinek, fontos információinak írott formában való összefoglalása. Kreatív szövegalkotás, kitalált történet írása pl. képvers, vers, mese, képregény. Szövegekkel kapcsolatos egyéni vélemény kifejezése. Kommunikációs célok megvalósítása; stilisztikai normák alkalmazása.	<i>A tanuló képes</i> – olvashatóan, áttekinthetően, a mondanivalót tükrözve, tagolt, írásképpel, a szövegtípusnak megfelelő formai jegyek használatával írni; – a mindennapokban megjelenő írott és elektronikus szövegeket írni (meghívó, e-mail, SMS, csetelés); – szövegek, ill. illusztráció közötti kapcsolatot megfogalmazni; – a szövegben fellelhető adatokat, megadott szempontok alapján rendszerezni; – szövegalkotási, stilisztikai, nyelvhelyességi és helyesírási normákat betartani.	<i>Informatika:</i> a szövegszerkesztő programok lehetőségei. <i>Vizuális kultúra:</i> tipográfia ismeretek. <i>Etika:</i> érintkezési formák; a személyiség tisztelete.

Kulcsfogalmak	Szövegszerkezet, kreatív szövegalkotás, szövegalkotási normák, kommunikációs cél.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia IV. Általános interakciós készség	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Megfelelő szókincs és szóbeli szövegalkotási készség különös tekintettel a véleményalkotás nyelvi kifejezésére.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nyelvhasználati kompetencia fejlesztése különböző kommunikációs helyzetekben. A számítógép és a világháló német nyelvű programjainak megismertetése, azok alkalmazása információszerzés céljából.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Különböző módon, csatornán információhoz jutás. Nyelvi kommunikációs szituációkban megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása, a beszélgetőpartner megnyilvánulásaira adekvát formában reagálás. Szövegek tartalmának lényegre törő összegzése a másik nyelven (magyar, illetve német).	<i>A tanuló képes</i> – információhiány esetén célzott kérdéseket feltenni; – szokásos tanórai helyzeteken kívül, az iskolai hétköznapiakban is feltalálni és megértetni magát; – a német nyelvű médiát információszerzés céljából segítségül hívni; – megfelelő nyelvi eszközökkel a beszélő és a hallgató szerepét váltogatni;	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a szókincs adekvát alkalmazása. <i>Dráma és tánc:</i> önismereti gyakorlatok,

	– nyelvhasználati kompetenciáját az általános udvariassági szabályokhoz igazítva különböző helyzetekben és kielégítő nyelvi kifejezőeszközökkel alkalmazni; – mások érzelemnyilvánításaira megfelelően reagálni; – mások közléseit követni és reagálni azokra; – német nyelvű tartalmak lényegi elemeit magyarul összefoglalni; – magyar nyelvű szövegek kulcsfogalmait tartalmilag helyesen, németül összefoglalni.	szerepjátékok. <i>Informatika:</i> keresőprogramok.
Kulcsfogalmak	Kulcsfogalom, összefoglalás, reagálás, szerepváltás, információszerzés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvtani és nyelvhelyességi kompetencia	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Tájékozottság a német nyelv szófaji, alaktani és mondattani alapvető ismereteinek körében. A német nyelv eddig megismert nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretei.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Gyakran használt morfológiai szerkezetek törvényszerűségei. Lexikai, szófaji, alaktani, mondattani ismeretek bővítése, alkalmazása. A mondattani ismeretek további fejlesztése, helyes használatának fejlesztése.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
A szavak szerkezetének megfigyelése, szövelemek funkciói. Szóképzés, szóösszetételek révén új szavak alkotása. Az állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások értelmezése, használata. <i>Morfológiai ismeretek:</i> A gyakran használt alaktani ismeretek, képzési szabályok helyes alkalmazása. <i>Szófajok:</i> Ige – főigék (Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt); – segédigék: sein, haben, werden; – módbeli segédigék (Präsens, Präteritum); – aktív, szenvedő szerkezetek jelen időben; – felszólító mód;	<i>A tanuló képes</i> – a tanórai témákhoz és a hétköznapi élet kommunikációs helyzeteihez kapcsolódó feladatokban helyes nyelvtani szerkezeteket alkalmazni; – az egyes kommunikációs helyzetekben biztonsággal részt venni és a tananyagot alapszókinccs és egyszerű sablonok segítségével feldolgozni; – a szócsaládok alkotásának segítségével szókinccsét bővíteni; – a tanórán gyakran előforduló alaktani szerkezeteket felismerni, következetesen jól használni; – különböző tartalmú és szerkezetű mondatokat önállóan szerkeszteni, szóban és írásban a beszédhelyzetnek és a kommunikációs szándéknak megfelelően átalakítani;	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Alkalmazkodás a beszédhelyzethez, a kommunikációs célhoz. <i>Német népismeret:</i> A nyelvjárás néhány sajátossága.

– feltételes mód (würde+Infinitiv) – elváló, nem elváló igekötők; – igei vonzatok, tárgy és részes esettel állók. Főnév: – nemek, egyes és többes szám, esetek; Melléknév: - állítmányi használat, fokozás, ragozás. Számnév: – sorszámnevek. Névmás: – személyes, visszaható, birtokos, mutató, kérdő, általános névmások. Határozószó: – hely-, idő -, módhatározók. <i>Mondattan:</i> A mondat felépítése, szerkezete, mondatfajták. Mondatrészek. Kijelentő-, kérdő-, óhajtó-, felszólító mondat. Szerkezet alapján: összetett mondat (mellérendelő, alárendelő) <i>Helyesírás és az írásjelek használata</i> Szövegekben az alapvető helyesírási ismeretek helyes alkalmazása.	– a tanult szerkezeteket megközelítően biztos helyesírással leírni, a központosítás alapvető formai és tartalmi szabályait megközelítően helyesen alkalmazni.	

Kulcsfogalmak	Mondatfajta, kijelentő, kérdő, felszólító, felkiáltó, óhajtó mondat. Egyszerű és összetett mondat, alárendelő és mellérendelő mondat.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalmi kultúra	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Az irodalmi alkotásokban megjelenített tartalmak értelmezése, az egyes összefüggések meglátása adott szempontok alapján, az egyéni tapasztalatok kifejezése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Az irodalmi művek tartalmának, mondanivalójának értelmezése, irányított feltárása. Az egyes műfajok jellemzőinek tudatosítása. Véleményalkotás képességének fejlesztése. Az irodalmi témákban kommunikáció folytatása.	

Tevékenységek – Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Epikai művek olvasása, értelmezése, elemzése. Gyermekregény cselekményének és problematikájának rövid összefoglalása megadott szempontok alapján. Az epikus művek jellemzői. Véleményalkotás egy színdarabról, hangjátékról, filmről. A szövegfeldolgozás során a fontos és lényegtelen elemek megkülönböztetése. Lírai művek felolvasása, értelmezése. Német nyelvű ifjúsági folyóiratok, hazai német nemzetiségi kiadványok irodalmi mellékleteinek ismerete, (<i>Neue Zeitung, Deutscher Kalender, JÓ</i> stb.), valamint német nyelvű ifjúsági internetes oldalakon való tájékozódás. Egy német nyelvű színdarab megtekintése, hangjáték meghallgatása. Szövegrészlet dramatizálása, előadása. <i>Szerzők és művek:</i> Német szerzők versei, elbeszélései, egyszerű szerkezetű ifjúsági regények, részletei (Helme Heine: <i>Freunde</i>; Luis Murschetz: <i>Der Maulwurf, Grabowski</i>; James Krüss, Hans Manz, Josef Guggenmos). Magyarországi német szerzők versei, mondái, elbeszélései. Szerzők: pl. Erika Áts, Georg Fath, Josef Michaelis, Engelbert Rittinger, Valeria Koch. Gyűjtemények: <i>Zauberhut, Teufelsgipfel</i>.	<i>A tanuló képes</i> – elbeszéléseket, rövid történeteket, lírai műveket önállóan elolvasni, a művek tartalmát összefoglalni, a szereplőket jellemezni; – az irodalmi művekkel kapcsolatban egyéni benyomásokat, érzelmeket megfogalmazni; – a hazai német irodalomból vett alkotásokat elolvasni és értelmezni, véleményt alkotni, jellemzést készíteni; – modern műfajú műveket elolvasni és értelmezni, kreatív írást alkalmazni; – egy színdarabot megtekinteni a hazai német színházban, a látottakat tanórán feldolgozni.	<i>Német népismeret:</i> a kortárs magyarországi német irodalom néhány lírai és prózai műve

Kulcsfogalmak	Műfajok, egyéni benyomások, érzelmek, véleményalkotás, jellemzés, kreatív írás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Közismereti témák	Órakeret 22 óra
Előzetes tudás	Mindennapi szövegek, cikkek, témáinak értelmezése, lényeges információ kiemelése. Az adott szöveghez kapcsolódó egyéni vélemény megfogalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	A közismereti témákban megjelenő tartalmak értelmezése. Szövegek értelmének irányított feltárása, majd az egyes összefüggések adott szempontok alapján történő kidolgozása, és az egyéni tapasztalatok kifejezése. A közismereti témákban kommunikáció folytatása, a beszélgető partner közlendőjének lényegi összefoglalása.	

Tevékenységek – Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A szóbeli és írásbeli kommunikáció formáinak alkalmazása a következő témakörökben: <i>Személyes életvitel:</i> – Emberi kapcsolatok. – Egészséges és egészségtelen életmód. – Sport, sportágak. <i>Társadalmi élet</i> – Ételek, étkezési szokások régen és ma. – Ünnepek. – Életmód ma és régen. <i>Iskola, képzés, hivatás</i> – Iskolai mindennapok, iskolán kívüli tevékenységek. – Továbbtanulás, pályaválasztás. <i>Kulturális élet, média</i> – Zene, tánc. – Zene, mint kulturális hagyomány. – A média világa, ifjúsági adások. <i>Gazdaság, technika, környezet</i> – Ipar, mezőgazdaság. Kézművesség. – Turizmus, nyaralás, utazás. – Német nyelvű országok – Környezetvédelem. <i>Politika és történelem</i> – Magyarországi nemzetiségek – A német nyelvterület országainak közigazgatási tagozódása.	<i>A tanuló képes</i> – érzelmeit megfelelő nyelvi eszközökkel kifejezni; – konfliktusok megoldásához szükséges szókapcsolatokat használni; – az egyes témákhoz kapcsolódó szókinccset elsajátítani; – eseményeket bemutatni, élményekről beszámolni, a témára jellemző írásbeli szövegeket értelmezni, önállóan alkotni; – a legkülönbözőbb kommunikációs szituációkban nyelvileg reagálni; - életrajzot írni; – reklámok különböző formáinak gyűjtésére, megértésére; – szituációkban a jellegzetes beszédpaneleket használni; – szókinccset bővíteni, ugyanazt a tartalmat más-más szavakkal kifejezni.	<i>Etika:</i> érintkezési formák; a személyiség tisztelete. <i>Német népismeret:</i> A témákhoz kötődő népismereti tartalmak. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> konfliktuskezelés. <i>Informatika:</i> Az internetes adatkeresés, szöveghálók, a különböző forrásokból származó adatok megbízhatóságának és használhatóságának kérdése.

Kulcsfogalmak	Kritikai gondolkodás, információk értelmezése, kommunikációs helyzetek, egyéni vélemény, beszédpanelek, hírek, tudósítás, reklám, önéletrajz.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Az életkornak megfelelő tanulási technikák ismerete, az azokban való jártasság.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	A tanulási képesség fejlesztése: adatkeresési technikák, információkezelési módok megismertetése, gyakorlati alkalmazása nyomtatott és elektronikus szövegekben.	

Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Rendszerzett szókártya gyűjtemény készítése és használata. Kétnyelvű szótárak önálló alkalmazása a nyelvelsajátításban, információszerzéshez, szókincsbővítéséhez, fogalmazások elkészítéséhez.. A szókincs egyes szavainak hozzárendelése a közös alapszóhoz tartozó szócsaládhoz. A szöveg feldolgozása során a jelölési technikák alkalmazása, a kulcsszavak megjelölése. Prezentációs technikák gyakorlása.	<i>A tanuló képes</i> – a tanulást támogató eljárásokat alkalmazni; – szótanulási eljárásokat alkalmazni; – nyomtatott és elektronikus forrásokat, keresőprogramokat használni; – szótárt célszerűen használni; – vázlatot készíteni; – ismert prezentációs technikákat a feladatnak és a célcsoportnak megfelelően alkalmazni.	<i>Minden tantárgy:</i> internethasználat, prezentáció. <i>Vizuális kultúra:</i> képi analógiák keresése a tanult szövegekhez. Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan.
Kulcsfogal-mak	Jegyzet, vázlat, prezentáció, szókártya gyűjtemény.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ítélőképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Véleménynyilvánítás élmények és olvasmányok hatásáról. Konfliktuskezelési eljárások ismerete. A kulturális sokszínűség érzékelése hétköznapi jelenségekben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Önálló gondolkodás, az önkifejezés kulturáltsága. A saját kultúra sokrétű ismeretén nyugvó képesség a különbözőség felismerésére és megértésére.	

Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
A tetszésnyilvánítás árnyaltabb nyelvi formáinak elsajátítása. A konfliktusok okait különböző szövegekben felismerni, megérteni. Törekvés az egyéni és közösségi konfliktusok kulturált kezelésére. Más kultúrák megismerése, megértése és azok összevetése egymással.	A tanuló képes – helyes erkölcsi döntést hozni; – érzelmi tartalmakat kifejezni; – az irodalom társművészeiből vett erkölcsi tartalmú tanulságokat megfogalmazni.	<i>Etika:</i> erkölcsi választások, érzelmi tartalmak. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> filmes és színházi feldolgozások.

Kulcsfogalmak	Választás, empátia, konfliktuskezelés, interkulturális környezet.

A fejlesztés várt eredményei a 8. évfolyam végén	A2-es szint. A tanuló eligazodik, és hatékonyan részt vesz a mindennapi kommunikációs helyzetekben. Tud kommunikálni begyakorolt szituációkban, egyszerű és közvetlen információcsere során. Képes magát megérteni társasági beszélgetésben. Egyszerű nyelvi eszközöket használva tud beszélni saját szociális háttéréről, szűkebb környezetéről és a közvetlen szükségleteivel kapcsolatos dolgokról. Képes véleményét is elmondani és megfelelő nyelvi eszközökkel megindokolni. Figyeli és tudja értelmezni partnerei kommunikációs szándékát, nem nyelvi jeleit. El tud olvasni rövid, egyszerű szövegeket, irodalmi műveket. Egyszerű, hétköznapi szövegekben megtalálja a keresett információt és megérti a rövid, egyszerű magánleveleket. Képes a különböző megjelenésű és műfajú szövegek globális megértésére, a szöveg szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezésére, a szövegből információk visszakeresésére. Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, tud vázlatot készíteni. Képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni. Alkalmazza az írásbeli szövegalkotásban a mondatvégi, a tagmondatok, illetve mondatrészek közötti írásjeleket. A tanuló képes a könnyebben besorolható művek műfaji azonosítására. Képes a köznapi és irodalmi szövegrészletekben, filmekben megjelenő emberi kapcsolatok, cselekedetek, érzelmek felismerésére, azok nyelvi bemutatására szóban és írásban.

TARTALMAK

a) Kommunikációs szándékok (5-6. évfolyam)

Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

Köszönés, elköszönés	<i>Guten Morgen/Tag! Auf Wiedersehen!</i>
Köszönet és arra reagálás	<i>Danke! Bitte!</i>
Bemutatkozás	<i>Ich heiße... Ich bin...</i>
Megszólítás	<i>Entschuldigung, ...</i>
Érdeklődés hogylét iránt, arra reagálás	<i>Wie geht's dir? Danke, prima. Was hast du? Hast du Schmerzen? Wo tut's denn weh?</i>
Érdeklődés kedvtelés iránt és arra reagálás	<i>Welche Musik magst du? Ich mag Rockmusik am liebsten.</i>
Bocsánatkérés és arra reagálás	<i>Entschuldigung! Kein Problem! Macht's nicht!</i>
Gratuláció, jókívánságok, arra reagálás	<i>Herzlichen Glückwunsch/Alles Gute zum..., Danke. Fröhliche/Frohe Weihnachten !</i>

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

Véleménykérés, arra reagálás	<i>Magst du Mathe? Ja. Sag mal,... Gefallen dir...? Ich glaube... Ich meine... Das sieht altmodisch aus.</i>
Valaki igazának az elismerése, el nem ismerése	<i>Da hast du (nicht) recht! Das stimmt.</i>
Egyetértés, egyet nem értés	<i>Ja, das stimmt! Nein, du hast nicht recht!</i>
Tetszés, nemtetszés	<i>Das finde ich gut/blöd! Das macht Spaß. Das ist mir zu langweilig. So ein Mist!</i>
Akarat, kívánság, képesség	<i>ich will..., ich möchte..., ich kann...</i>
Kedvtelés	<i>ich mag..., ich spiele gern Fußball</i>

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

Dolgok, személyek megnevezése, leírása	<i>Das ist... Meine Mutter ist...</i>
Információkérés, -adás	<i>Wie ist...? Prima. /Wie alt bist du?</i>
Igenlő vagy nemleges válasz	<i>ja, nein, nicht, kein, doch</i>
Tudás, nemtudás	<i>Ich weiss (nicht). Ich kann nicht.</i>

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

Kérés	<i>Gib mir bitte...! Hast du ...? Papi, ich möchte...</i>
Engedélykérés	<i>Mama, darf ich heute Abend...?</i>
Javaslat, arra reagálás	<i>Möchtest du...? Spielen wir...! Ja, gerne!</i>
Meghívás és arra reagálás	<i>Kommst du mit? Ja. Nein, es tut mir leid.</i>
Kínálás és arra reagálás	<i>Noch ein Stück Kuchen? Möchtest du ...? Ja, bitte. Nein, danke.</i>

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok

Visszakérdezés	<i>Wie bitte?</i>
Nemértés	<i>Ich verstehe nicht.</i>
Betűzés kérése, betűzés	<i>Buchstabiere bitte! Buchstabieren Sie bitte!</i>

b) Fogalomkörök

Fogalomkörök (5-6. évfolyam)			A fogalomkörök nyelvi kifejezései
Esetviszonyok	Névszók	Nominativ • Egyes szám • Többes szám • Határozott és határozatlan névelő • Összetett szavak Akkusativ Dativ	<i>Das ist der Apfel. Das ist die Maus. Das sind Äpfel. Das sind Mäuse. Das ist der Hund/ein Hund.</i> <i>Luft+Ballon=Luftballon Rosi bekommt einen Rock. Peter schenk dem Vater einen Hut.</i>
	Névmások Birtokos, személyes, határozatlan	Nominativ Akkusativ Dativ	<i>Er ist mein Bruder. Ich bin froh. Das ist ihr Buch. Kennst du ihn nicht? Anna grüßt dich. Mutti gibt mir Schokolade. Susi hilft uns. Paul hat auch einen mitgebracht.</i>
Kérdés	Kérdőszavak	Wer, was, wohin, wo, wie Welcher, welche, welches	<i>Wer kocht? Wohin gehst du? Wie ist das?</i>
Birtoklás	Jelenidejűség	Haben, gehören	<i>Wir haben einen Hund. Die Tasche gehört einer Frau.</i>
Szükséglet		brauchen	<i>Sie braucht ein Lineal, eine Brille...</i>
Térbeli viszonyok	Präpositionen	Durch, um, aus, bei, zu, in, vor, über, an, auf, neben, hinter, zwischen, unter	<i>Alle gehen in die Küche. Mutti stellt das Essen auf den Tisch. Die Kinder spielen hinter dem Haus. Hans schlüpf durch den Zaun.</i>

Cselekvés, történet, létezés kifejezése	Jelenidejűség	Präsens	<i>Wir essen Brezeln. Der kleine Peter weint. Mutti kauft dort ein.</i>
	Múltidejűség	Perfekt Präteritum	<i>Was habt ihr gemacht? Ich bin nach Italien gefahren. Der Vogel sang. Er kam später. Ich war zu Hause. Er hatte einen Freund.</i>
	Visszaható igék		<i>Reg dich nicht so auf! Ich ärgere mich furchtbar!</i>
	Vonzatos igék	Warten auf, ärgern sich über, erinnern sich an, spricht über, sich freuen auf/über, sich interessieren für,	<i>Conny wartet auf den Film. Marianne erinnert sich an die Geschichte.</i>
Modalitás	Egyszerű mondatok Összetett mondatok	Verben im Satz Aussagesatz Fragesatz Vergleichen Weil Nebengeordnet	<i>Oma kocht Spinat. Am Nachmittag hat das Baby geschlafen. Anett schreib alles auf. Peter will nicht mitkommen. Er schenkt mir CDs. Wann bekommen die Tiere Futter? Warum ist der Bär heute so faul? Spielst du gern Tennis? Sabine ist jünger als Petra. Ich gehe nicht mit, weil ich so müde bin. Nein, du darfst heute nicht ausgehen, du musst Hausaufgaben machen.</i>
Felszólítás		Imperativ Bitten und befehlen	<i>Geh schlafen! Bleibt im Klassenzimmer! Hans, bring mir bitte meine Brille!</i>
Minőségi viszonyok	Melléknév fokozása Melléknévragozás		<i>Ich habe mehr gegessen. Du hast die meisten gegessen. Der blaue Rock sieht gut aus. Wir nehmen den warmen Mantel.</i>
Segédigék		Können, dürfen, wollen, sollen	<i>Er kann nicht laufen. Er darf nicht in die Disco gehen Ich will bei der Meisterschaft mitmachen. Du sollst die Musik leiser machen.</i>

a) Kommunikációs szándékok (7-8. évfolyam)

Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

Megszólítás	<i>Entschuldigung, ...</i>
Köszönés, elköszönés	<i>Guten Morgen/Tag! Auf Wiedersehen!</i>
Köszönet és arra reagálás	<i>Danke! Bitte!</i>
Bemutató, bemutatkozás	<i>Das ist Peter. Ich heiße... Ich bin...</i>
Érdeklődés hogylét iránt, arra reagálás	<i>Wie geht's dir? Danke, prima. Was fehlt dir? Ich habe Kopfschmerzen.</i>
Engedélykérés, arra reagálás	<i>Kann ich das Fenster öffnen? Ja, bitte.</i>
Bocsánatkérés és arra reagálás	<i>Entschuldigung! Kein Problem!</i>
Segítségkérés	<i>Könne Sie mir bitte sagen, ...!</i>
Gratuláció, jókívánságok, arra reagálás	<i>Herzlichen Glückwunsch zum... Danke, Fröhliche/Frohe Weihnachten. Gute Besserung!</i>
Személyes levélben megszólítás, elbúcsúzás	<i>Liebe(r) ... Dein(e) ..., Viele Grüße.</i>

Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

Sajnálkozás	<i>Es tut mir leid!</i>
Öröm	<i>Ich freue mich, dass.../Toll!</i>
Elégedettség, elégedetlenség	<i>Es ist prima, dass... Schade, dass...</i>
Csodálkozás	<i>Oh, das ist aber schön!</i>
Remény	<i>Ich hoffe, du kannst kommen!</i>
Bosszúság	<i>Das ist aber schlimm!</i>

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

Véleménykérés, arra reagálás	<i>Magst du Mathe? Ja.</i>
Véleménynyilvánítás	<i>Was meinst du dazu?</i>
Valaki igazának az elismerése, el nem ismerés	<i>Da hast du (nicht) recht!</i>
Egyetértés, egyet nem értés	<i>Ja, das stimmt! Nein, du hast nicht recht!</i>
Tetszés, nemtetszés	<i>Das finde ich gut/blöd! Das gefällt mir (nicht)!</i>
Akarat, szándék, kívánság, képesség	<i>ich will..., ich möchte..., ich kann</i>
Ígéret	<i>Ich mache das schon!</i>
Dicséret	<i>Klasse!</i>

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

Dolgok, személyek megnevezése, leírása	<i>Das ist... Meine Mutter ist...</i>
Események leírása	<i>Zuerst... dann..., zum Schluss. Es war einmal...</i>
Információkérés, -adás	<i>Weißt du...? Können Sie mir, bitte sagen?</i>
Igenlő vagy nemleges válasz	<i>Ja, nein, nicht, kein, doch</i>
Tudás, nemtudás	<i>Ich weiß (nicht), dass/ob...</i>
Bizonyosság, bizonytalanság	<i>Ich weiss es (nicht) genau. Ich bin mir (nicht) sicher, d</i>

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

Kérés	<i>Gib mir bitte...! Kannst du bitte...?</i>
Felszólítás	<i>Schreib noch nicht. Öffne die Tür!</i>
Javaslat, arra reagálás	<i>Möchtest du...? Ja, gerne! Können wir gehen?</i>
Meghívás és arra reagálás	<i>Kommst du mit? Ja. Nein, es tut mir leid.</i>
Kínálás és arra reagálás	<i>Noch ein Stück Kuchen? Ja, bitte. Nein, danke.</i>

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok

Visszakérdezés, ismétléskérés	<i>Wie, bitte? Wiederholen Sie bitte.</i>
	<i>Sag es noch einmal!</i>
Nemértés, magyarázatkérés	<i>Ich verstehe nicht. Warum....?</i>
	<i>Entschuldigung, ich habe es nicht verstanden.</i>
Betűzés kérése, betűzés	<i>Buchstabiere bitte.</i>
Felkérés lassabb, hangosabb beszédre	<i>Kannst du bitte langsamer/leuter sprechen?</i>

b) Fogalomkörök

Fogalomkörök (7–8. évfolyam)		A fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történések kifejezése	Jelenidejűség	<i>sein, es gibt, Präsens mit Vokalwechsel,</i> <i>trennbare Verben</i> <i>Infinitiv mit zu</i>	<i>Ich bin heute zu Hause. Hier gibt Hamburger. Die Sonne scheint.</i> <i>Er liest das Buch vor</i> <i>Ich finde es wichtig,</i> <i>pünktlich anzukommen</i> <i>Der Chor beginnt zu singen...</i>
	Múltidejűség	<i>Präteritum (haben, sein)</i> <i>Perfekt</i> <i>Plusquamperfekt</i>	<i>Er hatte ein Fahrrad.</i> <i>Ich war schon in England.</i> <i>Ich habe ein Eis gegessen.</i>
	Jövőidejűség	<i>Futur</i>	<i>Ich werde morgen zu Hause bleiben.</i>
	Személytelenesség	<i>es</i>	<i>Es ist kalt.</i> <i>Es regnet.</i>
	Szenvedő (Passiv)		<i>Ich werde bald informiert.</i>
	Visszahatás (Reflexiv verben)		<i>Wir freuen uns.</i>
	Verben mit Präpositionen	<i>Akkusativ</i> <i>Dativ</i>	<i>warten auf..., reden über</i> <i>Träumen von ...</i>
Birtoklás kifejezése		<i>Haben, gehören, Wessen?</i>	<i>Ich habe einen Bruder. Die Tasche hat mir. Das Buch von Peter,</i>
		<i>von, -s</i> <i>Possessivpronomen</i>	<i>Peters Geschichte</i> <i>Das ist meine Familie.</i>

Térbeli viszonyok	irányok, helymeghatározás	<i>Lokaladverbien</i>	<i>hier, dort, links, rechts, oben, unten, hinten...</i>
		<i>an, auf, in, hinter, neben, über, unter, vor, zwischen (A/D)</i>	<i>Ich lege das Heft auf den Tisch.</i>
		<i>durch, um (A) bei, zu, von (D)</i>	<i>Gehen Sie durch den Park! Die Bücher sind bei Karl. Ich komme von meiner Oma.</i>
Időbeli viszonyok	Gyakoriság	<i>Wie oft? selten, manchmal,</i>	<i>Ich spiele oft mit Peter.</i>
	Időtartam, időpon	<i>Wie lange? in, um, am, wa während, bis zu..</i>	<i>eine Woche, von... bis, den ganze Winter, um 8 Uhr, am Freitag diesen/letzten/vorigen/ nächsten I</i>
Mennyiségi Viszonyok	Határozott mennyiség	<i>(tő-, sor-, törtszámnevek)</i>	<i>eins, zwei, eine Portion Pommes</i>
	Határozatlan mennyiség	<i>alles, viel, wenig, nichts, alle, einige, keine</i>	<i>Ich lerne viel, und ich habe wenig Zeit.</i>
Minőségi viszonyok		<i>Wie? Was für ein? Welche (Adjektivdeklinat</i> <i>ion) Verg</i> <i>Steigerung</i>	<i>Ich bin zufrieden. Das finde ich prima. Das ist eine leichte Aufgabe. Dieses Buch ist besser, als... alt-älter-am ältesten</i>
Modalitás		<i>mögen, können, wollen, mi dürfen</i>	<i>Ich möchte ein Eis. Er kann nicht Ich will nach Hause. Du sollst Sport treiben.</i>
	Feltételes mód	<i>Würde+Infinitiv Präsens Konjunktiv Präteritum</i>	<i>Ich würde gern... Wenn ich Geld hätte</i>
	Felszólítás		<i>Komm morgen wieder! Esst schn Sie bitte Platz!</i>
Esetviszonyok	Névszók a mondat	<i>Nominativ, Akkusativ, Dat Nomen mit Präpositionen</i>	<i>Mein Freund zeichnet Bilder. Angst vor</i>
Logikai viszonyok	Alárendelések	<i>Kausalsatz Objektsatz</i>	<i>dass, weil, ob, obwohl, um...zu, da Ich weiss (nicht), dass (ob)... Ich weiss, wo du wohnst.</i>
	Mellérendelések		<i>Und, aber, denn, entweder...oder weder...noch, sowohl...als auch</i>
Szövegösszetartó	Kötőszók	<i>Und/oder/aber/denn/ sond Weil/dass/ob/wenn/als</i>	
	Névmások		<i>Das/ich, mich, mir, mein/dieser, j</i>

NÉMET HONISMERET

a német nemzetiségi osztályokban

1-4. évfolyam

A magyarországi német nemzetiség számára a nyelv és a kultúra az identitás fenntartásának és megerősödésének alapvető feltétele. A már évtizedek óta érzékelhető előrehaladott asszimilációs folyamat következtében megnőtt a nevelési és oktatási intézmények szerepe a nyelv, a kultúra és az identitás továbbadásában. A nevelés és oktatás feladatai éppen ezért nem korlátozódhatnak csak az ismeretek átadására és a készségek fejlesztésére. Gyakorlati és sokrétűen felhasználható tudásra és képességekre kell törekedni, amelyek egyben feltételei az értékeken alapuló cselekvésnek. Az önmeghatározás, ítélőképesség, a tudomány és művészet iránti nyitottság és a mindenkori személyes adottságok és lehetőségek határain belüli teljesítmény elérése a cél. Ez a feltételrendszer nyit utat a felelősségteljes élet felé.

Az élethosszig tartó tanulás jegyében a magyarországi nemzetiségek legfontosabb oktatáspolitikai célja egy olyan nevelési és oktatási kínálat fenntartása és fejlesztése, amely mindenki számára elérhető és átjárható. A nemzetiség nyelvén felkínált nevelés és oktatás épít arra, hogy a nemzetiséghez tartozók ezzel a lehetőséggel minden életszakaszban élhessenek.

A nyelv magas szintű birtoklása, a helyi nyelvjárások és szokások ápolása, a történelem és a jelen ismerete – mindezek az identitás nélkülözhetetlen részét képezik. Modern világunkban az emberi kapcsolatokon keresztül történő tanulás éppoly fontos, mint a tudás és az információ megszerzése, valamint cselekvési stratégiák kifejlesztése. A hazai nemzetiségek számára ez meghatározó jelentőséggel bír, hiszen két anyanyelv birtokában vannak. Figyelembe kell venni ugyanakkor, hogy a már említett asszimiláció következtében nem építhetünk a tanulók otthonról hozott nyelvi ismereteire. Az oktatás eredményességének érdekében ez a megváltozott helyzet tükröződik a fejlesztendő kompetenciákban és a közműveltségi tartalmakban is.

A tantárgy sajátosságából adódik, hogy a család érték- és hagyományközvetítő szerepét és azok tiszteletét egyre inkább át kell vállalnunk.

Célok és feladatok

- A tanulók először élményszerű helyzetekben találkoznak a legfontosabb hagyományokkal, az életmóddal és a nemzetiség kultúrájával. Ezekre az élményekre építve cselekvés- és projektorientált oktatási formákban a fokozatosság elve alapján szereznek ismereteket a nemzetiség történeleméről, néprajzáról, nyelvéről, irodalmáról és a médiáról.
- A tanulók legyenek tájékozottak abban, hogy a hagyományörzés családon kívüli szinterei különböző intézmények és szervezetek.
- A német népismeret tantárgy tanulása a tanulók számára tegye lehetővé, hogy toleránsak és nyitottak legyenek a mássággal szemben, amely alkalmassá teszi őket más nemzetiségek és népek elfogadására.
- A heti kötelező egy tanítási óra a nyolc évfolyamon keresztül intenzív és alapos ismeretszerzést és képességfejlesztést tesz lehetővé, ezen kívül az ismeretanyag kapcsolódjon más tantárgyakhoz (német nyelv és irodalom; magyar nyelv és irodalom; környezetismeret; vizuális kultúra; technika, életvitel és gyakorlat; ének-zene; testnevelés és sport) is.

- A nyitott oktatási formákban történő tanítás a tanulók számára olyan ismeretszerzést biztosítson, amely az élménytől a cselekvésen és a megértésen át a tapasztalathoz vezet. E kreatív és cselekvésközpontú feldolgozási formák (Freiarbeit, állomásokon való tanulás¹, műhelytanítás, múzeumpedagógiai foglalkozások, iskolai projektek) a tanulókat olyan tapasztalatokhoz segítsék, amelyekre saját környezetükben már nem tehetnek szert.
- A tantárgy a kulcskompetenciák fejlesztése során érje el, hogy a tanulók alkalmassá váljanak önálló projektek lebonyolítására.

1-2. évfolyam

Az első két évfolyam az óvodából az iskolába való átmenetet képezi, ebből adódóan az időigényes cselekvésen alapuló tanulás, valamint az óraszervezési formák állnak a középpontban. Az egyéni érdeklődés döntő fontosságú, és egyre inkább arra kell törekedni, hogy a tanulók között levő különbségek lépésről lépésre kiegyenlítődjenek.

A német népismeret tárgykörében elsődleges a cselekvésen alapuló ismeretszerzés és a játékoság.

¹ Egy nyitott oktatási módszer, amely a tanulók önellenőrzésén alapul. (Stationenlernen).

1. évfolyam

Éves óraszám: 36 Heti óraszám: 1

TÉMAKÖRÖK ÉS ÓRASZÁMOK

Témakör	Óraszám a témakör feldolgozására
SZEMÉLYES ÉLETVITEL, SZOCIÁLIS KAPCSOLATOK A család	5 óra
GAZDASÁG, TECHNIKA, KÖRNYEZET Az otthon és környezete Közlekedés Háziállatok	6 óra
TÁRSADALMI ÉLET Ünnepek és ünnepnapok Életmód	16 óra
KULTURÁLIS ÉLET, MÉDIA Zene és tánc Népköltészet	9 óra
Összesen:	36 óra

Tematikai egység	Személyes életvitel, szociális kapcsolatok – A család	Órakeret 5 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A család és a családon belüli kapcsolatok megismertetése, az emberi kapcsolatok jelentőségének felismertetése a mindennapi életben.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
A tanuló saját személye a családban, a családtagok elnevezése, az alapvető családi és rokoni kapcsolatok ismerete. Emberi kapcsolatok a különböző szituációkban. Nyelvjárási és irodalmi német kifejezések megkülönböztetése a tárgyalt témában. Személyek és tárgyak leírása fotók alapján, a témához kapcsolódó kérdések megválaszolása. Beszélgetés a családban és rokonságban a németiséghez tartozó személyekkel életükről. A családtagok ábrázolása játékos formában.	<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> tárgyak, tevékenységek rajzos ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> barkácsolás, makettek készítése. <i>Környezetismeret:</i> a mindennapi élet tevékenységeihez kapcsolódó ismeretek. <i>Ének-zene:</i> rövid dalok, mondókák a családról.	
Kulcsfogalmak	Család, anya, apa, nagyszülő, testvér.	

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet – Az otthon és környezete	Órakeret 2 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az otthon és közvetlen környezete, az ahhoz kapcsolódó növények és állatok megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Az otthon és közvetlen környezetének leírása, a környezethez kapcsolódó növények és állatok megnevezése. Nyelvjárási és irodalmi német kifejezések egymás mellé állítása. A témához kapcsolódó, néhány gyakran használt nyelvjárási kifejezés ismerete. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Rajzok és modellek készítése és prezentálása, cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés. Szóbeli beszámoló a tapasztalatokról.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> a téma vizuális ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a falu alaprajza, épületmakett. <i>Környezetismeret:</i> növények és állatok élettere. <i>Ének-zene:</i> gyerekdalok, mondókák állatokról, növényekről, évszakokról.
Kulcsfogalmak	Ház, szoba, konyha, udvar, tyúk, ló, kacska, sertés, konyhakert, hagyma, burgonya.	

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet – Közlekedés	Órakeret 2 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A régi és a mai közlekedési eszközök megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Régi közlekedési eszközök megnevezése, funkciójuk összehasonlítása a maival. A témához kapcsolódó, néhány gyakran használt nyelvjárási kifejezés ismerete. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Rajzok és modellek prezentálása. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés. Szóbeli beszámoló a tapasztalatokról.		<i>Környezetismeret:</i> közlekedés, tájékozódás. <i>Ének-zene:</i> dalok, gyermekjátékok a közlekedési eszközökről.
Kulcsfogalmak	Gyalog, gyalogos, kocska, ló, kerékpár.	

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet - Háziállatok	Órakeret 2 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A ház körüli haszonállatok megismertetése, a szerepük felismertetése a család ellátásában.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A parasztudvar állatainak megnevezése, gondozásuk, felhasználási lehetőségeik megismerése. A témához kapcsolódó, néhány gyakran használt nyelvjárási kifejezés ismerete. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Rajzok és modellek készítése (pl. kukoricaszárból) és prezentálása. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés. Szóbeli beszámoló a tapasztalatokról.		<i>Környezetismeret:</i> háziállatok.
Kulcsfogalmak	Etetés, itatás, tyúk, ló, liba, sertés, nyúl, vödör, széna.	

Tematikai egység	Társadalmi élet - Életmód	Órakeret 3 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A település életének, mindennapjainak megismertetése. Együttműködés, a környezet iránt érzett felelősség fejlesztése, erősítése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Élet a településen régen. Berendezési és használati tárgyak megismerése tájházlátogatás során. Bútordíszítések megfigyelése, rajzolása. Szellemi és tárgyi értékek irányított gyűjtése. Rajzok és modellek készítése és prezentálása. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés. Szóbeli beszámoló a tapasztalatokról.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> berendezési tárgyak, motívumok rajzolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a tájház alaprajza.
Kulcsfogalmak	Ház, tájház, udvar, pince, ól, istálló, asztal, szék, szekrény, láda.	

Tematikai egység	Társadalmi élet - Ünnepek és ünnepnapok	Órakeret 13 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A karácsonyi és húsvéti ünnepkör köré csoportosuló események megismertetése. A betakarítási ünnep, a Márton nap és a farsang hagyományainak megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A betakarítási ünnep és a Márton nap hagyományainak megismerése: lámpás felvonulás Karácsonyi ünnepkör köré csoportosuló események megismerése: betlehemezés, ajándékozási szokások. Farsangi dalok, mondókák megismerése Húsvéti ünnepkör köré csoportosuló események megismerése: tojásfestés, nyuszihívogató. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés: kisebb projektek kivitelezése, díszek készítése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> a téma vizuális ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> lámpás, autentikus karácsonyfadíszek, tojásfestés. <i>Ének-zene:</i> gyermekdalok az adott ünnepekről.
Kulcsfogalmak	Lámpás, karácsony, betlehem, húsvét, hagymahéj, tojásgurítás.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média - Zene és tánc	Órakeret 3 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A zenei és mozgáskultúra fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Rigmusok, gyermekdalok, táncmotívumok megtanulása, kör- és ügyességi játékok játszása. A korosztálynak és adott szituációnak megfelelő gyermekjátékok tanulása.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Ének-zene:</i> daltanulás. <i>Testnevelés és sport:</i> táncstanulás.
Kulcsfogalmak	Kör, sor, kézfogás, kiszámoló, pár.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média - Népköltészet	Órakeret 6 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A népköltészet alkotásainak megismertetése. Szövegértés fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Lírai, epikus és dramatikus szövegek előadása, szerepjátékok alakítása. Mondókák megtanulása, versek, mesék megismerése. Magyarországi német szerzők műveinek megismerése és a tanult népszokások dramatizálása. Német nyelvű színdarab előadása, illetve megtekintése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> költői eszközök. <i>Ének-zene:</i> rövid népdalok tanulása.
Kulcsfogalmak	Mondóka, rím, versike, mese, szereplő, színház.	
A fejlesztés várt eredményei az 1. évfolyam végén	A tanulók alapvető ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben. Minden műfajban egy művet szabadon előadnak, vagy annak tartalmát elmesélik. Néhány éneket, körjátékot, táncot előadnak.	

2. évfolyam

Éves óraszám: 36 Heti óraszám: 1

TÉMAKÖRÖK ÉS ÓRASZÁMOK

Témakör	Óraszám a témakör feldolgozására
1. SZEMÉLYES ÉLETVITEL, SZOCIÁLIS KAPCSOLATOK A család	5 óra
2. GAZDASÁG, TECHNIKA, KÖRNYEZET Az otthon és környezete Közlekedés Háziállatok	6 óra
3. TÁRSADALMI ÉLET Ünnepek és ünnepnapok Életmód	16 óra
4. KULTURÁLIS ÉLET, MÉDIA Zene és tánc Népköltészet	9 óra
Összesen:	36 óra

Tematikai egység	Személyes életvitel, szociális kapcsolatok – A család	Órakeret 5 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A család és a családon belüli kapcsolatok megismertetése, az emberi kapcsolatok jelentőségének felismertetése a mindennapi életben.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
A tanuló saját személye a családban, a családtagok elnevezése, az alapvető családi és rokoni kapcsolatok ismerete. Emberi kapcsolatok a különböző szituációkban. Családfa készítése, tevékenységek és tárgyak az elődök mindennapjaiban, ezek gyűjtése. Nyelvjárási és irodalmi német kifejezések megkülönböztetése a tárgyalt témában. Személyek és tárgyak leírása fotók alapján, a témához kapcsolódó kérdések megválaszolása. A „régén” és „ma” közötti különbségek felismerése. Beszélgetés a családban és rokonságban a németiséghez tartozó személyekkel életükről. A családtagok ábrázolása játékos formában.	<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> tárgyak, tevékenységek rajzos ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> barkácsolás, makettek készítése. <i>Környezetismeret:</i> a mindennapi élet tevékenységeihez kapcsolódó ismeretek. <i>Ének-zene:</i> rövid dalok, mondókák a családról.	
Kulcsfogalmak	Család, anya, apa, nagyszülő, testvér, régén, ma.	

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet – Az otthon és környezete	Órakeret 2 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az otthon és közvetlen környezete, az ahhoz kapcsolódó növények és állatok megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Az otthon és közvetlen környezetének leírása, a környezethez kapcsolódó növények és állatok megnevezése. Nyelvjárási és irodalmi német kifejezések egymás mellé állítása. A témához kapcsolódó, néhány gyakran használt nyelvjárási kifejezés ismerete. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Rajzok és modellek készítése és prezentálása, cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés. Szóbeli beszámoló a tapasztalatokról.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> a téma vizuális ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a falu alaprajza, épületek. <i>Környezetismeret:</i> növények és állatok élettere. <i>Ének-zene:</i> gyerekdalok, mondókák állatokról, növényekről, évszakokról.
Kulcsfogalmak	Ház, szoba, konyha, udvar, tyúk, ló, kacska, sertés, konyhakert, hagyma, burgonya.	

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet – Közlekedés	Órakeret 2 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A régi és a mai közlekedési eszközök megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Régi közlekedési eszközök megnevezése, funkciójuk összehasonlítása a maival. A témához kapcsolódó, néhány gyakran használt nyelvjárási kifejezés ismerete. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Rajzok és modellek prezentálása. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés. Szóbeli beszámoló a tapasztalatokról.		<i>Környezetismeret:</i> közlekedés, tájékozódás. <i>Ének-zene:</i> dalok, gyermekjátékok a közlekedési eszközökről.
Kulcsfogalmak	Gyalog, gyalogos, kocsí, ló, kerékpár, tömegközlekedés.	

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet - Háziállatok	Órakeret 2 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A ház körüli haszonállatok megismertetése, a szerepük felismertetése a család ellátásában.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A parasztudvar állatainak megnevezése, gondozásuk, felhasználási lehetőségeik megismerése. A témához kapcsolódó, néhány gyakran használt nyelvjárási kifejezés ismerete. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Rajzok és modellek készítése (pl. kukoricaszárból) és prezentálása. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés. Szóbeli beszámoló a tapasztalatokról.		<i>Környezetismeret:</i> háziállatok.
Kulcsfogalmak	Etetés, itatás, tyúk, ló, liba, sertés, nyúl, vödör, széna.	

Tematikai egység	Társadalmi élet - Életmód	Órakeret 3 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A település életének, mindennapjainak megismertetése. Együttműködés, a környezet iránt érzett felelősség fejlesztése, erősítése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Élet a településen régen. Berendezési és használati tárgyak megismerése tájházlátogatás során. Bútordíszítések megfigyelése, rajzolása. Szellemi és tárgyi értékek irányított gyűjtése. Rajzok és modellek készítése és prezentálása. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés. Szóbeli beszámoló a tapasztalatokról.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> berendezési tárgyak, motívumok rajzolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a tájház alaprajza, makett.
Kulcsfogalmak	Ház, tájház, udvar, pince, ól, istálló, asztal, szék, szekrény, láda.	

Tematikai egység	Társadalmi élet - Ünnepek és ünnepnapok	Órakeret 13 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A karácsonyi és húsvéti ünnepkör köré csoportosuló események megismertetése. A betakarítási ünnep, a Márton nap és a farsang hagyományainak megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A betakarítási ünnep és a Márton nap hagyományainak megismerése: lámpás felvonulás Karácsonyi ünnepkör köré csoportosuló események megismerése: betlehemezés, ajándékozási szokások. Farsangi dalok, mondókák megismerése Húsvéti ünnepkör köré csoportosuló események megismerése: tojásfestés, nyuszihívogató. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés: kisebb projektek kivitelezése, díszek készítése, betlehemes előadása.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> a téma vizuális ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> lámpás, autentikus karácsonyfadíszek, tojásfestés. <i>Ének-zene:</i> gyermekdalok az adott ünnepekről.
Kulcsfogalmak	Lámpás, karácsony, betlehem, keresztszülő, húsvét, hagymahéj, tojásgurítás.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média - Zene és tánc	Órakeret 3 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A zenei és mozgáskultúra fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Rigmusok, gyermekdalok, táncmotívumok megtanulása, kör- és ügyességi játékok játszása. A korosztálynak és adott situációnak megfelelő gyermekjátékok tanulása.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Ének-zene:</i> daltanulás. <i>Testnevelés és sport:</i> tánctanulás.
Kulcsfogalmak	Kör, sor, kézfogás, kiszámoló, pár.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média - Népköltészet	Órakeret 6 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A népköltészet alkotásainak megismertetése. Szövegértés fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Lírai, epikus és dramatikus szövegek előadása, szerepjátékok alakítása. Mondókák, közmondások megtanulása, versek, mesék olvasása. Magyarországi német szerzők műveinek megismerése és a tanult népszokások dramatizálása. Német nyelvű színdarab előadása, illetve megtekintése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> költői eszközök. <i>Ének-zene:</i> rövid népdalok tanulása.
Kulcsfogalmak	Mondóka, rím, versike, közmondás, mese, szereplő, színház.	

A fejlesztés várt eredményei a 2. évfolyam végén	A tanulók alapvető ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben. Minden műfajban egy művet szabadon előadnak, vagy annak tartalmát elmesélik. Saját családjukat, rokoni kapcsolataikat ismerik, azokról beszélni tudnak, saját élményeik alapján még élő hagyományokról beszélnek. Néhány éneket, körjátékot, táncot előadnak.

3-4. évfolyam

A harmadik és negyedik évfolyam német népismeret tantárgyának tartalma szoros kapcsolatban áll az első két évfolyammal. A különbség abból adódik, hogy ebben az időszakban azok a tanulási és tanítási folyamatok erősödnek, amelyek az iskolai teljesítményhez kötődnek.

A tanulók személyes motiváltságára különös hangsúlyt kell fektetni, ezt szolgálják a nyitott, cselekvésen alapuló oktatási formák. A tapasztaláson keresztüli ismeretszerzés áll a középpontban.

3. évfolyam

Éves óraszám: 36 Heti óraszám: 1

TÉMAKÖRÖK ÉS ÓRASZÁMOK

Témakör	Óraszám a témakör feldolgozására
1. SZEMÉLYES ÉLETVITEL Szociális kapcsolatok Öltözködés	8 óra
2. GAZDASÁG, TECHNIKA, KÖRNYEZET Tájékozódás saját környezetben	2 óra
3. TÁRSADALMI ÉLET Életmód Ünnepek és ünnepnapok Étkezés	16 óra
4. KULTURÁLIS ÉLET, MÉDIA Zene és tánc Népköltészet, irodalom Csoport- és korosztályspecifikus média	10 óra
Összesen:	36 óra

Tematikai egység	Személyes életvitel - Szociális kapcsolatok	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Munkamegosztás a családban és mindennapi kötelezettségek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Generációk együttélésének megismertetése, a család szerepének felismertetése.	

Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Ismeretek szerzése a generációk együttéléséről, a gyermekek kötelességeiről régen és ma. A család mai életének összehasonlítása a múlttal. A családok régi és mai együttélési rendszerének összehasonlítása. Családi fotók gyűjtése, azok alapján személyek és tárgyak leírása. Nyelvjárási és irodalmi német kifejezések egymás mellé állítása.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> tárgyak, tevékenységek rajzos ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> barkácsolás. <i>Környezetismeret:</i> a mindennapi élet tevékenységeihez kapcsolódó ismeretek.
Kulcsfogalmak	Szülő, nagyszülő, dédszülő, segítség, feladat, arc, haj, ruha.	

Tematikai egység	Személyes életvitel - Öltözködés	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Ruhadarabok megnevezései.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A népek és népcsoportok népviseletében rejlő, illetve a gyermekek viseletében korosztálytól függő különbségek felismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A kisgyermek és iskoláskorú gyerekek viseletének megismerése, leírása. Hímzésmotívumok megfigyelése, rajzolása. Ruhadarabok gyűjtése és kiállítása az osztályteremben, megnevezéseik leírása.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> hímzésminták. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> anyagok gyűjtése és kreatív felhasználása.
Kulcsfogalmak	Pólya, zokni, harisnya, pacsker, sapka, nadrág, szoknya, virág.	

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet - Tájékozódás saját környezetben	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	A településen belüli helyi tájékozódáshoz szükséges kifejezések.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egy német falu szerkezetének megismertetése. A térbeli tájékozódás fejlesztése.	

Ismeretek/Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Régi utcanevek és a fontosabb épületek megnevezései és elhelyezkedésük a faluban. Személyes tapasztalatszerzés, szóbeli beszámoló. A témához kapcsolódó, néhány gyakran használt nyelvjárási kifejezés megismerése, használata.	<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> a téma vizuális ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> épületmakett. <i>Környezetismeret:</i> növények és állatok élettere.
Kulcsfogalmak	Utca, dűlő, templom, iskola, temető, kálvária.

Tematikai egység	Társadalmi élet - Életmód	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	Alapvető ismeretek „egészség”, „betegség” témakörökben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Néhány népi gyógymód gyakorlati alkalmazásának elsajátíttatása.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
Népi gyógymódok gyűjtése, kipróbálása. A megismert gyógymódok összevetése a mai eljárásokkal. Tapasztaláson alapuló és cselekvésközpontú tanulás.	<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> növényábrázolás.	
Kulcsfogalmak	Csalán, kamilla, borogatás, tea, főzés, kenés, zsír, csepegtetés.	

Tematikai egység	Társadalmi élet - Ünnepek és ünnepnapok	Órakeret 11 óra
Előzetes tudás	Az egyházi év nevezett ünnepeiről tapasztalat és tanulás során szerzett ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A naptári év és a családi ünnepkör néhány hagyományának megismertetése. Az előző tanévekben megismert ünnepek hagyományinak ápolása.	

Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Adventi hagyományok, imák, énekek megismerése. Karácsonyi szokások a családban, ételek, sütemények készítése. Elsőáldozás szerepe a gyermekek életében régen és ma. Összevetés saját tapasztalat és elbeszéltek alapján. Az előző tanévekben megismert ünnepek (betakarítási ünnep, Márton nap, húsvét) hagyományainak ápolása. Szóbeli beszámoló készítése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> a téma vizuális ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> ételkészítés; autentikus karácsonyfadíszek készítése.
Kulcsfogalmak	Hajnali mise, jeles nap, védőszent, aszalt gyümölcs, ostya, áldozás, gyertya.	

Tematikai egység	Társadalmi élet - Étkezés	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Alapvető tájékozódás a konyhában.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A konyha és eszközeinek, illetve a hagyományos ételek jellemzőinek megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Régi receptek gyűjtése alapján hagyományos ételek elkészítése. Konyhai eszközök gyűjtése, megnevezése, kiállítása az osztályteremben. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés: gyűjtés.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> Falvédőmotívumok rajzolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> ételek alapanyagai, készítésük.
Kulcsfogalmak	Nudli, gombóc, káposzta, bab, fakanál, sodrófa, tál, lábos, falvédő.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média - Zene és tánc	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Mozgáskoordináció megléte.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A korosztálynak megfelelő táncmotívumok megtanítása. Ritmusérzék, mozgáskultúra fejlesztése.	

Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Hagyományos néptáncok megismerése, megtanulása és előadása. Népdalok éneklése autentikus gyűjtések alapján.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Ének-zene:</i> daltanulás. <i>Testnevelés és sport:</i> tánc tanulás.
Kulcsfogalmak	Versszak, dallam, lassú, gyors.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média - Népköltészet, irodalom	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Az irodalom elemi formáinak ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az előadói képesség fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Mondókák, rigmusok, közmondások, versek, mesék megismerése, olvasása. Magyarországi német szerzők műveinek megismerése és eljátszása. Népszokások dramatizálása, egy német nyelvű színdarab megtekintése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> költői eszközök. <i>Ének-zene:</i> különböző dallamú játékok, népi hangszerek.
Kulcsfogalmak	Közmondás, monda, szerző, költő, író.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média - Csoport- és korosztály-specifikus média	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Gyerekeknek szóló szövegek, műsorok megértése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A korosztálynak megfelelő nyomtatott és elektronikus média megismertetése, a médiatudatosság fejlesztése. Szövegértés fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A magyarországi német televízió gyermekműsorainak megismerése, az adások órai feldolgozása. A Neue Zeitung gyermekeknek szóló mellékletének rendszeres olvasása. Szövegek lényegi információinak kiemelése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.
Kulcsfogalmak	Újság, adás, cikk, rejtvény, felvétel.	

A fejlesztés várt eredményei a 3. évfolyam végén	A tanulók alapvető ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben. Minden műfajban egy művet szabadon előadnak, vagy annak tartalmát elmesélik. Saját élményeikről beszámolnak. Néhány táncmotívumot előadnak. Egy szöveg lényegi információit kiemelik.

4. évfolyam

Éves óraszám: 36 Heti óraszám: 1

TÉMAKÖRÖK ÉS ÓRASZÁMOK

Témakör	Óraszám a témakör feldolgozására
1. SZEMÉLYES ÉLETVITEL Szociális kapcsolatok Öltözködés	8 óra
2. GAZDASÁG, TECHNIKA, KÖRNYEZET Tájékozódás saját környezetben	2 óra
3. TÁRSADALMI ÉLET Életmód Ünnepek és ünnepnapok Étkezés	14 óra
4. KULTURÁLIS ÉLET, MÉDIA Zene és tánc Népköltészet, irodalom Csoport- és korosztályspezifikus média	10 óra
5. POLITIKA ÉS TÁRSADALOM Nemzetiség	2 óra
Összesen:	36 óra

Tematikai egység	Személyes életvitel - Szociális kapcsolatok	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Munkamegosztás a családban és mindennapi kötelezettségek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Generációk együttélésének megismertetése, a család szerepének felismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
Ismeretek szerzése a generációk együttéléséről, a gyermekek kötelességeiről régen és ma. A család mai életének összehasonlítása a múlttal. A családok régi és mai együttélési rendszerének összehasonlítása. Családi fotók gyűjtése, azok alapján személyek és tárgyak leírása. Nyelvjárási és irodalmi német kifejezések egymás mellé állítása. Táblázat készítése: régen – ma.	<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> tárgyak, tevékenységek rajzos ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> barkácsolás, makettek készítése. <i>Környezetismeret:</i> a mindennapi élet tevékenységeihez kapcsolódó ismeretek.	

Kulcsfogalmak	Szülő, nagyszülő, dédszülő, munkamegosztás, segítség, feladat, arc, haj, ruha.

Tematikai egység	Személyes életvitel - Öltözködés	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Ruhadarabok megnevezései.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A népek és népcsoportok népviseletében rejlő, illetve a gyermekek viseletében korosztálytól függő különbségek felismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A kisgyermek és iskoláskorú gyerekek viseletének megismerése, leírása. Hímzésmotívumok megfigyelése, rajzolása. Nyelvjárási és irodalmi német kifejezések megtanulása. Ruhadarabok gyűjtése és kiállítása az osztályteremben, megnevezéseik leírása.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> hímzésminták. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> anyagok gyűjtése és kreatív felhasználása.
Kulcsfogalmak	Pólya, zokni, harisnya, pacsker, sapka, nadrág, szoknya, virág.	

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet - Tájékozódás saját környezetben	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	A településen belüli helyi tájékozódáshoz szükséges kifejezések.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egy német falu szerkezetének megismertetése. A térbeli tájékozódás fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Régi utcanevek és a fontosabb épületek megnevezései és elhelyezkedésük a faluban. Személyes tapasztalatszerzés, szóbeli beszámoló. A település alaprajzának elkészítése. A témához kapcsolódó, néhány gyakran használt nyelvjárási kifejezés megismerése, használata.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> a téma vizuális ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a falu alaprajza, épületmakett. <i>Környezetismeret:</i> növények és állatok élettere.
Kulcsfogalmak	Utca, dűlő, templom, iskola, temető, kálvária.	

Tematikai egység	Társadalmi élet - Életmód	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Alapvető ismeretek „egészség”, „betegség” témakörökben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Néhány népi gyógymód gyakorlati alkalmazásának elsajátíttatása.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Népi gyógymódok gyűjtése, kipróbálása. Gyógyításra alkalmazott eszközök és használatuk megismerése. A megismert gyógymódok összevetése a mai eljárásokkal. Tapasztaláson alapuló és cselekvésközpontú tanulás.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> növényábrázolás.
Kulcsfogalmak	Csalán, kamilla, borogatás, tea, főzés, kenés, zsír, csepegtetés.	

Tematikai egység	Társadalmi élet - Ünnepek és ünnepnapok	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Az egyházi év nevezett ünnepeiről tapasztalat és tanulás során szerzett ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A naptári év és a családi ünnepkör néhány hagyományának megismertetése. Az előző tanévekben megismert ünnepek hagyományinak ápolása.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Adventi hagyományok, imák, énekek megismerése. Karácsonyi szokások a családban, ételek, sütemények készítése. Az előző tanévekben megismert ünnepek (betakarítási ünnep, Márton nap, húsvét) hagyományainak ápolása. Szöbeli beszámoló készítése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> a téma vizuális ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> ételkészítés; autentikus karácsonyfadíszek készítése.
Kulcsfogalmak	Hajnali mise, jeles nap, védőszent, aszalt gyümölcs, ostya, áldozás, gyertya.	

Tematikai egység	Társadalmi élet - Étkezés	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Alapvető tájékozódás a konyhában.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A konyha és eszközeinek, illetve a hagyományos ételek jellemzőinek megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Régi receptek gyűjtése alapján hagyományos ételek elkészítése. Konyhai eszközök gyűjtése, megnevezése, kiállítása az osztályteremben. Falvédőkön levő életbölcességek gyűjtése, rendszerezése, tartalmuk értelmezése. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés: gyűjtés.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> falvédőmotívumok és -feliratok rajzolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> ételek alapanyagai, készítésük.
Kulcsfogalmak	Nudli, gombóc, káposzta, bab, fakanál, sodrófa, tál, lábos, falvédő.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média - Zene és tánc	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Mozgáskoordináció megléte.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A korosztálynak megfelelő táncmotívumok megtaníttatása. Ritmusérzék, mozgáskultúra fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Hagyományos néptáncok megismerése, megtanulása és előadása. Népdalok éneklése autentikus gyűjtések alapján.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Ének-zene:</i> daltanulás. <i>Testnevelés és sport:</i> táncatanulás.
Kulcsfogalmak	Polka, hétlépés, versszak, dallam, lassú, gyors.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média - Népköltészet, irodalom	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Az irodalom elemi formáinak ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az előadói képesség fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Mondókák, rímusok, közmondások, versek, mesék megismerése, olvasása. Magyarországi német szerzők műveinek megismerése és eljátszása. Népszokások dramatizálása, egy német nyelvű szindarab megtekintése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> költői eszközök. <i>Ének-zene:</i> különböző dallamú játékok, népi hangszerek.
Kulcsfogalmak	Közmondás, monda, szerző, költő, író.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média - Csoport- és korosztály-specifikus média	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Gyerekeknek szóló szövegek, műsorok megértése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A korosztálynak megfelelő nyomtatott és elektronikus média megismertetése, a médiatudatosság fejlesztése. Szövegértés fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A magyarországi német televízió gyermekműsorainak megismerése, az adások órai feldolgozása. A Neue Zeitung gyermekeknek szóló mellékletének rendszeres olvasása. Szövegek lényegi információinak kiemelése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.
Kulcsfogalmak	Újság, adás, cikk, rejtvény, felvétel.	

Tematikai egység	Politika és társadalom - Nemzetiség	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	A másság fogalmának megértése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A német népcsoport jelenlétének felismertetése egy település életében. Kommunikáció fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A település történetének játékos felfedezése. A település nemzetiségi összetételének megismerése. Együttműködés és felelősségvállalás a mindennapokban: család, iskola, baráti kör. Egyetértés, kétség, bizonytalanság és elutasítás kifejezése kommunikatív szituációkban, egyszerű nyelvi eszközökkel.		<i>Környezetismeret:</i> egy település lakossági összetétele.
Kulcsfogalmak	Település, történelem, nemzetiség, népcsoport, lakosság.	
A fejlesztés várt eredményei a 4. évfolyam végén	A tanulók alapvető ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben. Minden műfajban egy művet szabadon előadnak, vagy annak tartalmát elmesélik. A tárgyalt témakörökben megfogalmazzák a különbségeket „múlt” és „jelen” között. A lakóhelyükön gyakran használt nyelvjárási kifejezéseket megértik. Saját élményeikről beszámolnak. Néhány táncmotívumot előadnak. Egy szöveg lényegi információit kiemelik.	

5-6. évfolyam és 7-8. évfolyam

A magyarországi német nemzetiség számára a nyelv és a kultúra az identitás fenntartásának és megerősödésének alapvető feltétele. A már évtizedek óta érzékelhető előrehaladott asszimilációs folyamat következtében megnőtt a nevelési és oktatási intézmények szerepe a nyelv, a kultúra és az identitás továbbadásában. A nevelés és oktatás feladatai éppen ezért nem korlátozódhatnak csak az ismeretek átadására és a készségek fejlesztésére. Gyakorlati és sokrétűen felhasználható tudásra és képességekre kell törekedni, amelyek egyben feltételei az értékeken alapuló cselekvésnek. Az önmeghatározás, ítélőképesség, a tudomány és művészet iránti nyitottság és a mindenkori személyes adottságok és lehetőségek határain belüli teljesítmény elérése a cél. Ez a feltételrendszer nyit utat a felelősségteljes élet felé.

Az élethosszig tartó tanulás jegyében a magyarországi nemzetiségek legfontosabb oktatáspolitikai célja egy olyan nevelési és oktatási kínálat fenntartása és fejlesztése, amely mindenki számára elérhető és átjárható. A nemzetiség nyelvén felkínált nevelés és oktatás épít arra, hogy a nemzetiséghez tartozók ezzel a lehetőséggel minden életszakaszban élhessenek.

A nyelv magas szintű birtoklása, a helyi nyelvjárások és szokások ápolása, a történelem és a jelen ismerete – mindezek az identitás nélkülözhetetlen részét képezik. Modern világunkban az emberi kapcsolatokon keresztül történő tanulás éppoly fontos, mint a tudás és az információ megszerzése, valamint cselekvési stratégiák kifejlesztése. A hazai nemzetiségek számára ez meghatározó jelentőséggel bír, hiszen két anyanyelv birtokában vannak. Figyelembe kell venni ugyanakkor, hogy a már említett asszimiláció következtében nem építhetünk a tanulók otthonról hozott nyelvi ismereteire. Az oktatás eredményességének érdekében ez a megváltozott helyzet tükröződik a fejlesztendő kompetenciákban és a közműveltségi tartalmakban is.

A tantárgy sajátosságából adódik, hogy a család érték- és hagyománykövetítő szerepét és azok tiszteletét egyre inkább át kell vállalnunk.

Célok és feladatok

- A tanulók először élményszerű helyzetekben találkoznak a legfontosabb hagyományokkal, az életmóddal és a nemzetiség kultúrájával. Ezekre az élményekre építve cselekvés- és projektorientált oktatási formákban a fokozatosság elve alapján szereznek ismereteket a nemzetiség történeleméről, néprajzáról, nyelvéről, irodalmáról és a médiáról.
- A tanulók legyenek tájékozottak abban, hogy a hagyományörzés családon kívüli színterei különböző intézmények és szervezetek.
- A német népismeret tantárgy tanulása a tanulók számára tegye lehetővé, hogy toleránsak és nyitottak legyenek a mássággal szemben, amely alkalmassá teszi őket más nemzetiségek és népek elfogadására.
- A heti kötelező egy tanítási óra a nyolc évfolyamon keresztül intenzív és alapos ismeretszerzést és képességfejlesztést tesz lehetővé, ezen kívül az ismeretanyag kapcsolódjon más tantárgyakhoz (német nyelv és irodalom; magyar nyelv és irodalom; történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; földrajz; biológia-egészségtan; természetismeret; kémia; Etika; vizuális kultúra; technika, életvitel és gyakorlat; ének-zene, informatika; testnevelés és sport) is.

- A nyitott oktatási formákban történő tanítás a tanulók számára olyan ismeretszerzést biztosítson, amely az élménytől a cselekvésen és a megértésen át a tapasztalathoz vezet. E kreatív és cselekvésközpontú feldolgozási formák (Freiarbeit, állomásokon való tanulás², műhelytanítás, múzeumpedagógiai foglalkozások, iskolai projektek) a tanulókat olyan tapasztalatokhoz segítsék, amelyekre saját környezetükben már nem tehetnek szert.
- A tantárgy a kulcskompetenciák fejlesztése során érje el, hogy a tanulók alkalmassá váljanak önálló projektek lebonyolítására.

5–6. évfolyam

E két évfolyamon egyre nagyobb szerepe van az ismeretközvetítésnek. Ezzel párhuzamosan a kognitív kompetenciák fejlesztése kerül előtérbe: megjelennek olyan témakörök, amelyek az identitás tudatos vállalását készítik elő. Mindemellett a tapasztaláson alapuló tudás továbbra is központi szerepet játszik.

² Egy nyitott oktatási módszer, amely a tanulók önellenőrzésén alapul. (Stationenlernen).

5. évfolyam

Éves óraszám: 36 Heti óraszám: 1

TÉMAKÖRÖK ÉS ÓRASZÁMOK

Témakör	Óraszám a témakör feldolgozására
SZEMÉLYES ÉLETVITEL Szociális kapcsolatok Családi ünnepek	5 óra
ISKOLA, KÉPZÉS ÉS HIVATÁS Az iskola régen és ma Munka, megélhetés	8 óra
GAZDASÁG, TECHNIKA, KÖRNYEZET Lakóhely	5 óra
TÁRSADALMI ÉLET Ünnepek és ünnepnapok Életmód	8 óra
KULTURÁLIS ÉLET, MÉDIA Zene és tánc Népköltészet, irodalom Nyomtatott és elektronikus sajtó	8 óra
POLITIKA ÉS TÁRSADALOM Nemzetiség	2 óra
Összesen:	36 óra

Tematikai egység	Személyes életvitel – Szociális kapcsolatok	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	A rokoni kapcsolatok ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tágabb rokoni és emberi kapcsolatok megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Tágabb rokoni és emberi kapcsolatok megnevezései, jellemzői. Családfa készítése rajzos formában, bemutatása több generációig visszamenően. Kérdések megfogalmazása a témához kapcsolódóan.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.
Kulcsfogalmak	Nagynéni, nagybácsi, unokatestvér, ős, barátság.	

Tematikai egység	Személyes életvitel – Családi ünnepek	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Családi ünnepek megnevezése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Lakodalmi népszokások megismertetése.	

Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Lakodalmi népszokások megismerése, gyűjtése. Meghívó készítése, a lakodalom „menetének” képtörténetben való felvázolása. Jelenetek elmesélése különböző szempontok alapján. Lakodalmi hagyományok felelevenítése, újjáélesztése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.
Kulcsfogalmak	Lakodalom, menyasszony, vőlegény, vőfély, koszorús lány, előkészület, lakodalmi köszöntő, zenekar, esketés.	

Tematikai egység	Iskola, képzés és hivatás – Az iskola régen és ma	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Tájékozódás az iskolai napirendben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az iskola, a tanítás rendjének megismertetése a múltban és a mában. A tanulók érdeklődésének felkeltése a múlt, saját gyökereik és a korábbi generációk értékei iránt.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Az iskola épülete a múltban, osztálytermek és berendezésük megismerése fényképek alapján. A tanítás rendjének összehasonlítása a maival. Ismerkedés a gót írással. A kapott ismeretek rendszerezése és prezentációja tanóra keretében.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a gót írás elhelyezése korban.
Kulcsfogalmak	Palatábla, írka, tintásüveg, ábécéskönyv, bizonyítvány.	

Tematikai egység	Iskola, képzés és hivatás – Munka és megélhetés	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Foglalkozások elnevezéseinek ismerete a családban és a tanuló közvetlen környezetében.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A múltra jellemző szakmák megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Régi mesterségek, nyersanyagok, anyagok, termékek megismerése. Tevékenységek és a hozzájuk szükséges munkaeszközök megnevezése. A szakmák feladatkörének tudatosítása. Irányított gyűjtőmunka, projektek kivitelezése. A kapott ismeretek rendszerezése és prezentációja tanóra keretében.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> jellemző motívumok keresése.
Kulcsfogalmak	Kádár, kőfaragó, fazekas, hordó, sírkő, útszéli kereszt, véső, kalapács, korong, agyag, korsó.	

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet – Lakóhely	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Alapvető ismeretek a településről.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ismeretek közvetítése a lakóhelyről, környékéről és a parasztházról. A térbeli tájékozódás fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A lakóhely és környékének megismerése: dűlőnevek. A parasztház helyiségeinek és az udvar épületeinek megnevezése. Berendezési tárgyak és azok használatának megismerése.		<i>Természetismeret:</i> a témához kapcsolódó fogalmak, alaprajzok, makettek.
Kulcsfogalmak	Dűlő, kamra, istálló, pajta, padlás, kemence, tisztaszoba, szakajtó, vajköpülő dézsa.	

Tematikai egység	Társadalmi élet – Ünnepek és ünnepnapok	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	Az egyházi év ünnepei néhány mozzanatának ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az egyházi ünnepkör néhány ünnepének részletes megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Karácsonyfa díszítése hagyományos módon. Újévi köszöntők megtanulása, előadása. Farsangi hagyományok gyűjtése és plakát készítése, farsangi felvonulás. Böjti ételek megismerése. Húsvéti hiedelmek ábrázolása szituációkban. Betekintés egyes ünnepek bibliai hátterébe. Az adott témához információk gyűjtése, a tanultak alkalmazása irányított feladatok és szituációk segítségével. A tanult prezentációs technikák alkalmazása. Hagyományok újjáélesztése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök, rigmusok, köszöntők. <i>Vizuális kultúra:</i> a téma vizuális ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> karácsonyfadíszek készítése, húsvéti tojásfestés. <i>Ének-zene:</i> betlehemes játék.
Kulcsfogalmak	Boróka, pattogatott kukorica, aszalás, jelmez, farsangi fánk, böjt, táncmultság, harmat, rágszáló.	

Tematikai egység	Társadalmi élet – Életmód	Órakeret 1 óra
Előzetes tudás	Alapvető ismeretek a népcsoport életmódjáról.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Betekintés nyerése a nemzetiség életébe a hétköznapok és ünnepnapok kapcsán.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Szórakozás: a búcsú népszokásainak felelevenítése. A szerzett ismeretek rendszerezése és bemutatása tanórán. Jelenetek a búcsúból, azok elbeszélése, illetve eljátszása különböző szempontok alapján.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.
Kulcsfogalmak	Búcsúfa, vásár, vásárfia.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média – Zene és tánc	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Népdalok és táncmotívumok ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Hagyományos néptáncok és népdalok elsajátíttatása. A múlt értékei iránti megbecsülés erősítése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Hagyományos néptáncok és népdalok megtanulása és előadása. A korábbi generációk értékeinek felfedezése és azok összehasonlítása a mai értékrenddel. Betekintés a népzene hagyományrendszerébe zenei felvételek hallgatása révén.		<i>Ének-zene:</i> népzene, hangszerek. <i>Testnevelés és sport:</i> táncmotívumok.
Kulcsfogalmak	Ritmus, népdal, fúvószene, trombita, harmonika, hegedű.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média – Népköltészet, irodalom	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Elemi ismeretek a műfajok jellemzőiről.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Lírai, epikus és drámai szövegek megértése; szövegértés fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Mesék és mondák olvasása, tartalmának visszaadása. Magyarországi német szerzők műveinek alapvető ismerete.		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> költői eszközök, műfajok.
Kulcsfogalmak	Mesealak, antológia, verseskötet, mondagyűjtemény, cím, tartalom.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média – Nyomtatott és elektronikus sajtó	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	A média gyerekeknek szóló rovatai.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A magyarországi német média ifjúsági témáinak megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Magyarországi német média az ifjúság számára: Neue Zeitung mellékletének olvasása. Egy szöveg vagy egy szakasz lényegi elemeinek kiemelése. Unser Bildschirm gyermekműsorainak megtekintése, megbeszélése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Informatika:</i> internet használata.
Kulcsfogalmak	Melléklet, rovat, riport, riporter.	

Tematikai egység	Politika és társadalom – Nemzetiség	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	Osztálytársak nemzetiségi hovatartozásának ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Alapvető ismeretek nyújtása Magyarország nemzetiségi összetétele kapcsán. Nyitottság más népcsoportokkal szemben.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Magyarország nemzetiségi összetételének megismerése, a hazai népcsoportok elnevezései. A német népcsoport földrajzi elhelyezkedése. Az identitás tudatos vállalásához vezető első lépések.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Természetismeret:</i> térképhasználat.
Kulcsfogalmak	Népcsoport, nemzetiség, többségi nemzet, területek nevei.	

A fejlesztés várt eredményei az 5. évfolyam végén	A tanulók korosztályuknak megfelelő ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben. Az adott témához információkat gyűjtenek, egy szöveg lényegi információit kiemelik. Magyarország térképén tájékozódnak, történelmi időkifejezéseket használnak. Alkalmazzák a tanult prezentációs formákat.

6. évfolyam

Éves óraszám: 36 Heti óraszám: 1

TÉMAKÖRÖK ÉS ÓRASZÁMOK

Témakör	Óraszám a témakör feldolgozására
1. SZEMÉLYES ÉLETVITEL Szociális kapcsolatok Családi ünnepek	5 óra
2. ISKOLA, KÉPZÉS ÉS HIVATÁS Az iskola régen és ma Munka, megélhetés	8 óra
3. GAZDASÁG, TECHNIKA, KÖRNYEZET Lakóhely	5 óra
4. TÁRSADALMI ÉLET Ünnepek és ünnepnapok Életmód	8 óra
5. KULTURÁLIS ÉLET, MÉDIA Zene és tánc Népköltészet, irodalom Nyomtatott és elektronikus sajtó	8 óra
6. POLITIKA ÉS TÁRSADALOM Nemzetiség	2 óra
Összesen:	36 óra

Tematikai egység	Személyes életvitel – Szociális kapcsolatok	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	A rokoni kapcsolatok ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tágabb rokoni és emberi kapcsolatok megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Tágabb rokoni és emberi kapcsolatok megnevezései, jellemzői. Család bemutatása több generációig visszamenően. Kérdések megfogalmazása a témához kapcsolódóan.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.
Kulcsfogalmak	Nagynéni, nagybácsi, unokatestvér, ős, barátság.	

Tematikai egység	Személyes életvitel – Családi ünnepek	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Családi ünnepek megnevezése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Lakodalmi népszokások megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Lakodalmi népszokások megismerése, gyűjtése. Meghívás dramatizálása, a lakodalom „menetének” képtörténetben való felvázolása. Jelenetek előadása különböző szempontok alapján. Lakodalmi hagyományok felelevenítése, újjáélesztése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.
Kulcsfogalmak	Lakodalom, menyasszony, vőlegény, vőfély, koszorús lány, előkészület, lakodalmi köszöntő, zenekar, esketés.	

Tematikai egység	Iskola, képzés és hivatás – Az iskola régen és ma	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Tájékozódás az iskolai napirendben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az iskola, a tanítás rendjének megismertetése a múltban és a mában. A tanulók érdeklődésének felkeltése a múlt, saját gyökereik és a korábbi generációk értékei iránt.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Iskolamúzeumok a német nyelvterületen, gyűjtőmunka az interneten. Látogatás iskolamúzeumban. Projektek kivitelezése. Dicséret és szidás formái az iskolában régen és ma. Szabályok és jogok a mindennapi életben. Ismerkedés a gót írással. A kapott ismeretek rendszerezése és prezentációja tanóra keretében.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a gót írás elhelyezése korban.
Kulcsfogalmak	Palatábla, írka, tintásüveg, ábécéskönyv, bizonyítvány, büntetés, jutalom.	

Tematikai egység	Iskola, képzés és hivatás – Munka és megélhetés	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Foglalkozások elnevezéseinek ismerete a családban és a tanuló közvetlen környezetében.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A múltra jellemző szakmák megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Tevékenységek és a hozzájuk szükséges munkaeszközök megnevezése. A szakmák feladatkörének tudatosítása. Interjúk és beszélgetések a településen mesteremberek körében, irányított gyűjtőmunka, projektek kivitelezése. A kapott ismeretek rendszerezése és prezentációja tanóra keretében.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> jellemző motívumok rajzolása.
Kulcsfogalmak	Kádár, kőfaragó, fazekas, hordó, sírkő, útszéli kereszt, véső, kalapács, korong, korsó.	

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet – Lakóhely	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Alapvető ismeretek a településről.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ismeretek közvetítése a lakóhelyről, környékéről és a parasztházról. A térbeli tájékozódás fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A lakóhely és környékének megismerése: dülőnevek, faluformák, a falu részeinek népi elnevezése, ezek gyűjtése, bemutatása. Egy településre jellemző térmegjelölések, falunevek megismerése. Földrajzi tájékozódás a tanult és gyűjtött tartalmakkal kapcsolatosan. Faluformák rajzolása. A falu berendezkedése, alaprajz feliratozása.		<i>Természetismeret:</i> a témához kapcsolódó fogalmak, alaprajzok, makettek.
Kulcsfogalmak	Dülő, utcás falu, völgyfalu, alsófalú, felsőfalú, helységnévtábla, tyúkól, nyári konyha, kemence, tisztaszoba, szakajtó, rokka.	
Tematikai egység	Társadalmi élet – Ünnepek és ünnepnapok	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	Az egyházi év ünnepei néhány mozzanatának ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az egyházi ünnepkör néhány ünnepének részletes megismertetése.	

Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Karácsonyfa díszítése hagyományos módon. Újévi köszöntők megtanulása, előadása. Farsangi hagyományok gyűjtése és ábrázolása képtörténetben. Böjti tilalmak megismerése. Húsvéti hiedelmek ábrázolása szituációkban. Betekintés egyes ünnepek bibliai hátterébe. Az adott témához információk gyűjtése, a tanultak alkalmazása irányított feladatok és szituációk segítségével. A tanult prezentációs technikák alkalmazása. Hagyományok újjáélesztése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök, rigmusok, köszöntők. <i>Vizuális kultúra:</i> a téma vizuális ábrázolása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> karácsonyfadíszek készítése, húsvéti tojásfestés. <i>Ének-zene:</i> betlehemes játék. <i>Informatika:</i> prezentáció készítése.
Kulcsfogalmak	Boróka, pattogatott kukorica, aszálás, jelmez, böjt, táncmulatság, harmat, rágcsáló.	

Tematikai egység	Társadalmi élet – Életmód	Órakeret 1 óra
Előzetes tudás	Alapvető ismeretek a népcsoport életmódjáról.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Betekintés nyerése a nemzetiség életébe a hétköznapi és ünnepnapok kapcsán.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Szórakozás: a búcsú népszokásainak felelevenítése. A szerzett ismeretek rendszerezése és bemutatása tanórán. Jelenetek a búcsúból, azok eljátszása különböző szempontok alapján.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.
Kulcsfogalmak	Búcsúfa, vásár, vásárfia.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média – Zene és tánc	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Népdalok és táncmotívumok ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Hagyományos néptáncok és népdalok elsajátíttatása. A múlt értékei iránti megbecsülés erősítése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Hagyományos néptáncok és népdalok megtanulása és előadása. A korábbi generációk értékeinek felfedezése és azok összehasonlítása a mai értékrenddel. Betekintés a népzene hagyományrendszerébe zenei felvételek hallgatása révén.		<i>Ének-zene:</i> népzene, hangszerek. <i>Testnevelés és sport:</i> táncmotívumok.
Kulcsfogalmak	Ritmus, népdal, fűvőzene, trombita, harmonika, hegedű.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média – Népköltészet, irodalom	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Elemi ismeretek a műfajok jellemzőiről.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Lírai, epikus és drámai szövegek megértése; szövegértés fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Mesék és mondák olvasása, tartalmának visszaadása. Magyarországi német szerzők műveinek alapvető ismerete.		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> költői eszközök, műfajok.
Kulcsfogalmak	Mesealak, antológia, verseskötet, mondagyűjtemény, cím, tartalom.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média – Nyomtatott és elektronikus sajtó	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	A média gyerekeknek szóló rovatai.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A magyarországi német média ifjúsági témáinak megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Magyarországi német média az ifjúság számára: Neue Zeitung mellékletének olvasása. Egy szöveg vagy egy szakasz lényegi elemeinek kiemelése. Unser Bildschirm gyermekműsorainak megtekintése, megbeszélése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Informatika:</i> internet használata.
Kulcsfogalmak	Melléklet, rovat, riport, riporter.	

Tematikai egység	Politika és társadalom – Nemzetiség	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	Osztálytársak nemzetiségi hovatartozásának ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Alapvető ismeretek nyújtása Magyarország nemzetiségi összetétele kapcsán. Nyitottság más népcsoportokkal szemben.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Magyarország nemzetiségi összetételének megismerése, a hazai népcsoportok elnevezései. A német népcsoport földrajzi elhelyezkedése. Az identitás tudatos vállalásához vezető első lépések.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Természetismeret:</i> térképhasználat.
Kulcsfogalmak	Népcsoport, nemzetiség, többségi nemzet, területek nevei.	

A fejlesztés várt eredményei a 6. évfolyam végén	A tanulók korosztályuknak megfelelő ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben. Az adott témához információkat gyűjtenek, egy szöveg lényegi információit kiemelik. Magyarország térképén tájékozódnak, történelmi időkifejezéseket használnak. Alkalmazzák a tanult prezentációs formákat.

7-8. évfolyam

Az előző szakaszokhoz kapcsolódva – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák fejlesztése, megerősítése, bővítése, finomítása, hatékonyságának, variabilitásának növelése a feladat ezeken az évfolyamokon.

7. évfolyam

Éves óraszám: 36 Heti óraszám: 1

TÉMAKÖRÖK ÉS ÓRASZÁMOK

Témakör	Óraszám a témakör feldolgozására
1. SZEMÉLYES ÉLETVITEL Öltözködés	4 óra
2. GAZDASÁG, TECHNIKA, KÖRNYEZET Hagyományos mezőgazdaság	6 óra
3. TÁRSADALMI ÉLET Életmód Étkezés Családon kívüli privát és társadalmi szervezetek	11 óra
4. KULTURÁLIS ÉLET, MÉDIA A média és hatása	3 óra
5. POLITIKA ÉS TÁRSADALOM Településtörténet Nemzetiségpolitika	9 óra
6. NÉMET NYELV ÉS IRODALOM Nyelvjárások Magyarországi német irodalom	3 óra
Összesen:	36 óra

Tematikai egység	Személyes életvitel – Öltözködés	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	A kisgyermek és iskoláskorúak viseletéhez tartozó ruhadarabok és a modern ruházat neveinek ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A regionális népviselet megjelenési formáinak megismertetése. A nyelvjárási szókinccs fejlesztése feladatok segítségével.	

Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Különböző korosztályok és nemek ruhadarabjainak megismerése a régióban. Jellemző anyagok, motívumok és színek gyűjtése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> motívumok, minták.
Kulcsfogalmak	Cipő, harisnya, alszoknya, felszoknya, kötény, ing, mellény, vállkendő, gyöngyös fejfedő, nadrág, klumpa, kucsma.	

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet – Hagyományos mezőgazdaság	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	A mezőgazdasági munkákkal és a parasztudvarral kapcsolatos kifejezések ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A „paraszti év” feladatainak megismertetése. A nyelvjárási szókincs fejlesztése feladatok segítségével.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Képi és szöveges források feldolgozásával a paraszti év megismerése: nemek szerinti munkamegosztás, a ház körüli munkák, munkálatok a földeken. Betakarítás, szüret. A munka lépései, eszközei, záróünnepek.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> társadalmi rétegek. <i>Földrajz; biológia-egészségtan:</i> mezőgazdaság, növénytermesztés, állattenyésztés.
Kulcsfogalmak	Évszak, vetés, aratás, kapálás, kaszálás, gereblyezés, hold, hektár.	

Tematikai egység	Társadalmi élet – Életmód	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Alapvető szókincs a betegségekkel, alternatív gyógyítással kapcsolatban.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Gyógymódok megismertetése, életbölcsesek értelmezése, a téli időszak szórakozási lehetőségeinek bemutatása. Szövegértés, lényegkiemelés fejlesztése.	

Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Gyógyításra használt eszközök és alkalmazásuk, gyógymódok. Életbölcsesek, paraszti megfigyelések, szabályok. A téli időszak egyetlen szórakozási lehetősége: a fonó. Mások szóbeli megnyilvánulásainak összefoglalása, a legfontosabb megállapítások kiemelése, valamint állásfoglalás ezekkel kapcsolatban, párbeszédhelyzetekben.		<i>Biológia-egészségtan:</i> növénygyűjtés és -meghatározás; betegségek, gyógyítás. <i>Földrajz:</i> éghajlat, időjárás. <i>Ének-zene:</i> dalok.
Kulcsfogalmak	Babona, javasasszony, főzet, borogatás, gyógynövény, fonás, hímzés, kelengye.	

Tematikai egység	Társadalmi élet – Étkezés	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Élelmiszerekkel és étkezési szokásokkal kapcsolatos szókincs.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A mindennapok és ünnepek étkezési szokásainak megismertetése, szabályszerűségeik felfedeztetése. Szövegértés, lényegkiemelés fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Alapanyagok, hozzávalók, étkezési szokások gyűjtése, az információk rendszerezése a téma súlypontjainak megfelelően. Az ünnepi és mindennapi étkezés különbözőségének felfedezése, az okok megkeresése. A heti étrend és ülésrend megszerkesztése. A jegyzetelés és kiemelés technikájának elsajátítása, fontos információk kiemelése. Mások szóbeli megnyilvánulásainak összefoglalása, a legfontosabb megállapítások kiemelése, valamint állásfoglalás ezekkel kapcsolatban, párbeszédhelyzetekben.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Biológia-egészségtan:</i> élelmiszerek, egészséges táplálkozás.
Kulcsfogalmak	Ismétlődő étel, húsnap, gombócnap, káposztanap, babnap.	

Tematikai egység	Társadalmi élet – Családon kívüli privát és társadalmi szervezetek	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	Saját tapasztalatok a környezetben működő egyesületekkel kapcsolatban.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyesületek, civil szervezetek, magyarországi német szervezetek megismertetése. Információforrások kezelésének gyakoroltatása.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Néhány reprezentatív egyesület, civil szervezet, magyarországi német szervezet tevékenységének megismerése írott és elektronikus sajtó segítségével. A jegyzetelés és kiemelés technikájának elsajátítása, fontos információk kiemelése. Mások szóbeli megnyilvánulásából a legfontosabb megállapítások kiemelése, állásfoglalás ezekkel kapcsolatban.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Informatika:</i> honlapok keresése.
Kulcsfogalmak	Önkormányzat, egyesület, tánccsoport, kórus.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média – A média és hatása	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Elemi ismeretek a médiáról, a média helye a tanuló életében.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A magyarországi német média megjelenési formáinak és azok információtartalmának megismertetése. Szövegértés fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A magyarországi német média megjelenési formái: írott és elektronikus sajtó. Vélemény alkotása az olvasott információkról és kommentárokról.		<i>Informatika:</i> internethasználat. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> sajtóműfajok.
Kulcsfogalmak	Rovat, értekezés, vezércikk, kritika.	

Tematikai egység	Politika és társadalom – Településtörténet	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Történelmi ismeretek a középkorról.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A németek betelepülésének története, annak okai és következményei legfontosabb elemeinek felismertetése. Az időbeli tájékozódás fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A korai magyar-német kapcsolatok (11-12. század) szerepe és jelentősége, néhány fontosabb elemének megismerése. Időbeli és térbeli tájékozódás a témához kapcsolódóan. Térkép és időszalag használata.		<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> események és időpontok. <i>Földrajz:</i> területi elhelyezkedés.
Kulcsfogalmak	Lovagság, papság, egyház.	

Tematikai egység		Politika és társadalom – Nemzetiségpolitika	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás		Nemzetiségek Magyarországon. Németek által lakott területek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai		A német népcsoport mint a hazai nemzetiségek egyike, szerepük megismertetése az ország határain belül és túl. Az identitás tudatos vállalása igényének erősítése. Érdeklődés felkeltése, fenntartása a gyökerek, a német nyelv, kultúrája, helyzete és a nemzetiségpolitika iránt.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
A nemzetiség jellemzői, nemzetiségek és kisebbségek Európában. A magyarországi németek szimbólumai: himnusz és címer.		<i>Etika:</i> identitás fogalma és megjelenési formái.	
Kulcsfogalmak	Nemzetiség, népcsoport, szimbólum, himnusz, címer.		

Tematikai egység		Német nyelv és irodalom – Nyelvjárások	Órakeret 1 óra
Előzetes tudás		Saját nyelvjárási élmények.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai		A magyarországi német nyelvjárások jellemzőinek megismertetése. A nyelvtudás előnyeinek felismertetése a maguk és népcsoportjuk számára.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
A magyarországi német nyelvjárások néhány jellemzője autentikus szövegek, illetve hangfelvételek kapcsán. Hasonlóságok, eltérések felfedezése, gyűjtése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.	
Kulcsfogalmak	Nyelvjárás, irodalmi nyelv, magánhangzó, mássalhangzó, kettős hangzó.		

Tematikai egység	Német nyelv és irodalom – Magyarországi német irodalom	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	Műfajok jellemzői.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kortárs magyarországi német irodalom néhány művének értelmezése.	

Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A kortárs magyarországi német irodalom néhány lírai és prózai művének megismerése, értelmezése; szövegek megformálása, szerepek alakítása a tartalomnak megfelelően. Szemelvények megtanulása.		<i>Magyar nyelv és irodalom: költői eszközök, műértelmezés.</i>
Kulcsfogalmak	Vers, elbeszélés, ritmus, rím, költői kép, mondanivaló.	

A fejlesztés várt eredményei a 7. évfolyam végén	A tanulók alapvető ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben. Ismerik a regionális népviselet megjelenési formáit. Véleményt nyilvánítanak eseményekről és személyekről, az összefüggéseket felismerik, forrásanyagokat olvasnak és megértik azokat. Lírikus és epikus szövegeket a tartalomnak megfelelően előadnak, korosztályuknak megfelelően értelmeznek, Európa térképén térben tájékozódnak, a történelmi eseményeket időben elhelyezik és időszalagon ábrázolják.

8. évfolyam

Éves óraszám: 36 Heti óraszám: 1

TÉMAKÖRÖK ÉS ÓRASZÁMOK

Témakör	Óraszám a témakör feldolgozására
1. SZEMÉLYES ÉLETVITEL Öltözködés	4 óra
2. GAZDASÁG, TECHNIKA, KÖRNYEZET Településstruktúra Hagyományos mezőgazdaság	6 óra
3. TÁRSADALMI ÉLET Életmód Étkezés Családon kívüli privát és társadalmi szervezetek	11 óra
4. KULTURÁLIS ÉLET, MÉDIA A média és hatása	3 óra
5. POLITIKA ÉS TÁRSADALOM Településtörténet Nemzetiségpolitika	9 óra
6. NÉMET NYELV ÉS IRODALOM Nyelvjárások Magyarországi német irodalom	3 óra
Összesen:	36 óra

Tematikai egység	Személyes életvitel – Öltözködés	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	A kisgyermek és iskoláskorúak viseletéhez tartozó ruhadarabok és a modern ruházat neveinek ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A regionális népviselet megjelenési formáinak megismertetése. A nyelvjárási szókinccs fejlesztése feladatok segítségével.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
Különböző korosztályok és nemek ruhadarabjai. Jellemző anyagok, motívumok gyűjtése. Ápolás és tárolás feladatainak, eszközeinek megismerése.	<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Vizuális kultúra:</i> motívumok, minták. <i>Kémia:</i> lúgok, keményítők.	
Kulcsfogalmak	Cipő, harisnya, alszoknya, felszoknya, kötény, ing, mellény, vállkendő, gyöngyös fejfedő, nadrág, klumpa, kucsma.	

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet – Településstruktúra	Órakeret 1 óra
Előzetes tudás	Tájékozódás Magyarország térképén.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A németek településtörténetére vonatkozó helyrajzi megjelölések megtanítása.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Németlakta területek Magyarországon, a területek megnevezései a szakirodalom alapján. Tájékozódás térben és időben.		<i>Földrajz:</i> topográfiai tájékozódás.
Kulcsfogalmak	Ofner Bergland, Schwäbische Türkei, Banat, Batschka, Buchenwald (Bakony).	

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet – Hagyományos mezőgazdaság	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	A mezőgazdasági munkákkal és a parasztudvarral kapcsolatos kifejezések ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A „paraszti év” feladatainak megismertetése. A nyelvjárási szókincs fejlesztése feladatok segítségével.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Képi és szöveges források feldolgozásával a paraszti év megismerése: nemek szerinti munkamegosztás, munkálatok a földeken. Betakarítás, szüret. A munka lépései, eszközei, záróünnepek. Vagyoni viszonyok: gazdag-szegény.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> társadalmi rétegek. <i>Földrajz; biológia-egészségtan:</i> mezőgazdaság, növénytermesztés, állattenyésztés.
Kulcsfogalmak	Évszak, vetés, aratás, betakarítás, kapálás, kaszálás, gereblyezés, hold, hektár.	

Tematikai egység	Társadalmi élet – Életmód	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Alapvető szókincs a betegségekkel, alternatív gyógyítással kapcsolatban.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Gyógymódok megismertetése, életbölcsesek értelmezése, a téli időszak szórakozási lehetőségeinek bemutatása. Szövegértés, lényegkiemelés fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Gyógyításra használt eszközök és alkalmazásuk, gyógymódok. Életbölcsesek, paraszti megfigyelések, szabályok. A jegyzetelés és kiemelés technikájának elsajátítása hosszabb lélegzetű szövegek alapján, fontos információk kiemelése. Mások szóbeli megnyilvánulásainak összefoglalása, a legfontosabb megállapítások kiemelése, valamint állásfoglalás ezekkel kapcsolatban, párbeszédes helyzetekben.		<i>Biológia-egészségtan:</i> növénymeghatározás; betegségek, gyógyítás. <i>Földrajz:</i> éghajlat, időjárás. <i>Ének-zene:</i> dalok.
Kulcsfogalmak	Babona, javasasszony, főzet, borogatás, gyógynövény.	

Tematikai egység	Társadalmi élet – Étkezés	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Élelmiszerekkel és étkezési szokásokkal kapcsolatos szókincs.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A mindennapok és ünnepek étkezési szokásainak megismertetése, szabályszerűségek felfedeztetése. Szövegértés, lényegkiemelés fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Étkezési szokások gyűjtése, az információk rendszerezése a téma súlypontjainak megfelelően. Az ünnepi és mindennapi étkezés különbözőségének felfedezése, az okok megkeresése. A tartósítás folyamata és sűtemények. A jegyzetelés és kiemelés technikájának elsajátítása, fontos információk kiemelése. Mások szóbeli megnyilvánulásainak összefoglalása, a legfontosabb megállapítások kiemelése, valamint állásfoglalás ezekkel kapcsolatban, párbeszédes helyzetekben.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Biológia-egészségtan:</i> élelmiszerek, egészséges táplálkozás. <i>Kémia:</i> tartósító anyagok.
Kulcsfogalmak	Ismétlődő étel, húsnap, gombócnap, káposztanap, babnap, savanyítás, befőzés, kelt tészták, fánk.	

Tematikai egység	Társadalmi élet – Családon kívüli privát és társadalmi szervezetek	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	Saját tapasztalatok a környezetben működő egyesületekkel kapcsolatban.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyesületek, civil szervezetek, magyarországi német szervezetek megismertetése. Információforrások kezelésének gyakoroltatása.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Néhány reprezentatív egyesület, civil szervezet, magyarországi német szervezet tevékenységének megismerése írott és elektronikus sajtó segítségével. A jegyzetelés és kiemelés technikájának elsajátítása, fontos információk kiemelése. Mások szóbeli megnyilvánulásainak összefoglalása, a legfontosabb megállapítások kiemelése, valamint állásfoglalás ezekkel kapcsolatban, párbeszédhelyzetekben.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Informatika:</i> honlapok keresése.
Kulcsfogalmak	Önkormányzat, egyesület, tánccsoport, kórus.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média – A média és hatása	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Elemi ismeretek a médiáról, a média helye a tanuló életében.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A magyarországi német média megjelenési formáinak és azok információtartalmának megismertetése. Szövegértés fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A magyarországi német média megjelenési formái: írott és elektronikus sajtó. Vélemény alkotása az olvasott információkról és kommentárokról.		<i>Informatika:</i> internethasználat. <i>Német nyelv és irodalom; magyar nyelv és irodalom:</i> sajtóműfajok.
Kulcsfogalmak	Rovat, értekezés, vezércikk, kritika.	

Tematikai egység	Politika és társadalom – Településtörténet	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Történelmi ismeretek a középkorról.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A németek betelepülésének története, annak okai és következményei legfontosabb elemeinek felismertetése. Az időbeli tájékozódás fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A németek betelepülésének szakaszai a 18. században: nehézségek, ígéreték. Időbeli és térbeli tájékozódás a témához kapcsolódóan. Térkép és időszalag használata.		<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> események és időpontok. <i>Földrajz:</i> területi elhelyezkedés.
Kulcsfogalmak	Betelepítés, telepes, toborzás, kamara, egyház.	

Tematikai egység	Politika és társadalom – Nemzetiségpolitika	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Nemzetiségek Magyarországon. Németek által lakott területek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A német népcsoport mint a hazai nemzetiségek egyike, szerepük megismertetése az ország határain belül és túl. Az identitás tudatos vállalása igényének erősítése. Érdeklődés felkeltése, fenntartása a gyökerek, a németiség nyelve, kultúrája, helyzete és a nemzetiségpolitika iránt.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A nemzetiség jellemzői, nemzetiségek és kisebbségek Európában. A magyarországi német intézmények lokális elhelyezkedése és szerepük. Önálló kutatómunka végzése megadott szempontok alapján.		<i>Etika:</i> identitás fogalma és megjelenési formái.
Kulcsfogalmak	Nemzetiség, népcsoport, szimbólum, identitás.	

Tematikai egység	Német nyelv és irodalom – Nyelvjárások	Órakeret 1 óra
Előzetes tudás	Saját nyelvjárási élmények.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A magyarországi német nyelvjárások jellemzőinek megismertetése. A nyelvtudás előnyeinek felismertetése a maguk és népcsoportjuk számára.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A magyarországi német nyelvjárások néhány jellemzője autentikus szövegek, illetve hangfelvételek kapcsán. Hasonlóságok, eltérések felfedezése, gyűjtése.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.
Kulcsfogalmak	Nyelvjárás, irodalmi nyelv, magánhangzó, mássalhangzó, kettős hangzó.	

Tematikai egység	Német nyelv és irodalom – Magyarországi német irodalom	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	Műfajok jellemzői.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kortárs magyarországi német irodalom néhány művének értelmezése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A kortárs magyarországi német irodalom néhány lírai és prózai művének megismerése, értelmezése; szövegek megformálása, szerepek alakítása a tartalomnak megfelelően. Személyvények megtanulása.		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> költői eszközök, műértelmezés.
Kulcsfogalmak	Vers, elbeszélés, ritmus, rím, költői kép, mondanivaló.	

A fejlesztés várt eredményei a 8. évfolyam végén	A tanulók alapvető ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben. Ismerik a regionális népviselet megjelenési formáit. Véleményt nyilvánítanak eseményekről és személyekről, az összefüggéseket felismerik, forrásanyagokat olvasnak és megértik azokat. Lírikus és epikus szövegeket a tartalomnak megfelelően előadnak, korosztályuknak megfelelően értelmeznek, Európa térképén térben tájékozódnak, a történelmi eseményeket időben elhelyezik és időszalagon ábrázolják.

ANGOL NYELV (MÁSODIK IDEGEN NYELVKÉNT, SZABADON FELHASZNÁLHATÓ ÓRAKERET)

7-8. évfolyam

7. évfolyam: heti 1 óra (évi 36 óra)

8. évfolyam: heti 2 óra (évi 72 óra)

A hetedik évfolyam megkezdésekor már minden diák több éve tanul idegen nyelvet. Tapasztalatra tettek szert a nyelvtanulási módszerekben, ismerősek az órai tevékenységek, motiváltak és bíznak magukban. Ugyanakkor egy újabb idegen nyelv tanulása bizonyos területeken egészen más gondolkodást kíván.

A két tanév céljai között első helyen áll a motiváció fenntartása, a gyerekek sikerélményhez juttatása pl. életszerű szituációkkal, érdekes – eleinte könnyített, néhány mondatos, majd eredeti – olvasmányokkal, ritmikus mondókákkal, az életkori sajátosságaiknak megfelelő dalokkal. Elengedhetetlen a hallás utáni értés fejlesztéséhez, hogy megfelelő mennyiségű autentikus hanganyag álljon rendelkezésre (pl. zeneszámok, filmek).

Fontos szerephez jut a humor, mind a szövegekben, mind az illusztrációkban, mivel a tapasztalat azt mutatja, hogy a tanulók sokkal szívesebben, ezért könnyebben is tanulnak humorral átszótt tananyagot.

Kezdetben a receptív készségek (hallott és olvasott szöveg értése) fejlesztése áll a középpontban, de egyre nagyobb hangsúlyt kap a beszédképesség is. Lényeges nevelési cél a diákok olvasási igényének kialakítása és fejlesztése érdekes, könnyített vagy eredeti, illusztrált szövegek olvastatásával. A 8. évfolyamtól kezdődően több időt kell fordítani az írásképesség fejlesztésére is, hiszen a tanulók nagy részének még az anyanyelvén is gondot okoz egy rövid, összefüggő szöveg megalkotása.

A 12–14 éves korosztály nyelvelsajátítása során jobban támaszkodik memóriájára, mint a célnyelv szabályrendszerére, de egyre inkább képes szabályszerűségeket észrevenni a nyelvben. A szabályok ismerete ugyanakkor csak kis mértékben segíti nyelvi fejlődésüket. A nyelvhasználatban a folyékonyság az erősségük a nyelvhelyességgel szemben, de emellett szükség van a legfontosabb struktúrák automatizálására is.

A két év során a diákoknak el kell jutniuk a célnyelv alapszintű használatához, ami lehetővé teszi számukra az osztályterem falain kívüli egyszerű nyelvezetű idegen nyelvi hatások (filmek, zene, tévéműsorok, újságok) hasznosítását.

A heti 1 illetve 2 óra nem teszi lehetővé, hogy a nyolcadik osztály végére nyelvtudásuk elérje a mérhető szintet, ugyanakkor képesek lesznek ismert témakörökben idegen nyelvű információt megérteni és adni, interakciókban sikerrel részt venni.

A fejlesztési egységek

A fejlesztési feladatok minden nyelvelsajátítási szinten a következő egységekből állnak:

- hallott szöveg értése
- szóbeli interakció
- összefüggő beszéd
- olvasott szöveg értése
- írásképesség

Fejlesztési feladatok

Az élő idegen nyelv tanításának és tanulásának alapvető célja a használható nyelvtudás megszerzése (= *kommunikatív nyelvi kompetenciák kialakítása*). Ez az adott szituációnak megfelelő nyelvhasználati képességet jelenti, amelyek mérése és értékelése a négy nyelvi alapkészségen (hallás, beszéd, olvasás és írás) keresztül történhet.

A kommunikatív nyelvi kompetencia fejlesztése a következőket jelenti:

1. Az oktatás végére a tanulók képesek lesznek a német nyelvet személyes kontextusban megfelelően használni.
2. A nyelvtanulás során a tanulóknak kialakul a nyelvtanulás, a tanult nyelv, az azt beszélő emberek és kultúrájuk, valamint általában más nyelvek és kultúrák megismerése iránti kedvező attitűd és motiváció.
3. Nyelvtudásukat egész életükben képesek lesznek önállóan fenntartani, fejleszteni, emellett újabb idegen nyelveket hatékonyan és sikeresen elsajátítani.

Angol nyelv (németet tanulóknak: második idegen nyelvként, szabadon felhasználható órakeret)

7. évfolyam

Heti óraszám: 1

Évi óraszám: 36

Tartalom

– Kommunikációs szándékok

A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

	Kezdeményezés és válasz	
Köszönés:	<i>Good morning/afternoon/evening. Hello Amy. Hello, how are you?</i>	<i>Good morning. Hello Sam. I'm fine, thank you / thanks. And you? Hi!</i>
Elköszönés:	<i>Goodbye. Bye. See you later. Good night.</i>	<i>Goodbye. Bye. See you. Good night.</i>
Köszönet és arra reagálás:	<i>Thanks. Thank you. Thank you very much. Thanks a lot.</i>	<i>Not at all. That's all right. You are welcome. No problem.</i>

Bemutatkozás, bemutatás:	My name is... What's your name? Hello, my name's Sam Wilson. <i>This is Mickey.</i> <i>Where are you from?</i> <i>Who's this?</i> How old are you?	Hello. Hi! I'm Amy Cole. <i>Nice to meet you.</i> <i>I'm from the USA.</i> <i>Julie Clarke.</i> I'm 10 (years old).
Gratulációk, jókívánások és arra reagálás:	Happy Birthday / Christmas / New year! <i>Congratulations!</i> <i>Have a nice holiday.</i> <i>All the best.</i>	Happy Birthday / Christmas / New Year! Thank you. <i>Thank you, the same to you.</i>

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

Valaki igazának elismerése és el nem ismerése:	You are right. You are wrong.	
Egyetértés, egyet nem értés:	<i>Do you agree?</i>	OK <i>All right.</i> <i>I think he's wrong/right.</i>
Tetszés, nem tetszés:	<i>Do you like Italian food?</i>	<i>I think it's great.</i> I don't like it.
Akarat, kívánság:	Would you like a cake?	Yes, please. No, thanks.

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

Dolgok, személyek, helyek megnevezése, leírása:	What is it? <i>What's it in English?</i> <i>What is his house like?</i> There are two chairs here.	It's... / That's... / It's a ...s <i>It's big and comfortable.</i> Are there tables?
Információ kérése, adása:	What's your phone number? When is your birthday? Have you got a pet? <i>What's your favourite subject?</i> <i>When is your hockey lesson?</i> <i>Can you play tennis?</i> <i>I there a bank near here?</i> <i>Where is the post office?</i> <i>How much is this shirt?</i> What's the time, please?	My phone number is... It's on ... I've got a cat. <i>I like maths.</i> <i>It's at five on Friday.</i> <i>Yes, I can. / No, I can't.</i> <i>Yes, there is. / No, there isn't.</i> <i>It's in New Street.</i> <i>It's fifty pounds.</i> <i>It's quarter past six.</i>

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

Kérés és arra reagálás:	Can you give me a pen?	Yes, sure. / I'm afraid I can't.

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok

Megértés biztosítása:	Betűzés kérése, betűzés Nem értés	Can you spell your name, please? Sorry, I don't understand. Pardon me? Repeat it, please.

b) Fogalomkörök

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történé, létezés kifejezése	Jelenidejűség	<i>be</i>	am/is/are
Birtoklás kifejezése		<i>Possessive adj.</i> <i>Genitive 's</i> <i>have (got)</i>	my, your, his/her/its,our, their dog Kate's brother Whose? Have you got a cat?
Térbeli viszonyok	Írányok, helymeghatározás	<i>Prepositions, prepositional phrases, adverbs</i> <i>there is/are</i>	here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, ... There's a computer on the desk.
Időbeli viszonyok	Időpont	When? When? What time? What's the time?	Now, at 5 o'clock, on Monday In the morning, at night ... It's quarter to eight.
Mennyiségi viszonyok		<i>Irregular plurals</i> <i>Cardinal numbers 1-100</i> <i>Ordinal numbers</i>	children, people, men, women ... first, second...
Minőségi viszonyok			What's it like? What colour is it?
Modalitás		<i>Can – ability</i>	I can swim.
Logikai viszonyok		<i>Linking words</i>	and / or / but / because

Szövegösszetartó eszközök		<i>Articles</i> <i>some + plural noun</i> <i>any + plural noun</i> <i>some + singular noun</i> <i>any + singular noun</i> <i>Personal pronouns</i> <i>Demonstrative pronouns</i>	a, an, the There are some pencils in the bag. Have you got any sisters? I haven't got any matchboxes. There's some water in the vase. There isn't any juice in my glass. I, he, they... This, that, these, those

c) Témakörök

Témakör	Kapcsolódási pont
Család , barátok, kedvenc állatok	Társadalmi ismeretek: család és lakóhely
Iskola , tantárgyak, tanrend, osztálytársak, tanórán kívüli programok	Etika: társas kapcsolatok: barátság, szeretet, tisztelet, segítő kapcsolat.
Emberek külső és belső jellemzése, öltözködés, alapvető tulajdonságok	Természetismeret: az ember megismerése
Szűkebb környezetünk: a lakás, a ház, a szoba bemutatása, bútorok, berendezési tárgyak	Természetismeret: lakóhelyi környezet. Matematika: tájékozódás a térben.
Tágabb környezetünk: a lakóhely, a város, tájékozódás, útbaigazítás kérése/adása	Matematika: irányok, térbeli alakzatok. Technika, életvitel és gyakorlat: közlekedés Hon- és népismeret: az én városom, falum.
Idő , óra, a hét napjai, napszakok	Matematika: számok írása, olvasása
Napirend , mindennapos, szokásos tevékenységek, házimunka, otthoni feladatok	Technika, életvitel és gyakorlat: időbeosztás, napirend.
Vásárlás: mindennapi bevásárlás	Technika, életvitel és gyakorlat: vásárlás.
Szabadidő, szórakozás, kedvenc időtöltés, hétvége	Testnevelés és sport: sportok. Ének–zene: zenehallgatás.
Az angol nyelvű országok; házak, helynevek Angliában	Hon- és népismeret: más országok és kultúrák

8. évfolyam

Heti óraszám: 2

Évi óraszám: 72

Tartalom

Kommunikációs szándékok

A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

	Kezdeményezés és válasz	
Köszönés:	<i>Good morning/afternoon/evening.</i> <i>Hello Amy.</i> <i>Hello, how are you?</i> <i>Hi!</i> <i>How do you do? I'm Sam Wilson.</i> <i>Good morning, Mrs Clarke.</i>	<i>Good morning.</i> <i>Hello Sam.</i> <i>I'm fine, thank you / thanks.</i> <i>And you?</i> <i>Hi!</i> <i>Pleased to meet you, Sam. My name's Amy Cole.</i>
Elköszönés:	<i>Goodbye.</i> <i>Bye.</i> <i>See you later.</i> <i>Good night.</i>	<i>Goodbye.</i> <i>Bye.</i> <i>See you.</i> <i>Good night.</i>
Köszönet és arra reagálás:	<i>Thanks.</i> <i>Thank you.</i> <i>Thank you very much.</i> <i>Thanks a lot.</i>	<i>Not at all.</i> <i>That's all right.</i> <i>You are welcome.</i> <i>No problem.</i>
Bemutakozás, bemutatás:	<i>My name is...</i> <i>What's your name?</i> <i>Hello, my name's Sam Wilson.</i> <i>This is Mickey.</i> <i>Where are you from?</i> <i>Who's this?</i> <i>This is my family, we're from Australia.</i> <i>How old are you?</i> <i>Have you got a big family?</i>	<i>Hello.</i> <i>Hi! I'm Amy Cole.</i> <i>Pleased to meet you.</i> <i>Nice to meet you.</i> <i>I'm from the USA.</i> <i>Julie Clarke.</i> <i>Are you from Sydney?</i> <i>I'm 10 (years old).</i> <i>I've got two brothers.</i>
Gratulációk, jókívánságok és arra reagálás:	<i>Happy Birthday / Christmas / New year!</i> <i>Many happy returns (of the day)</i> <i>Congratulations!</i> <i>Have a nice holiday.</i> <i>All the best.</i> <i>Cheers!</i>	<i>Happy Birthday / Christmas / New Year!</i> <i>Thank you.</i> <i>Thank you, the same to you.</i> <i>Cheers!</i>

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

Valaki igazának elismerése és el nem ismerése:	You are right. You are wrong.	
Egyetértés, egyet nem értés:	<i>Do you agree?</i> <i>What's your opinion?</i> <i>How do you feel about it?</i>	OK <i>All right.</i> <i>I think he's wrong/right.</i>
Tetszés, nem tetszés:	<i>Do you like Italian food?</i> <i>What do you think of the new teacher?</i>	<i>I think it's great.</i> I don't like it. <i>He looks nice.</i>
Akarat, kívánság:	Would you like a cake?	I'd like an ice-cream

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

Dolgok, személyek, helyek megnevezése, leírása:	What is it? <i>What's it in English?</i> <i>What do you call this in English?</i> <i>What does that mean?</i> <i>What is his house like?</i> There are two chairs here.	It's... / That's... / <i>It's a kind of...</i> / <i>It's used for...</i> It's a ...s <i>It means...</i> <i>It's big and comfortable.</i> Are there tables?
Információ kérése, adása:	When do you get up? <i>What time do you usually get up?</i> <i>Do you play a musical instrument?</i> <i>Does she collect stamps?</i> <i>What are the kids doing?</i> What's your phone number? When is your birthday? Have you got a pet? <i>What's your favourite subject?</i> <i>When is your hockey lesson?</i> <i>Can you play tennis?</i> <i>I there a bank near here?</i> <i>Where is the post office?</i> <i>How much is this shirt?</i> What's the time, please?	At seven. I always get up at seven. Yes, I do. / No, I don't. Yes, she does. / No, she doesn't. <i>Sue's doing her homework and Sam's having a shower.</i> My phone number is... It's on ... I've got a cat. <i>I like maths.</i> <i>It's at five on Friday.</i> <i>Yes, I can. / No, I can't.</i> <i>Yes, there is. / No, there isn't.</i> <i>It's in New Street.</i> <i>It's fifty pounds.</i> <i>It's quarter past six.</i>
Tudás, nemtudás:	Where does he live?	I don't know. <i>I have no idea.</i>

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

Kérés és arra reagálás:	Can you give me a pen? Would you pass me the sugar please?	Yes, sure. / I'm afraid I can't. Yes, of course.

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok

Megértés biztosítása:	Betűzés kérése, betűzés Nem értés	Can you spell it for me? It spells... Sorry, I don't understand. Could you understand? Sorry, what does that mean?

b) Fogalomkörök

Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történet, létezés kifejezése	Jelenidejűség	<i>be</i> <i>Present simple</i> <i>Present continuous</i>	am/is/are When do you get up? I don't like milk. What is she doing? I'm not listening. I'm leaving.
Birtoklás kifejezése		<i>Possessive adj.</i> <i>Genitive 's</i> <i>have (got)</i>	my, your, his/her/its,our, their dog Kate's brother Whose? Have you got a cat?
Térbeli viszonyok	Irányok, helymeghatározás	<i>Prepositions,</i> <i>prepositional phrases,</i> <i>adverbs</i> <i>there is/are</i>	here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, ... There's a computer on the desk.
Időbeli viszonyok	Időpont	When? When? What time? What's the time?	Now, at 5 o'clock, on Monday In the morning, at night ... It's quarter to eight.
Mennyiségi viszonyok		<i>Irregular plurals</i> <i>Cardinal numbers 1-100</i> <i>Ordinal numbers</i>	children, people, men, women ... first, second...
Minőségi viszonyok			What's it like? What colour is it?
Modalitás		<i>Can – ability</i> <i>Must</i>	I can swim. I must have a rest.

Logikai viszonyok		<i>Linking words</i>	and / or / but / because
Szövegösszetartó eszközök		<i>Articles</i> <i>some + plural noun</i> <i>any + plural noun</i> <i>some + singular noun</i> <i>any + singular noun</i> <i>Personal pronouns</i> <i>Demonstrative pronouns</i> <i>Indefinite pronouns</i>	a, an, the There are some pencils in the bag. Have you got any sisters? I haven't got any matchboxes. There's some water in the vase. There isn't any juice in my glass. I, he, they... This, that, these, those Somebody, anybody, nobody, everybody

c) Témakörök

Témakör	Kapcsolódási pont
Család , barátok, kedvenc állatok, családi események, programok	Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: család és lakóhely
Iskola , tantárgyak, tanrend, osztálytársak, tanórán kívüli programok	Etika: társas kapcsolatok: barátság, szeretet, tisztelet, segítő kapcsolat.
Emberek külső és belső jellemzése, öltözködés, alapvető tulajdonságok	Természetismeret: az ember megismerése Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: öltözködés
Szűkebb környezetünk: a lakás, a ház, a szoba bemutatása, bútorok, berendezési tárgyak	Természetismeret: lakóhelyi környezet. Matematika: tájékozódás a térben, halmazok.
Tágabb környezetünk: a lakóhely, a város, tájékozódás, útbaigazítás kérése/adása	Matematika: irányok, térbeli alakzatok. Technika, életvitel és gyakorlat: közlekedés Hon- és népismeret: az én városom, falum.
Idő , óra, a hét napjai, napszakok	Matematika: számok írása, olvasása
Napirend , mindennapos, szokásos tevékenységek, házimunka, otthoni feladatok	Technika, életvitel és gyakorlat: időbeosztás, napirend.
Vásárlás: mindennapi bevásárlás	Technika, életvitel és gyakorlat: vásárlás.
Szabadidő, szórakozás, kedvenc időtöltés, hétvége	Testnevelés és sport: sportok. Ének–zene: zenehallgatás.
Az angol nyelvű országok; házak, helynevek Angliában	Hon- és népismeret: más országok és kultúrák

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló

- utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megérti.

Beszédkésztség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
- jórészt tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
- kérdéseket tesz fel;
- megértési probléma esetén segítséget kér;
- tanult minta alapján egyszerű párbeszédben részt vesz.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat elolvas;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál; j
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megért.

Íráskésztség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz;
- egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) létrehoz.

